

Universitatea
Transilvania
din Braşov

TEZĂ DE ABILITARE

Titlu: Perspective teoretice și empirice privind digitalizarea și conformarea financiară orientate strategic către finanțe sustenabile; O perspectivă interdisciplinară

Domeniul: FINANȚE

Autor: Conf. Dr. OPRIȘAN I.T. OANA
Universitatea: "OVIDIUS" din CONSTANȚA

BRAȘOV

2024

CUPRINS

(A)	Summary	4
	Rezumat	7
	Considerații introductive	10
(B)	Realizări științifice și profesionale și planuri de evoluție și dezvoltare a carierei	13
	(B-i) Realizări științifice, profesionale și academice, pe direcții tematice disciplinare și interdisciplinare	13
	I. Direcții principale de cercetare și contribuții științifice	13
	1. Contextul și poziționarea cercetărilor proprii în domeniul de cercetare	13
	2. Teme de cercetare dezvoltate	22
	2.1. Inovația digitală în finanțe: promovarea eficienței și sustenabilității	22
	2.1.1. <i>Serviciile bancare electronice în relația oameni-digitalizare</i>	22
	2.1.2. <i>Sistemul informațional contabil ca mediator pentru interacțiunea dintre tehnologia digitală și performanța strategică</i>	36
	2.2. Reflecții asupra guvernantei corporative: investițiile durabile și economisire responsabilă în contextul finanțelor sustenabile	43
	2.2.1. <i>Nevoia de eficientizare a procesului de management al riscurilor în cadrul proiectelor de creștere a competitivității la nivelul organizațiilor private</i>	43
	2.2.2. <i>Transparența și responsabilitatea socială - elemente esențiale în construirea unui mediu de afaceri sustenabil</i>	52
	2.2.3. <i>Relația dintre leadership și performanța organizațională</i>	66
	2.3. Reziliența economică și finanțarea sustenabilă	75
	3. Capacitatea individuală de a coordona echipe de cercetare. Proiecte de cercetare implementate	87
	4. Rezultatele activității științifice și de cercetare. Elemente de recunoaștere a activității științifice și de cercetare	89
	4.1. Articole publicate în reviste cotate ISI sau indexate BDI	89
	4.2. Articole prezentate în cadrul unor manifestări științifice internaționale	89
	4.3. Membru în comitete științifice și de organizare a unor manifestări științifice, membru în organizații științifice internaționale	92

II. Direcții profesionale și academice	93
1. Parcursul profesional și responsabilitățile didactice principale	93
2. Activitatea post-doctorat	97
3. Activitatea didactică	99
4. Responsabilități administrative și manageriale	104
(B-ii) Plan de evoluție și dezvoltare a carierei profesionale, științifice și academice	106
1. Obiective de viitor privind dezvoltarea carierei profesionale	107
2. Obiective de viitor privind activitatea științifică	114
3. Obiective de viitor privind activitatea academică	122
(B-iii) Repere bibliografice	124

LISTA TABELELOR

Tabelul 2.1.1. Rezultatele corelației	39
Tabelul 2.1.2. Testarea ipotezelor	40
Tabelul 2.2.1. Sinteza indicatorilor utilizați pe parcursul investigației manageriale	46
Tabelul 2.2.2. Culegerea, prelucrarea informațiilor precum și estimarea parametrilor necesari testării MP72 - dimensiunea profesională (SERIES01 – SERIES10)	48
Tabelul 2.2.3. Culegerea, prelucrarea informațiilor precum și estimarea parametrilor necesari testării în MP72 - dimensiunea tehnică (SERIES11 – SERIES15)	50
Tabelul 2.2.4. Indicatori recomandați a fi incluși în raportarea nefinanciară a instituțiilor de credit conform Art.8 Taxonomie	61
Tabelul 2.2.5. Eșantionul total \bar{x} și abatere standard total s	71
Tabelul 2.2.6. Descrierea distribuțiilor seriei de date	74

LISTA FIGURILOR

Figura 1.1.1. Schema logică a inițiativelor de cercetare a finanțelor sustenabile	14
Figura 2.1.1. Evoluția societății informaționale 2004-2022; Utilizatori de e-banking pentru toate persoanele fizice România și UE27 (Procent din persoane fizice)	29
Figura 2.1.2. Categoriile de persoane fizice cu regres în adoptarea e-banking-ului (convergența Sigma, țările Eu27, 2004-2022)	32

Figura 2.1.3. Categoriile de persoane fizice cu stagnare în ceea ce privește adoptarea e-banking-ului (convergența Sigma, țările Eu27, 2004-2022)	33
Figura 2.1.4. Categoriile de persoane fizice cu progrese în adoptarea serviciilor bancare electronice (convergența Sigma, țările Eu27, 2004-2022)	34
Figura 2.1.5. Adoptarea serviciilor bancare electronice cu cele mai mari disparități în ceea ce privește convergența în perioada 2014-2022 în țările UE27	34
Figura 2.1.6. Cadrul teoretic al studiului	37
Figura 2.2.1. Histograma și graficul Kernel	49
Figura 2.2.2. Histograma și graficul Kernel	49
Figura 2.2.3. Histograma și graficul Kernel	50
Figura 2.2.4. Histograma și graficul Kernel	51

LISTA ABREVIERILOR

ABE	Autoritatea Bancară Europeană
AIS	Sistem informațional contabil
BCE	Banca Centrală Europeană
BDI	Baze de date internaționale
CEDIMES	Centre de Developpement International et des Mouvements Economiques et Sociaux
CV	Coeficientul de variație
DI	Inovația digitală
DJSI	Indicele de sustenabilitate Dow Jones
DT	Tehnologia digitală
EBEN	Asociația European Business Ethics Network RO
ESG	Environmental, Social and Governance (mediu, social și guvernanta)
FinTech	Tehnologii financiare inovatoare
FSB	Financial Stability Board (Consiliul pentru Stabilitate Financiară)
GAR	Green Aasset Ratio (Rata activelor verzi)
IA	Inteligența artificială
ID	Învățământ la distanță
IGWT	Internationale Gesellschaft fur Warenwissenschaft und Technologie
IPT	Teoria procesării informației
OMFP	Ordinul Ministrului Finanțelor Publice
SP	Performanța strategică
TCFD	Task Force on Climate-related Financial Disclosures
TIC	Tehnologiei informației și comunicațiilor
UE	Uniunea Europeană

Summary

This habilitation thesis "Theoretical and Empirical Perspectives on Strategically Oriented Digitization and Financial Compliance towards Sustainable Finance; An Interdisciplinary Perspective" includes three main sections:

- the first section, deals with scientific, professional and academic achievements along disciplinary and interdisciplinary thematic lines, contributions and perspectives in terms of scientific research, professional and academic contributions;
- the second section, which outlines the plan for the evolution and development of one's professional, scientific and academic career, by both teaching and research directions;
- the third section lists the bibliographical references used in the research undertaken.

The first section of the habilitation thesis is dedicated to scientific, professional and academic achievements, by disciplinary and interdisciplinary thematic directions and is structured in two chapters.

The first chapter discusses the main research directions and scientific contributions and focuses on significant findings in the field of financial research, focusing in particular on sustainable finance. Structured in four sub-chapters, it explores the interconnections between the financial-economic crises, consumer behaviour, the new digital age and the European Green Plan. Recent crises have highlighted society's vulnerability and the imperative need to modernise and adapt towards a sustainable direction. Thus, research in the field of sustainable finance has developed rapidly, bringing to the fore public-private collaborations to promote sustainable investments and integrate ESG factors into financial decisions.

As the importance of sustainable finance grows, there is a significant shift in the fiscal and investment behaviour of individuals and companies towards investments with a positive impact on the environment and society. This paradigm shift is driven by the need to respond to financial crises and climate change, highlighting the importance of adopting sustainable financial practices for long-term balanced growth.

Research in the field of sustainable finance has generated a number of scientific articles published in peer-reviewed journals, highlighting the complexity and multidisciplinary nature of this field. From analysing tax and investment behaviour to promoting sustainable corporate governance, research has explored diverse perspectives and solutions for sustainable development.

In addition, public finance initiatives have analysed the tax and consumption behaviours of individuals and corporations, providing crucial information for estimating income and expenditure at the micro and macroeconomic level. At the same time, the need for digitisation in the field of finance is increasingly evident, with a focus on modernising public services and improving online communication between authorities and taxpayers.

The promotion of sustainable corporate governance has also been analysed in the context of reporting on the impact of economic activity on the environment and society, generating recommendations for good practice in this area. In parallel, research has explored the impact of digital technology and accounting information systems on firms' strategic performance, highlighting the close links between digital innovation and sustainable finance.

In conclusion, sustainable finance is an evolving field with profound implications for the way society and companies manage their resources and investments. ESG is becoming a key factor in decision-making, and a sustainable approach to business is becoming increasingly relevant for economic growth and balancing short and long-term needs.

The second chapter of this section elaborates on professional and academic directions and includes professional and academic activity during the 27 years, starting from the completion of high school studies up to the teaching degree and including all types of teaching, training, evaluation activities. The entire professional activity is carried out and dedicated to the field of finance, tax and financial consultancy at Ovidius University of Constanta, Faculty of Economics. The academic activity is combined around two main directions:

- teaching and professional experience;
- research activity.

The second section "Plan for the evolution and development of your own professional, scientific and academic career" outlines the activities they propose for future development in the field of finance. Scientific research perspectives will be pursued in finance, public finance, with a focus on investigating other new determinants of taxation. In this respect, the main topic will be the link between sustainable finance, corporate governance and the green transition. The main tools of investigation, at international level (including Romania), will be panel, binary choice and VAR econometric models. The academic prospects are based on habilitation, this step ensuring PhD coordinator status and also facilitating obtaining the position of university professor.

The list of bibliographical references is a vital and conclusive component of my habilitation thesis, reflecting both the depth and breadth of the research I have conducted. It provides a robust framework for the entire argument presented in my paper, legitimising and supporting every claim and conclusion I have made. Through the diversity of sources I have included, from books to scholarly articles and conferences, the list illustrates a comprehensive and well-grounded approach to my research topic. Strict adherence to citation standards lends a high degree of professionalism and credibility to all my work. In addition, the currency and relevance of sources highlights my effort to keep the thesis up to date with recent developments in my field of study. The alphabetical order and coherent structure contribute to the clarity and accessibility of the information for my readers. This list of references not only closes my habilitation thesis, but also serves as a bridge to an expanded universe of resources for those interested in exploring the subject in depth. Through this synthesis, I want to highlight the importance and essential role that my reference list plays in strengthening the arguments and validating my entire academic endeavor.

Rezumat

Prezenta teză de abilitare “Perspective teoretice și empirice privind digitalizarea și conformarea financiară orientate strategic către finanțe sustenabile; O perspectivă interdisciplinară” include trei principale secțiuni:

- prima secțiune, tratează realizările științifice, profesionale și academice, pe direcții tematice disciplinare și interdisciplinare, contribuțiile și perspectivele în termeni de cercetare științifică, de contribuții profesionale și academice;
- a doua secțiune, care prezintă planul de evoluție și dezvoltare a propriei cariere profesionale, științifice și academic, atât pe direcții de predare cât și de cercetare;
- a treia secțiune prezintă lista cu referințele bibliografice utilizate în cercetările întreprinse.

Prima secțiune a tezei de abilitare este dedicată realizărilor științifice, profesionale și academice, pe direcții tematice disciplinare și interdisciplinare fiind structurată în două capitole.

În primul capitol sunt abordate direcțiile principale de cercetare și contribuții științifice și se axează pe rezultatele semnificative din domeniul cercetării financiare, concentrându-se în special pe finanțele sustenabile. Structurat în patru subcapitole, acesta explorează interconexiunile dintre crizele economice-financiare, comportamentul de consum, noua eră digitală și planul verde european. Crizele recente au subliniat vulnerabilitatea societății și nevoia imperativă de modernizare și adaptare către o direcție sustenabilă. Astfel, cercetarea din domeniul finanțelor sustenabile s-a dezvoltat rapid, aducând în prim-plan colaborări între sectorul public și privat pentru promovarea investițiilor durabile și integrarea factorilor ESG în deciziile financiare.

Pe măsură ce importanța finanțelor sustenabile crește, se observă o schimbare semnificativă în comportamentul fiscal și de investiții al indivizilor și companiilor, îndreptându-se spre investiții cu impact pozitiv asupra mediului și societății. Această schimbare de paradigmă este motivată de necesitatea de a răspunde la crizele financiare și schimbările climatice, evidențiind importanța adoptării practicilor financiare sustenabile pentru o creștere echilibrată pe termen lung.

Cercetările din domeniul finanțelor sustenabile au generat o serie de articole științifice publicate în reviste de specialitate, evidențiind complexitatea și

multidisciplinaritatea acestui domeniu. De la analiza comportamentelor fiscale și de investiții la promovarea guvernantei corporative durabile, cercetarea a explorat diverse perspective și soluții pentru o dezvoltare durabilă.

În plus, inițiativele de finanțe publice au analizat comportamentele fiscale și de consum ale persoanelor fizice și juridice, furnizând informații cruciale pentru estimarea veniturilor și cheltuielilor la nivel micro și macroeconomic. Totodată, nevoia de digitalizare în domeniul finanțelor este tot mai evidentă, cu accent pe modernizarea serviciilor publice și îmbunătățirea comunicării online între autorități și contribuabili.

De asemenea, promovarea guvernantei corporative durabile a fost analizată în contextul raportării impactului activității economice asupra mediului și societății, generând recomandări pentru bune practici în acest domeniu. În paralel, cercetările au explorat impactul tehnologiei digitale și al sistemelor de informații contabile asupra performanței strategice a firmelor, evidențiind legăturile strânse dintre inovația digitală și finanțele sustenabile.

În concluzie, finanțele sustenabile reprezintă un domeniu în plină evoluție, cu implicații profunde asupra modului în care societatea și companiile își gestionează resursele și investițiile. ESG devine un factor esențial în procesul decizional, iar abordarea durabilă a afacerilor devine tot mai relevantă pentru creșterea economică și echilibrarea nevoilor pe termen scurt și lung.

Capitolul al doilea al acestei secțiuni dezvoltă direcțiile profesionale și academice și include activitatea profesională și academică pe parcursul a celor 27 de ani, începând de la finalizarea studiilor liceale până la gradul didactic conferențiar și incluzând toate tipurile de activități de predare, formare, evaluare. Întreaga activitate profesională este desfășurată și dedicată domeniului finanțe, consultanței fiscale și financiare, la Universitatea Ovidius din Constanța, Facultatea de Științe Economice. Activitatea academică este conjugată în jurul a două direcții principale:

- experiența didactică și profesională;
- activitatea de cercetare.

Secțiunea a doua "Planul de evoluție și dezvoltare a propriei cariere profesionale, științifice și academice", prezintă activitățile pe care le propun pentru dezvoltare viitoare în domeniul finanțelor. Perspectivele de cercetare științifică vor fi continuate în finanțe, finanțele publice, investigând cu predilecție alți noi determinanți ai

fiscalității. În acest sens, principalul topic va fi legătura dintre finanțele sustenabile, guvernanta corporativă și tranziția verde. Instrumentele principale de investigație, la nivel internațional (incluzând România), vor fi modelele econometrice de tip panel, binary choice și VAR. Perspectivele academice sunt bazate pe abilitare, acest pas asigurând statutul de coordonator de doctorat și, de asemenea, înlesnirea obținerii poziției de profesor universitar.

Lista de referințe bibliografice reprezintă o componentă vitală și concludivă a tezei mele de abilitare, reflectând atât profunzimea cât și amploarea cercetării pe care am realizat-o. Ea oferă un cadru robust pentru întregul argument prezentat în lucrarea mea, legitimând și susținând fiecare afirmație și concluzie pe care le-am expus. Prin diversitatea surselor pe care le-am inclus, de la cărți la articole de specialitate și conferințe, lista ilustrează o abordare comprehensivă și bine fundamentată a subiectului meu de cercetare. Respectarea strictă a standardelor de citare conferă un grad înalt de profesionalism și credibilitate întregii mele lucrări. În plus, actualizarea și relevanța surselor evidențiază efortul meu de a menține teza la curent cu dezvoltările recente din domeniul meu de studiu. Ordinea alfabetică și structura coerentă contribuie la claritatea și accesibilitatea informațiilor pentru cititorii mei. Această listă de referințe nu doar încheie teza mea de abilitare, ci servește și ca o punte către un univers extins de resurse pentru cei interesați să exploreze subiectul în profunzime. Prin această sinteză, vreau să subliniez importanța și rolul esențial pe care lista mea de referințe îl joacă în consolidarea argumentelor și validarea întregului meu efort academic.

Considerații introductive

O întrebare cu efect de laitmotiv, care se repetă atât în rândul profesioniștilor cât și în rândul oamenilor de știință este: Ce este domeniul finanțelor? Importanța clarificării înțelegerii conceptuale a domeniului finanțelor și a implicațiilor pe care acesta le imprimă economiei este amplificată de contextul ultimilor ani, de crizele economice care au îndreptat atenția publicului larg asupra sferei financiare. Domeniul finanțelor implică gestionarea banilor și modul în care o persoană, o companie sau o agenție guvernamentală achiziționează și cheltuiește banii. Acest domeniu poate include activități precum investirea, economisirea, împrumutul, creditarea și bugetarea banilor. Brokerajul, gestionarea riscurilor, ingineria financiară și serviciile bancare de investiții sunt toate aspecte importante ale domeniului financiar.

Domeniul finanțelor este esențial pentru ca o entitate să își gestioneze eficient afacerile financiare. Un profesionist în domeniul financiar este adesea responsabil de gestionarea investițiilor, a conturilor și a documentelor financiare. Este important ca oricine se gândește la o carieră în finanțe, să înțeleagă ce opțiuni poate urma pentru a decide dacă domeniul financiar este potrivit pentru el.

Finanțele se pot referi la sistemul general al piețelor financiare care mișcă fluxul de bani, iar cei din acest domeniu pot studia aceste piețe și fluxul de bani prin economie. Multe părți ale societății necesită finanțare și au operațiuni financiare. Din acest motiv, există trei subcategorii principale de finanțe: publice, private și corporative.

De-a lungul întregii cariere universitare, cercetarea științifică a fost, este și va fi dublată de activități profesionale și academice semnificative, în special în domeniul finanțelor publice și private și al fiscalității. În ceea ce privește acest fapt, mai multe dintre principalele rezultate ale cercetării sunt deja incluse în cărți profesionale și/sau academice și/sau în contracte de cercetare.

Cercetarea nu doar mă ține la curent cu ultimele evoluții și descoperiri din domeniul meu, ci îmi oferă și oportunitatea de a interacționa și colabora cu alți cercetători din comunitatea academică și din industrie. Această interacțiune aduce perspective noi și îmi permite să învăț și să mă dezvolt continuu.

Pentru mine, un aspect important al activității de cercetare este menținerea unui nivel înalt de excelență științifică și etică. Respect principiile și standardele de cercetare, utilizez metode riguroase și asigur transparența și replicabilitatea rezultatelor obținute.

În calitate de cercetător, sunt responsabilă de integritatea și calitatea lucrărilor mele și mă asigur că contribui la progresul cunoașterii în domeniul meu de specializare. Colaborarea cu colegii de cercetare și interacțiunea cu alți experți din comunitatea academică sunt o sursă importantă de inspirație și dezvoltare profesională pentru mine. Împreună, explorăm idei noi, punem în aplicare metode inovatoare și lucrăm pentru a aduce contribuții semnificative în domeniul nostru de cercetare.

Cercetarea în cariera mea universitară aduce multiple beneficii atât pentru mine, cât și pentru mediul academic și societate în ansamblu. Prin intermediul cercetării, contribui la dezvoltarea cunoașterii în domeniul meu de expertiză, la crearea de soluții inovatoare și la avansarea teoretică și practică în disciplina mea.

Cercetarea pe care o desfășor are un impact semnificativ asupra comunității academice, a mediului de afaceri și a societății în general, prin transferul de cunoștințe și tehnologii și prin îmbunătățirea proceselor și politicilor în diverse domenii. Pentru mine, activitatea de cercetare reprezintă o oportunitate de dezvoltare personală și profesională, contribuind la avansarea carierei mele și la obținerea de recunoaștere în domeniul meu de specializare. De asemenea, cercetarea consolidează activitatea mea didactică, oferindu-mi o bază solidă de cunoștințe și experiență pe care o pot transmite studenților mei. Activitatea de cercetare în cariera mea universitară are un rol crucial în dezvoltarea cunoașterii și în avansarea disciplinelor academice. Prin cercetare, contribui la progresul științific și la soluționarea problemelor complexe din domeniul meu, aducând un aport semnificativ la dezvoltarea societății și la pregătirea viitoarelor generații de profesioniști.

Cursurile didactice, precum și activitățile de cercetare la care am participat au contribuit la o permanentă actualizare și corelare a activităților didactice la realitățile economice actuale, la o cunoaștere aprofundată a sistemului economico-financiar și monetar, la o adaptare continuă a programelor analitice și a materialelor didactice.

Educația joacă un rol crucial în dezvoltarea individului și a societății în ansamblu. Ea oferă oportunități de creștere personală, socială și economică, stimulează gândirea critică și creativă, promovează egalitatea de șanse și contribuie la progresul unei comunități sau a unei națiuni. Educația reprezintă un proces esențial în formarea și dezvoltarea individului, oferind cunoștințe, competențe și valori necesare pentru a înțelege lumea și pentru a contribui la societate. Indiferent de nivelul sau forma de

educație, acest proces are ca scop dezvoltarea abilităților cognitive, raționale și de judecată, pregătind astfel indivizii pentru viața adultă.

Activitatea mea de cercetare reprezintă un pilon fundamental al carierei mele universitare și are un rol esențial în dezvoltarea cunoașterii și în contribuția la progresul academic. Sunt implicată în activități de cercetare care vizează investigarea, explorarea și dezvoltarea de noi cunoștințe în diverse domenii aflate într-o strânsă conexiune. Cercetarea în cariera mea universitară implică identificarea de subiecte de interes, formularea de întrebări de cercetare relevante și planificarea metodologică a studiilor.

Perspectivile de cercetare științifică vor fi continuate în finanțe, finanțele publice, investigând cu predilecție alți noi determinanți ai fiscalității. În acest sens, principalul topic va fi legătura dintre finanțele sustenabile, guvernanta corporativă și tranziția verde.

Instrumentele principale de investigație, la nivel internațional (incluzând România), vor fi modelele econometrice de tip panel, binary choice și VAR.

Perspectivile academice sunt bazate pe abilitare, acest pas asigurând statutul de coordonator de doctorat și, de asemenea, înlesnirea obținerii poziției de profesor universitar.

(B-i) Realizări științifice, profesionale și academice, pe direcții tematiche disciplinare și interdisciplinare

I. Direcții principale de cercetare și contribuții științifice

De-a lungul carierei mele universitare, am dedicat timp și efort cercetării conceptului de finanțe, luând în considerare toate modificările și adaptările necesare în fața schimbărilor vremii. Această călătorie a dus la dezvoltarea unor cunoștințe profunde în domeniul finanțelor sustenabile, digitalizării și guvernantei. Prin cercetarea pe care am realizat-o pe parcursul a 23 de ani, am publicat numeroase articole care explorează aceste aspecte și care, în ansamblul lor, pun în lumină relația complexă între finanțele sustenabile, tehnologia digitală, guvernanta și raportarea sustenabilă.

În timpul cercetării mele, am urmărit evoluția domeniului financiar și am adaptat constant perspectivele și metodologiile mele pentru a ține pasul cu schimbările semnificative care au avut loc în acest domeniu. Am analizat modul în care conceptul de finanțe sustenabile a câștigat în importanță, în contextul creșterii preocupărilor legate de mediul înconjurător și de responsabilitatea socială. Am investigat, de asemenea, rolul tehnologiei digitale în transformarea sectorului financiar și am explorat cum aceasta a influențat și a schimbat modul în care finanțele sunt gestionate și operate.

1. Contextul și poziționarea cercetărilor proprii în domeniul de cercetare

Cercetarea se confruntă nu doar cu o motivație, dar și cu o necesitate puternică de aprofundare în domeniul finanțelor orientate spre durabilitate. Noile provocări sau oportunități financiare necesită dezvoltarea studiilor teoretice și empirice, precum și identificarea de soluții la noile nevoi de a transforma peisajul serviciilor financiare în sensul modernizării acestuia și transformării sale într-o direcție sustenabilă. Deopotrivă, firmele trebuie să găsească un echilibru între îmbunătățirea acreditărilor ESG și necesitatea de a supraviețui impactului crizelor și de a gestiona aspecte precum riscul de credit, reducerea costurilor și consolidarea.

Crizele economice-financiare au scos în evidență faptul că sectoarele de afaceri sunt profund interconectate la nivel transfrontalier, că societățile de toate tipurile și nivelurile de bogăție sunt vulnerabile, că mediul este supus unor presiuni tot mai mari,

iar impulsul avansărilor noilor tehnologii digitale devine tot mai puternic în activitățile economice.

Finanțele joacă un rol esențial în societate și trebuie să răspundă nevoilor acesteia. Sustenabilitatea reprezintă una dintre cele mai mari provocări ale omenirii: cum să creștem în mod constant, fără a dăuna planetei, atenuând distrugerile provocate de schimbările climatice și reducând decalajele față de grupurile mai vulnerabile. Pentru a atinge dezideratul finanțelor sustenabile, sectorul public și cel privat trebuie să colaboreze și să acționeze împreună în mod rezonabil.

Pornind de la inițiativa Comisiei Europene lansată în anul 2018 privind implementarea unui set de măsuri orientate către finanțarea creșterii durabile, direcțiile de cercetare pe care le-am considerat oportune a fi dezvoltate în sfera finanțelor sustenabile pot primi o prezentare vizuală comprehensivă, precum cea din Figura 1.1.1.

Figura 1.1.1. Schema logică a inițiativelor de cercetare a finanțelor sustenabile

Consider că cercetarea domeniului finanțelor din perspectiva sustenabilității suportă perspective complexe și cunoștințe teoretice și practice robuste. Crizele ultimilor ani, avansările științei în sfera digitalizării, utilizarea pe o scară tot mai largă a noilor tehnologii emergente de tip blockchain sau schimbarea comportamentului investițional ca urmare a atracției tot mai mare a indivizilor către criptomonede, sporesc nevoia de

cercetare a finanțelor sustenabile. Sub conștiința acestui impuls motivațional, cercetarea pe care am realizat-o în ultimii ani s-a concentrat în această direcție, a investigării finanțelor în contextul sustenabilității. Analizele întreprinse au demonstrat complexitatea direcțiilor de cercetare și caracterul multidisciplinar al acestora. Finanțele sustenabile nu pot fi privite singular, ci ele reprezintă o dimensiune cheie a științei, fiind puternic interconectate cu nevoia de implementare a politicilor de guvernare sustenabilă, a transformării digitale, cu sfera socială, culturală, cu trăsăturile comportamentale sau decizionale de conformare sau investire ale indivizilor sau afacerilor și aflată sub manifestarea constantă a unor diverse presiuni politice.

În privința inițiativelor de finanțe publice, semnificativă din perspectiva cercetării a fost analiza comportamentelor persoanelor fizice sau juridice, ca subiecți contribuabili ai sistemului fiscal. Comportamentele de consum și investire furnizează informații semnificative factorilor decidenți cu privire la estimarea veniturilor, a cheltuielilor, a bugetelor sau a fluxurilor financiare la nivel micro sau macroeconomic. Analiza comportamentală și fundamentarea estimărilor reprezintă elemente cheie ale procesului decizional financiar.

1. Inovația digitală în finanțe: promovarea eficienței și sustenabilității.

Inovația digitală în finanțe joacă un rol crucial în promovarea eficienței și sustenabilității în sectorul financiar. Aceasta se referă la utilizarea tehnologiilor digitale și a noilor modele de afaceri pentru a îmbunătăți procesele financiare, a crea noi produse și servicii inovatoare și a aborda provocările din domeniul financiar.

În ultimii ani comportamentul fiscal, atât al autorităților cât și al populației, și digitalizarea sunt două aspecte interconectate în contextul finanțelor sustenabile.

Aceasta poate contribui la facilitarea accesului cetățenilor și întreprinderilor la informații fiscale, formulare și servicii online. Acest lucru poate conduce la o mai mare transparență fiscală și la o mai bună înțelegere a obligațiilor fiscale. În plus, digitalizarea poate stimula o participare mai activă a contribuabililor în procesul fiscal și poate facilita comunicarea acestora cu autoritățile fiscale prin intermediul platformelor online. Prin utilizarea tehnologiilor digitale, contribuabilii pot accesa informații fiscale relevante, pot depune declarații fiscale și pot primi notificări și răspunsuri în timp real. Aceasta nu numai că simplifică și eficientizează procesul fiscal, ci și încurajează transparența și responsabilitatea în relația dintre contribuabili și autoritățile fiscale. Multiple beneficii în reducerea birocrăției și prevenirea fraudei fiscale într-un mod mai eficient sunt aduse de digitalizare. Prin intermediul tehnologiilor digitale, autoritățile fiscale pot implementa sisteme avansate de monitorizare și verificare a informațiilor fiscale, facilitând astfel identificarea și investigarea potențialelor cazuri de fraudă sau evaziune fiscală. Integrarea digitalizării în domeniul fiscal conduce la o administrație fiscală mai eficientă, cu procese automatizate, reducerea erorilor umane și o gestionare mai rapidă și mai precisă a informațiilor fiscale. În plus, transparența și accesibilitatea sunt îmbunătățite, deoarece contribuabilii pot accesa și monitoriza mai ușor informațiile lor fiscale, iar autoritățile fiscale pot comunica mai eficient și transparent cu aceștia. În final, prin integrarea digitalizării în domeniul fiscal, se poate obține o administrație fiscală mai eficientă, mai accesibilă și mai transparentă.

Cercetătorii au fost, de asemenea, interesați să investigheze influențele pe care transformarea digitală le are asupra progresului economic (Cruz-Jesus *et al.*, 2016; Shin *et al.*, 2018) sau asupra sistemelor financiare (Breidbach *et al.*, 2019). Potrivit a patru studii în domeniu, se observă că există o convergență a adoptării digitalizării pe fondul crizelor economice și financiare. Această digitalizare este necesară deoarece va aduce populației UE o creștere semnificativă a competențelor oamenilor, deoarece aceștia vor utiliza aplicații online sau alte instrumente tehnologice în activitatea lor financiară zilnică. Impactul digitalizării asupra performanței IMM-urilor sau asupra responsabilității corporative (Malaquias *et al.*, 2016; León-Gómez, 2022; Yingfei *et al.*, 2022), au deschis multiple teme de cercetare privind rolul digitalizării în dezvoltarea finanțelor durabile.

2. Reflecții asupra guvernantei corporative: investițiile durabile și economisire responsabilă în contextul finanțelor sustenabile.

Un alt aspect crucial al cercetării mele a fost guvernanta, deoarece am recunoscut importanța unei gestionări eficiente și transparente a resurselor financiare. Am analizat bunele practici de guvernanta și impactul lor în asigurarea sustenabilității financiare. Am investigat, de asemenea, modul în care guvernanta poate facilita adoptarea și implementarea cu succes a tehnologiei digitale în sectorul financiar.

Există o interconectare evidentă între tehnologia digitală și performanța financiară în domeniul finanțelor sustenabile. Guvernanta corporativă, managementul riscului și conformitatea joacă un rol fundamental în această ecuație. Aceste aspecte sunt esențiale pentru a asigura o gestionare eficientă a afacerilor și pentru a atinge obiectivele de sustenabilitate. Tehnologia digitală oferă organizațiilor oportunități semnificative în ceea ce privește eficiența și inovația. Utilizarea soluțiilor digitale poate contribui la optimizarea proceselor și la creșterea performanței financiare. De exemplu, implementarea de sisteme de contabilitate și raportare digitală poate facilita colectarea și analiza datelor financiare relevante pentru luarea deciziilor strategice și pentru îndeplinirea cerințelor de raportare ESG (mediu, sociale și guvernanta corporativă).

În același timp, guvernanta corporativă joacă un rol crucial în asigurarea unei conduite etice și responsabile în cadrul organizației. O bună guvernanta corporativă implică definirea și implementarea unor politici și practici transparente și eficiente, care să asigure respectarea principiilor de sustenabilitate și integritate.

Managementul riscului este un alt aspect important în finanțele sustenabile. Prin utilizarea tehnologiei digitale, organizațiile pot identifica, evalua și gestiona mai eficient

riscurile asociate activităților lor. Tehnologiile precum analiza datelor, inteligența artificială și automatizarea proceselor pot contribui la identificarea rapidă a riscurilor și la luarea măsurilor necesare pentru a le reduce sau elimina. Astfel, managementul riscului devine mai eficient și mai adaptat la nevoile organizațiilor în contextul finanțelor sustenabile.

Conformitatea cu reglementările și standardele în vigoare este, de asemenea, esențială pentru finanțele sustenabile. Tehnologia digitală poate ajuta organizațiile să îndeplinească mai ușor cerințele legale și reglementările prin automatizarea proceselor de raportare și monitorizare. Utilizarea tehnologiilor digitale poate reduce erorile și riscul de nerespectare a regulilor, asigurând o conformitate mai bună și mai eficientă.

Companiile din întreaga lume urmăresc cu atenție modul în care marile corporații gestionează și răspund la eșecurile în materie de risc, astfel încât să poată evita aceleași greșeli. Ele învață că societățile tind să subestimeze costul eșecurilor de risc atât pe plan intern, cât și extern. În multe cazuri, corporațiile subestimează, de asemenea, costul timpului de care managerii au nevoie pentru a se ocupa de controlul daunelor.

Principiile de guvernare corporativă pot lua multe forme diferite. Cel mai probabil, schimbările vor fi fluide și vor evolua în viitorul apropiat. În ciuda schimbărilor vaste, principiile guvernării corporative trebuie să fie structurate, integrate și echilibrate. Corporațiile vor continua să analizeze rolurile structurilor de recompensă existente și modul în care acestea se aliază la riscurile financiare și nefinanciare. Eșecurile recente în materie de risc ne-au învățat că toate corporațiile sunt vulnerabile și că trebuie să se pregătească la fel de riguros pentru șansele mici de risc catastrofal ca și pentru șansele mai mari de riscuri majore.

Companiile pot lua în considerare, de asemenea, modul în care managerii acordă atenție, pe lângă riscul financiar, și riscului reputațional, precum și modul în care riscurile strategice se manifestă ca riscuri operaționale.

Guvernanța corporativă este un factor cheie în asigurarea unei administrări eficiente și responsabile a întreprinderilor. Aceasta implică luarea deciziilor responsabile, transparența și responsabilitatea față de acționari, angajați, clienți și alte părți interesate. Guvernanța corporativă solidă poate contribui la promovarea practicilor financiare și de mediu sustenabile în cadrul organizațiilor. Managementul riscului și

conformitatea sunt esențiale în asigurarea unei abordări responsabile și durabile în ceea ce privește riscurile financiare, de mediu și sociale. Identificarea, evaluarea și gestionarea riscurilor asociate activităților economice sunt fundamentale pentru evitarea impactului negativ asupra mediului și societății. În același timp, respectarea reglementărilor și standardelor relevante este esențială pentru asigurarea conformității și a unei bune practici financiare. Integrarea comportamentului fiscal responsabil, a tehnologiei digitale, a guvernancei corporative, a managementului riscului și a conformității poate crea o bază solidă pentru finanțele sustenabile și pentru o dezvoltare economică și financiară responsabilă. Aceste aspecte sunt esențiale pentru abordarea provocărilor actuale legate de sustenabilitate și pentru realizarea unei tranziții către o economie verde, având în vedere impactul asupra mediului și societății.

Guvernanța corporativă, ca practică, a căpătat o importanță din ce în ce mai mare de la turbulențele economice provocate de crizele economico-financiare. Guvernanța corporativă este, în esență, o dezvoltare detaliată a informațiilor și o prezentare a situației financiare, a performanței, a proprietății și guvernancei, a relației cu acționarii și a angajamentului față de etica și valorile de afaceri ale unei organizații. Relevanța guvernancei corporative a crescut de mai multe ori de când a fost introdus acest concept. Odată cu introducerea globalizării și a concurenței, gestionarea așteptărilor acționarilor nu mai reprezintă mantra succesului.

3. *Reziliența economică și finanțarea sustenabilă.*

Legătura dintre reziliența economică și finanțele sustenabile este strânsă și reciprocă, deoarece ambele concepte se concentrează pe asigurarea unei dezvoltări durabile, echilibrate și responsabile a economiei. Finanțele sustenabile încurajează alocarea capitalului către proiecte și activități care să aibă un impact pozitiv nu doar asupra performanțelor financiare, ci și asupra aspectelor sociale și de mediu. Investițiile responsabile sprijină dezvoltarea economică durabilă și contribuie la reziliența economică pe termen lung. Din punct de vedere al incluziunii financiare și echității sociale, finanțele sustenabile încurajează accesul la servicii financiare pentru toate categoriile sociale, inclusiv pentru cele defavorizate. Prin creșterea incluziunii financiare și promovarea echității sociale, se poate stimula dezvoltarea echilibrată a economiei și se pot reduce inegalitățile sociale, ceea ce contribuie la reziliența socială și economică. Prin transparența și raportarea adecvată, finanțele sustenabile permit monitorizarea și

evaluarea impactului financiar al deciziilor de investiții și al strategiilor de afaceri asupra aspectelor economice, sociale și de mediu. Acest lucru permite luarea deciziilor informate și responsabile, ceea ce sporește reziliența economiei în fața schimbărilor și riscurilor. Multe studii și practici se concentrează pe atingerea sustenabilității financiare pe termen scurt, dar este important să se ia în considerare și implicațiile pe termen lung, mai ales în ceea ce privește schimbările climatice și resursele naturale limitate.

Motivația alegerii direcției de cercetare se bazează pe o serie de considerente cheie, cum ar fi: relevanța actuală, probleme economice și sociale locale, dezvoltarea durabilă la nivel global, promovarea convergenței regionale, potențialul de cercetare și inovare, contextul global marcat de schimbări majore, cum ar fi pandemia COVID-19 și schimbările climatice, a evidențiat caracterul esențial al dezvoltării reziliente și al finanțelor durabile.

Deloc de neglijat este și faptul că reziliența economică poate avea un impact semnificativ asupra bunăstării și prosperității într-o țară și o economie rezilientă poate fi mai capabilă să se adapteze la schimbările și să depășească perioadele dificile, ceea ce contribuie la stabilitatea și creșterea pe termen lung a țării.

Prin urmare, finanțele sustenabile și reziliența economică sunt legate intrinsec, cu scopul de a asigura o dezvoltare economică durabilă și responsabilă, care să țină cont de nevoile prezentului și ale viitorului. O abordare integrată a acestor două concepte poate contribui la construirea unei economii reziliente, echitabile și sustenabile în fața provocărilor globale și a schimbărilor în curs. Toate aceste studii ar trebui să examineze mai detaliat modul în care schimbările economice globale pot influența sustenabilitatea financiară la nivel național și regional.

Legătura dintre cele două concepte se manifestă prin faptul că finanțele sustenabile pot contribui la consolidarea rezilienței economice. Investițiile responsabile și gestionarea adecvată a riscurilor asociate cu schimbările climatice și cu alți factori de mediu pot spori capacitatea economiei de a face față provocărilor și de a se recupera mai rapid după șocuri.

Există o interdependență și o legătură strânsă între comportamentul fiscal, tehnologia digitală și performanța financiară, guvernanta corporativă, managementul riscului și conformitate, precum și finanțele sustenabile și tranziția verde. Aceste

aspecte se influențează reciproc în cadrul organizațiilor și al economiei în general. În opinia mea acestea se pot conecta astfel:

1. Comportamentul fiscal: Comportamentul fiscal se referă la deciziile și acțiunile privind impozitele și obligațiile fiscale ale unei organizații. Un comportament fiscal responsabil și transparent poate contribui la construirea unei bune reputații și la menținerea încrederii în organizație. Prin adoptarea practicilor fiscale sustenabile, organizațiile pot contribui la finanțele publice și pot sprijini dezvoltarea durabilă;

2. Tehnologia digitală și performanța financiară: Utilizarea tehnologiei digitale în cadrul proceselor financiare și operațiunilor organizaționale poate îmbunătăți eficiența și performanța financiară. Automatizarea și digitalizarea activităților financiare pot reduce costurile, crește precizia și viteza proceselor și pot oferi informații mai bune pentru luarea deciziilor. Prin implementarea tehnologiilor digitale, organizațiile pot obține un avantaj competitiv și pot sprijini o gestionare financiară mai eficientă și sustenabilă;

3. Guvernanța corporativă, managementul riscului și conformitate: Guvernanța corporativă se referă la structurile, procesele și practicile prin care organizațiile sunt conduse și controlate. O guvernanță corporativă bună, promovează transparența, responsabilitatea și etica în conducerea organizației. Managementul riscului și conformitatea sunt elemente cheie ale guvernanței corporative, asigurând respectarea reglementărilor și minimizarea riscurilor. Integrarea aspectelor ESG (mediu, sociale, guvernanță) în guvernanța corporativă și managementul riscului contribuie la finanțele sustenabile și la o conducere responsabilă în ceea ce privește impactul asupra mediului și societății;

4. Finanțe sustenabile și tranziția verde: Finanțele sustenabile se referă la investiții și practici financiare care integrează aspecte de mediu, sociale și de guvernanță în luarea deciziilor financiare. Acestea includ investiții în energii regenerabile, proiecte cu impact pozitiv asupra mediului și practici de afaceri durabile. Tranziția verde implică trecerea către modele economice și industriale mai durabile și cu un impact redus asupra mediului. Finanțele sustenabile și tranziția verde necesită adoptarea tehnologiei digitale pentru a facilita monitorizarea, raportarea și investițiile sustenabile.

Comportamentul fiscal responsabil, tehnologia digitală, guvernanța corporativă, cât și managementul riscului și conformitatea sunt factori critici în promovarea finanțelor sustenabile și în tranziția către o economie verde

2. Teme de cercetare dezvoltate

Cercetarea mea extinsă pe parcursul carierei universitare a explorat noțiunea de finanțe, cuprinzând modificările și adaptările necesare în fața schimbărilor vremii. Am publicat articole relevante în acest domeniu, care, puse împreună, dezvăluie conexiunile profunde dintre finanțele sustenabile, tehnologia digitală, guvernanta și raportarea sustenabilă. Această cercetare a contribuit la înțelegerea și promovarea practicilor financiare durabile și a transformărilor tehnologice în sectorul financiar, aducând în prim-plan necesitatea unei guvernante eficiente și a raportării sustenabile.

Finanțele sustenabile, guvernanta și raportarea sustenabilă sunt concepte interconectate și reprezintă pilonii principali ai abordării durabilității în sectorul financiar. Acestea sunt esențiale pentru asigurarea unui model economic durabil și pentru abordarea problemelor legate de schimbările climatice, protecția mediului și responsabilitatea socială.

2.1. Inovația digitală în finanțe: promovarea eficienței și sustenabilității

Digitalizarea reprezintă utilizarea tehnologiilor digitale și a datelor pentru a îmbunătăți și eficientiza procesele fiscale și administrarea finanțelor publice. Aceasta poate avea un impact semnificativ asupra comportamentului fiscal, aducând o serie de beneficii și provocări.

Oportunități semnificative de automatizare a proceselor fiscale sunt oferite de către digitalizare, ceea ce conduce la reducerea birocrăției și îmbunătățirea eficienței în colectarea și administrarea veniturilor fiscale. Prin implementarea sistemelor informatice avansate și a soluțiilor software dedicate, autoritățile fiscale pot simplifica și accelera procesele de înregistrare a contribuabililor, de depunere a declarațiilor fiscale și de efectuare a plăților fiscale. Prin utilizarea tehnologiilor precum sistemele informatice integrate, instrumentele de raportare electronică și soluțiile de gestionare a dosarelor fiscale, guvernele pot îmbunătăți procesele de conformitate fiscală și pot reduce erorile și riscul de evaziune fiscal.

2.1.1. Serviciile bancare electronice în relația oameni-digitalizare

Într-o eră dominată de tehnologia digitală, consumatorii sunt tot mai interesați de serviciile și produsele financiare oferite prin intermediul platformelor online și al soluțiilor

de e-banking. Acest lucru implică o schimbare în preferințele și obiceiurile de consum, iar companiile trebuie să se adapteze pentru a răspunde nevoilor și așteptărilor acestor consumatori noi. În plus, pandemia COVID-19 a avut un impact semnificativ asupra comportamentului financiar și fiscal al oamenilor. Lockdown-urile și restricțiile impuse au condus la o creștere a utilizării serviciilor online și a plăților digitale, pe fondul limitării interacțiunilor fizice și a necesității de distanțare socială. Acest context a accelerat adoptarea tehnologiei digitale în domeniul financiar și fiscal.

Conceptele de internet banking și mobile banking au dus la schimbări în comportamentul financiar al oamenilor în ceea ce privește câștigurile, consumul și economisirea. Acest nou concept, intrat pe piață destul de recent, a fost folosit la începutul noii tehnologii digitale în diverse tipuri de activități, operațiuni bancare, iar în prezent aceste servicii sunt folosite de toate persoanele care doresc să economisească prin intermediul băncilor sau să-și creeze noi surse de venit, precum și să facă schimburi valutare rapide fără a se deplasa la instituțiile de credit.

Noile cercetări financiare au arătat că în UE, digitalizarea sistemului bancar, și anume tendința de a recurge la servicii bancare fără numerar și fără contact, este destul de accelerată, ceea ce este confirmat de modalitățile în care populația UE efectuează plăți în prezent. Cercetarea comparativă în relația oameni-digitalizare s-a dezvoltat în orizontul ultimilor ani (Malecki, 2003; Pérez-Morote *et al.*, 2021; Aivaz & Condrea, 2012), dezvoltând multiple direcții de cercetare. În mod similar, factorii determinanți ai apetitului indivizilor pentru digitalizare au stimulat cercetările, arătând că digitalizarea este influențată de nivelul de educație al indivizilor (Szeles, 2018; Bucea *et al.*, 2021; Nimer *et al.*, 2022). Aceste schimbări comportamentale au fost analizate în lucrarea *E-Banking convergence and the adopter's behaviour changing across EU Countries*, publicată în jurnalul *SAGE OPEN* în octombrie 2023.

Cercetarea evidențiază importanța întreprinderilor de a anticipa și răspunde nevoilor consumatorilor într-un mediu în continuă schimbare, adaptându-și strategiile și oferind soluții digitale inovatoare. Companiile trebuie să fie conștiente de factorii interni și externi care influențează comportamentul consumatorilor și să ia în considerare impactul pandemiei COVID-19 în procesul de planificare și luare a deciziilor.

Studiul realizat, având ca perioadă anii 2004-2022, a arătat că tranziția către noua eră digitală a evoluat diferit în țările UE27. În unele țări din UE27, tranziția a fost

mai lentă decât în altele din cauza atitudinilor culturale, a neîncrederii în serviciile bancare pe internet și în securitatea digitală.

Scopul studiului este acela de a genera o imagine despre tendința generală de transformare digitală a sectorului bancar și a comportamentului categoriilor socio-economice de utilizatori. Au fost formulate patru întrebări de cercetare la care au fost asociate ipotezele cercetate.

Întrebarea de cercetare 1 (RQ1): Este în creștere adoptarea serviciilor bancare prin internet în țările UE în intervalul de timp 2004-2022?

Digitalizarea este procesul de schimbare determinat de salturile tehnologice în industrii și organizații. Digitalizarea nu este doar utilizarea mai multor procese IT pentru a profita de avantajele tehnologiei și ale datelor digitale, ci este o abordare cuprinzătoare a schimbărilor din societate și din afaceri, respectiv în dezvoltarea organizațiilor (Malik *et al.*, 2022).

Procesul de adoptare a internet-banking-ului a fost susținut de digitalizare, ceea ce a condus la oportunități semnificative de transformare a vechilor metode de afaceri (Angelakopoulos, Mihiotis, 2011; Carranza *et al.*, 2021), a structurilor socio-economice, a modelelor organizaționale. La nivelul organizațiilor, respectiv al instituțiilor de credit, momentul planificării transformării digitale trebuie să fie în strânsă interdependență cu schimbările culturale la nivelul clienților, precum și al membrilor și liderilor acesteia, care sunt puși în situația de a-și schimba comportamentul pentru a se adapta la noile tehnologii digitale (Montazemi, Qahri- Saremi, 2015).

În concordanță cu noile tendințe din economie, sistemul bancar și-a schimbat și el strategiile și a trecut, în ultimii ani, la un model de business hibrid, acționând atât prin rețele fizice, cât și online, trecând la strategii omnichannel. Crizele economice și financiare din ultimii ani au accelerat acest proces de digitalizare. Digitalizarea a devenit o prioritate strategică pentru băncile din UE, permițând instituțiilor de credit să ofere produse și servicii publicului oriunde, oricând și în siguranță. De asemenea, întregul sistem bancar european continuă să investească în infrastructură, în platforme digitale, în transformarea digitală pentru o mai mare flexibilitate, o funcționare agilă, un acces facil al clienților la produse și servicii clasice sau inovatoare, oferite online, la un click distanță, de pe calculator sau mobil. Prin noile proiecte de transformare digitală, sistemul bancar (Vyas, 2012) își propune să obțină o mai mare eficiență a operațiunilor

bancare, reducerea costurilor, pe lângă oferirea unor experiențe superioare, dinamice, dedicate nevoilor reale ale clienților.

Pe de altă parte, pe lângă investițiile în digitalizare și lansarea de noi produse și servicii, bancherii vorbesc și despre nevoia de investiții în securitatea cibernetică, protecția datelor, combaterea spălării banilor și a evaziunii fiscale. Cu alte cuvinte, ultimii ani au însemnat accelerarea strategiei omnichannel, prin solicitarea unui ecosistem, bazat pe tehnologie, și care să răspundă nevoilor populației (clienților).

În prezent, o treime din toate unitățile bancare sunt fără numerar, iar clienții pot face tranzacții în numerar la automatele de autoservire, în timp ce majoritatea operațiunilor bancare tradiționale se fac online. Acest lucru înseamnă că produsele bancare cotidiene digitalizate reprezintă o alternativă modernă și accesibilă pentru clienți (Liébana-Cabanillas *et al.*, 2018), ceea ce a stimulat interesul băncilor de a deveni centre de consiliere financiară inteligentă.

Adoptarea internet-banking-ului este în creștere în țările UE. Numărul de utilizatori de internet banking a crescut dramatic în ultimii ani, pe fondul crizelor financiare și economice. Internet banking-ul este utilizat pe scară largă pentru verificarea conturilor, gestionarea economiilor și contractarea de împrumuturi. Zona de autoservire sau facilitatea bancară este utilizată doar pentru plăți în numerar, depuneri și retrageri. Self-banking-ul este utilizat doar în incinta instituției de credit și se bazează pe utilizarea bancomatelor, bancomatelor, mașinilor multifuncționale, terminalelor bancare, eliminând astfel legătura cu un consilier bancar fizic.

Ipoteza 1 (H1) - Adoptarea serviciilor bancare prin internet este în creștere în țările UE.

Întrebarea de cercetare 2 (RQ2): Sunt cei care adoptă serviciile bancare electronice omogeni în UE 27 în funcție de vârstă, vârstă și nivel de educație, educație și sex, vârstă și statut de angajare, zona de reședință urbană/rurală și nivel de dizabilitate?

Cererea de servicii și produse bancare digitale a crescut de-a lungul timpului din cauza schimbării stilului de viață și a adoptării tehnologiei digitale. Digitalizarea, în prezent, nu mai este o opțiune, dar majoritatea operațiunilor și produselor/serviciilor bancare tind să devină în curând în mare parte digitalizate, ceea ce va determina o transformare suplimentară (Hu *et al.*, 2019; Suryono *et al.*, 2020). În majoritatea țărilor europene, având în vedere că majoritatea persoanelor au acces la servicii financiare de

bază, cum ar fi un cont bancar, ponderea persoanelor în vârstă este în continuă creștere, iar adoptarea serviciilor bancare digitale în rândul tuturor grupurilor de populație poate reduce decalajul dintre mediul rural și cel urban (Furst *et al.*, 2002; Sullivan, Wang, 2013).

În era tehnologiei digitale, putem spune că asistăm la crearea unei noi ere în care procesele complete (end-to-end) au devenit esențiale, în care există o nouă abordare atât din partea clienților și a modului lor de a face banking (Widayat *et al.*, 2020), cât și din partea instituțiilor de credit care trebuie să se adapteze rapid la noile cerințe financiare. Cererea de servicii și produse bancare digitale a crescut de-a lungul timpului din cauza schimbării stilului de viață și a adoptării tehnologiei.

Putem afirma că nu există o omogenitate a utilizatorilor de internet banking. Majoritatea persoanelor utilizează serviciile bancare online-internet banking săptămânal sau chiar mai frecvent. Persoanele fizice, indiferent de categoria din care fac parte, au obiceiul de a-și urmări veniturile și cheltuielile și chiar de a-și urmări bugetul lunar prin intermediul serviciilor bancare digitale. Odată cu dezvoltarea serviciilor bancare pe internet și a serviciilor bancare mobile (Raman, Aashish, 2021), acest lucru este mult mai ușor, aplicațiile bancare digitale oferind o imagine de ansamblu a veniturilor, cheltuielilor și economiilor.

Ipoteza 2 (H2) - Cei care adoptă serviciile bancare electronice sunt omogeni în UE 27.

Întrebarea de cercetare 3 (RQ3): Există categorii cu regres în adoptarea serviciilor bancare electronice în UE 27 în timpul ultimelor două decenii (2004-2023)?

Întrebarea de cercetare 4 (RQ4): Care sunt categoriile cu cele mai mari disimilarități și evoluții divergente a comportamentului lor financiar în perioada studiată?

E-banking-ul reprezintă o reformă a comportamentului nostru financiar (Bauer *et al.*, 2005; Haryanti, Subriadi, 2020), indiferent de locul în care ne aflăm (Yip, Bocken, 2018; Sharma *et al.*, 2020). Cu ajutorul acestuia putem efectua plăți, transferuri, depozite bancare, schimburi valutare sau putem afla situația conturilor noastre bancare sau a contului de card fără a ne deplasa la bancă, prin intermediul internetului sau al telefonului mobil. Cu alte cuvinte, putem să ne consultăm conturile bancare și chiar să facem noi operațiuni bancare direct de pe calculator, fără ajutorul unui consilier bancar. Acest lucru înseamnă că economisim timp și avem acces la conturile bancare de oriunde din țară sau din lume. În plus, serviciile bancare la distanță sunt mai ieftine

decât cele tradiționale de la ghișeu. Adoptarea acestui e-banking prezintă multiple avantaje pentru clienți, cum ar fi:

- Economie de timp - nu mai trebuie să ne deplasăm la sediul băncii.
- Disponibilitate: serviciul este disponibil indiferent de zi sau de oră, prin intermediul oricărui calculator care îndeplinește cerințele tehnice și este conectat la Internet.
- Costuri minime: comisioanele sunt cu până la 50% mai mici decât la ghișeul băncii.
- Control: avem întotdeauna acces la informații despre soldurile conturilor noastre și beneficiem de asistență 24 de ore din 24.
- Securitate: instituțiile de credit folosesc tehnologie de ultimă generație, utilizând sisteme de criptare și garantând o securitate optimă pentru tranzacțiile noastre.

Analizând utilizarea digitalizării în mediul bancar și a instrumentelor de plată tradiționale (ordin de plată, cec, bilet la ordin și cambie) se poate observa că nu toate persoanele fizice au acceptat acest comportament financiar. Pentru unii, digitalizarea nu este sigură și, prin urmare, sunt sceptici atunci când vine vorba de utilizarea serviciilor digitale. Deși băncile își asigură clienții cu privire la securitatea operațiunilor lor (Dong *et al.*, 2020), chiar mediul în care acestea se desfășoară, internetul, face ca acest serviciu să fie predispus la atacuri cibernetice. Așadar, în aceste momente apare comportamentul divergent al clientului în fața digitalizării.

Pentru a atrage mai mulți clienți și pentru a schimba comportamentul acestora în direcția digitalizării operațiunilor (Daragmeh *et al.*, 2021), organizațiile au început să pună la dispoziția clienților două metode de plată: secțiunea de plată fără autentificare și secțiunea de plată cu autentificare. Aici și acum intervine schimbarea comportamentului financiar al oamenilor. Unii vor dori să plătească, să cumpere, să facă un împrumut intrând în sistem prin introducerea unui nume de utilizator și a unei parole, în timp ce alții, care nu au încredere în securitatea informațiilor lor, vor plăti fără a se autentifica tocmai pentru a evita fraudele financiare. Aceste comportamente nedemne de încredere în e-banking sau internet banking sunt aduse în atenția clienților de către cercetătorii în domeniul prevenirii criminalității informatice. Aceștia doresc să sensibilizeze populația cu privire la pericolul infracțiunilor online care implică malware, ransomware și troieni

bancari. Aceste campanii se adresează tuturor utilizatorilor de internet și de dispozitive digitale, atât persoanelor fizice, cât și întreprinderilor, în contextul creșterii riscurilor cibernetice.

Ipoteza 3 (H3) - Există adepți ai e-banking-ului cu cel mai convergent sau divergent comportament în UE 27.

Ipoteza 4 (H4) - Există schimbări în comportamentul financiar.

▪ **Metodologia cercetării**

Am utilizat indicatorul e-banking și comerț electronic [ISOC_BDE15CBC__custom_5257090] din baza de date Eurostat (Eurostat, 2023), structurat ca "Toate persoanele fizice" sau tipuri de persoane fizice. Sunt listate 123 de caracteristici detaliate cu privire la sex, vârstă, educație, venituri, participarea pe piața muncii, sănătate/dizabilități, locul de naștere, gradul de specializare în TIC, urban/rural. Seriile de timp luate în considerare pentru această cercetare sunt din 2004 până în 2022. În prima etapă s-a urmărit determinarea tendinței de adoptare a e-banking-ului de către toate persoanele fizice în ultimii 19 ani în țările UE și poziția României. Am considerat procentul minim, mediu, maxim și românesc al indivizilor care au adoptat deja internet banking-ul.

Metoda folosită pentru a măsura convergența reală a fost Convergența Sigma determinată pe baza coeficientului de variație. Metodologia aplicată este cea a lui Lancu (2007) cu ecuația:

$$CV = \frac{\sigma}{\mu}$$

σ = Abaterea standard la momentul t a procentajului de persoane fizice care utilizează Internet Banking

μ = media pentru UE 27

Cu cât valorile CV sunt mai apropiate de 0, cu atât mai omogenă este seria statistică și cu atât mai reprezentativă este media μ . Cu cât valorile CV sunt mai apropiate de 100 înseamnă că seriile statistice sunt mai eterogene, iar media μ este mai puțin reprezentativă. Acest lucru se datorează faptului că CV măsoară abaterea de la valoarea medie. Pentru utilizarea practică a coeficientului de variație s-a stabilit pragul de trecere de la omogenitate la eterogenitate la 30% - 35% în cazul în care dispersia acoperă 100%. Acest lucru poate fi reconsiderat în funcție de rezultatele specifice.

Golext (2009) a considerat indicatorul sintetic al dispersiei în jurul tendinței centrale ca fiind un furnizor de informații pentru evoluția fenomenelor de masă și o bază de intervenție pentru factorii de decizie. Dispersia (Feldman, 2022) reflectă împrăștierea valorilor față de valoarea centrală, o dispersie mare reflectând o dispersie largă, întrucât o dispersie mică arată o tendință grupată.

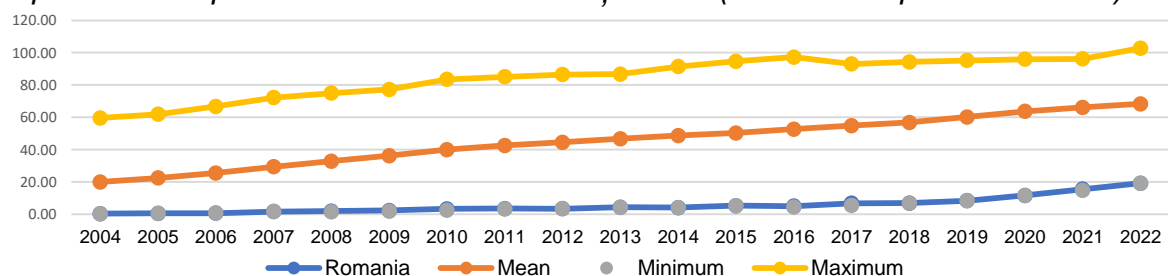
▪ Rezultate

Evoluția e-banking-ului și efectele pandemiei COVID-19

Tranziția digitală se face mai lent sau mai rapid în funcție de diverse variabile precum comportamentul cultural (Alhassany, Faisal, 2018; Zhang *et al.*, 2018), categoria de clienți (Chan *et al.*, 2019), evoluția tehnologiei și accesibilitatea utilizatorilor (Rodrigues *et al.*, 2016), satisfacția clienților (Ayo *et al.*, 2016) sau factori externi precum pandemia COVID-19. Prima imagine pe care o realizăm este evoluția adoptării e-banking-ului în perioada 2004-2022 pentru UE27 și România.

Rezultatele sunt prezentate în Figura 2.1.1., unde am reprezentat valorile minime, medii și maxime pentru țările UE27 și România.

Figura 2.1.1. Evoluția societății informaționale 2004-2022; Utilizatori de e-banking pentru toate persoanele fizice România și UE27 (Procent din persoane fizice)

Sursa: Reprezentarea autorilor, date Eurostat

Se poate observa că în ultimii 18 ani diferența dintre valoarea minimă și cea maximă a crescut semnificativ de la aproximativ 60pnt la 80pnt. Acest lucru reflectă o creștere a discrepanțelor dintre țările europene și lipsa de coeziune.

Începând cu anul 2015, există țări din UE care au atins aproximativ 95% din adoptarea e-banking-ului și intră într-un nivel de stabilitate. Creșterea medie cu aproximativ 50 de puncte procentuale, mai mare decât cea maximă (40 de puncte procentuale), ceea ce ar putea fi considerat o adopție rapidă în țările cu un e-banking consistent. Valorile minime au evidențiat existența unor țări din UE cu o adoptare

redușă a e-banking-ului, un proces lent, de numai 20 de puncte procentuale în 18 ani, de două ori mai puțin decât valoarea maximă. Din păcate, România este o țară periferică/marginală în ceea ce privește adoptarea e-banking-ului, cu puține excepții evoluțiile urmează curba minimă.

Ne așteptam ca pandemia COVID-19 să accelereze procesul de adoptare a e-banking-ului, deoarece a influențat comerțul electronic, e-learning, e-guvernare, e-administrație și așa mai departe. Acest efect este prezent doar pentru nivelul minim care cunoaște o creștere consistentă de două ori mai mare decât valoarea sa.

Ierarhia caracteristicilor adoptatorilor de e-banking în funcție de gradul de omogenitate.

Am menționat anterior, indicatorul utilizat [ISOC_BDE15CBC__custom_5257090] pentru e-banking este prezentat în baza de date Eurostat pentru "Toate persoanele fizice" și pentru 123 de tipuri de utilizatori considerați în funcție de diverse caracteristici. Doar pentru 103 dintre aceste categorii sunt colectate date pentru perioada studiată 2004-2022, chiar și așa, există câteva date lipsă completate prin metoda de excludere (CV-ul a fost calculat ca medie pentru numărul de țări cu date disponibile).

Am considerat în analiza noastră valoarea pentru "Toate persoanele fizice" ca un reper pentru a determina categoriile mai puțin convergente sau cu risc mai mare de excludere.

Coeficientul de variație pentru anul 2022 în funcție de vârstă. Categoriile marginale în adoptarea e-banking-ului sunt cei foarte tineri, sub 24 de ani, și cei cu vârsta de peste 55 de ani. Motivele potențiale sunt interesul mai scăzut pentru noua tehnologie în cazul persoanelor în vârstă și accesibilitatea redusă la facilitățile de internet, combinate cu rezistența la schimbare, comportamentul cultural etc.

Coeficientul de variație pentru anul 2022 în funcție de vârstă, gen și educație. Vârsta este importantă și combinată cu nivelul de educație, oferă un indiciu mai bun privind capacitățile de utilizare a serviciilor bancare electronice.

Convergența mai bună este înregistrată pentru persoanele cu un nivel de educație ridicat, indiferent de vârstă, și pentru persoanele cu un nivel de educație mediu între 25 și 54/64 de ani, segmentul persoanelor active. Mai puțin convergente sunt persoanele cu un nivel scăzut de educație între 55 și 74 de ani. Aceste rezultate evidențiază rolul educației în adoptarea digitală, în special pentru persoanele în vârstă.

Constatările de mai sus sunt confirmate de valorile CV obținute pentru categoriile de educație și gen. Indivizii cu un nivel de educație ridicat, indiferent de gen, au un comportament e-banking mai convergent, iar persoanele de sex feminin cu un nivel de educație scăzut și de sex masculin sunt categoria cea mai expusă la excluderea din transformarea digitală.

Selectarea categoriilor de gen și segmentele de vârstă pentru a evalua dacă există potențiali factori de discriminare, rezultatele confirmă un comportament similar al bărbaților și al femeilor, indiferent de vârstă, cu câteva excepții: femeile între 16 și 74 de ani au un CV de 5,96 în vreme ce bărbații au un CV de 5,36, plasat peste și sub "Toate persoanele" și femeile între 16 și 29 de ani cu CV de 5,48, față de bărbați respectiv 5,64. Diferența +/- față de CV-ul "Toți indivizii" de 5,62 este foarte mică și poate fi un efect de termen, fără a se reflecta în diferențele comportamentale. Valorile cele mai ridicate se înregistrează la vârstele cuprinse între 16 și 19 ani și între 55 și 74 de ani, atât pentru femei, cât și pentru bărbați. Acestea reconfirmă faptul că cei mai puțin integrați în transformarea digitală din perspectiva e-banking-ului sunt indivizii foarte tineri și cei în vârstă. Putem corela vârsta cu intrarea și ieșirea de pe piața muncii, aceste categorii fiind mai expuse unor venituri mai mici și o educație mai redusă, cel puțin la zi.

Coeficientul de variație pentru anul 2022 în funcție de vârstă și ocuparea forței de muncă. Am urmărit rolul ocupării forței de muncă în adoptarea transformării digitale și în utilizarea serviciilor bancare electronice ce ne conduce la concluzia că statutul de "angajat" este legat de activitatea bancară (cont, card, aplicație de e-banking). Deținând un cont bancar pentru a obține venitul, individul este "prins" de facilitățile băncii aflând opțiunile de plăți electronice și, ulterior, află despre produsele și serviciile bancare precum creditul de consum, plata în rate, reduceri, bonusuri. Mai puțin convergente sunt categoriile șomerii, pensionarii sau cei care nu sunt incluși în forța de muncă.

Coeficientul de variație pentru anul 2022 în funcție de locație (rural/urban). O altă variabilă de segmentare este locul de trai; dezvoltările rurale și urbane sunt diferite și influențează întregul mediu socio-economic. Putem observa că persoanele din mediul rural și din suburbii au o convergență mai mică decât cele care locuiesc în orașe. Diferența de la orașe la mediul rural este consistentă, dar, de asemenea, aflăm impactul aglomerării asupra convergenței e-banking. Acesta poate fi un punct de plecare pentru

o cercetare privind aglomerarea, economisirea timpului sau comportamentul de socializare și adoptarea serviciilor bancare electronice.

Coeficientul de variație pentru anul 2022 pentru persoane cu handicap. Printre persoanele fizice se numără și persoane cu dizabilități. Neașteptat, convergența este sub medie pentru cei care nu au nicio limitare de activitate în comparație cu cei limitați sau sever limitați.

Rezultatele suplimentare arată o convergență mai mică pentru categoriile fără diferențe semnificative între bărbații și femeile de vârstă. Valoarea heist este calculată pentru persoanele cu vârste cuprinse între 55 și 74 de ani cu handicap (limitare de activitate) - limitat sau grav limitat 14,04, respectiv pentru persoanele cu vârste cuprinse între 55 și 74 de ani cu handicap (limitare de activitate) - grav limitat 15,00.

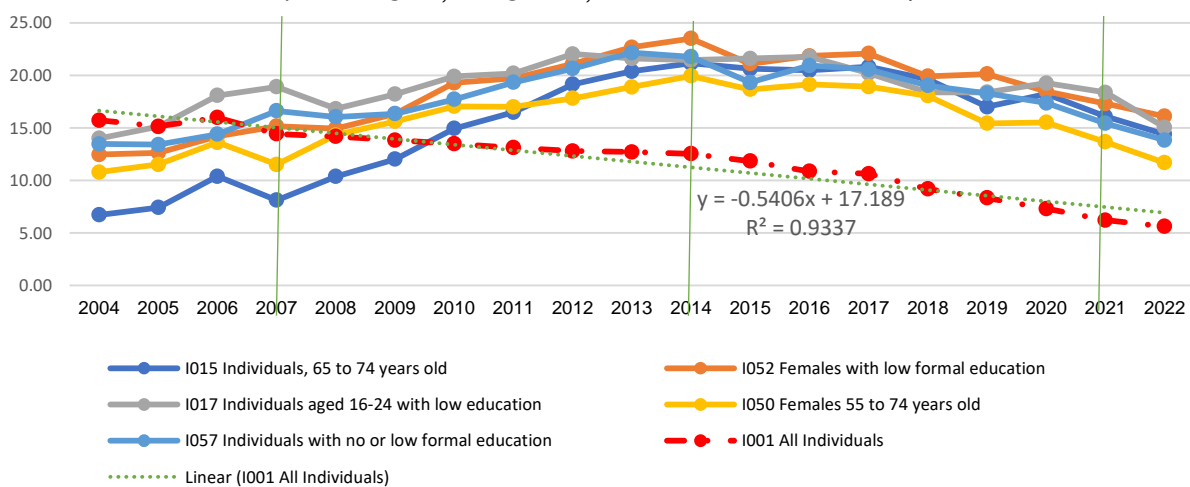
Adoptatorii de e-banking sunt pe scară largă omogeni, dar există categorii marginale cu abateri semnificative de la curentul principal comportamental.

Convergența serviciilor bancare electronice în țările UE27 în perioada 2004-2023

Analiza temporală a adoptării e-banking-ului folosind Convergența Sigma identifică trei grupuri de categorii: *regres, stagnare și progres în ultimii 18 ani.*

Perioada studiată, 2004-2022, acoperă două dintre perioadele de programare a asistenței UE: 2007-2014 și 2014-2021. Unul dintre cele mai importante obiective ale acestor perioade de programare a fost convergența economică și socială, cuprinzând toate direcțiile de acțiune legate de efectul de coeziune.

Figura 2.1.2. Categoriile de persoane fizice cu regres în adoptarea e-banking-ului (convergența Sigma, țările Eu27, 2004-2022)

Sursa: Reprezentarea autorilor, date Eurostat

Dintre cele 103 categorii studiate, identificăm 5 categorii care au avut un efect de regres până în anul 2014, cu o tendință de redresare din 2014 până în 2022, dar tot cu efect de regres. Acestea sunt cele cu vârsta cuprinsă între 16 și 24 de ani sau între 55 și 74 de ani pentru femei și între 65 și 74 de ani pentru bărbați și tinerii cu un nivel scăzut de educație, femei în general. Constatările ridică întrebări cu privire la efectele politicilor UE implementate, cum ar fi:

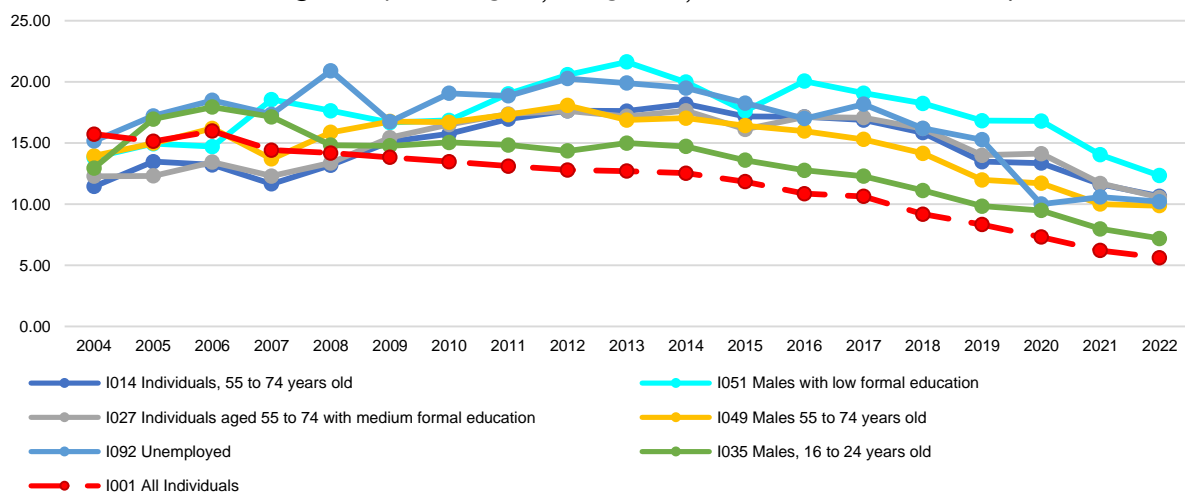
La început, politicile nu erau valabile pentru aceste categorii?

Au fost excluse aceste categorii din instrumentele de intervenție pentru coeziune?

Cu toate acestea, aceste categorii sunt expuse unui risc ridicat de excludere dacă nu găsim modalități de a accelera adoptarea serviciilor bancare electronice.

Cel mai îngrijorător aspect nu este neapărat regresul convergenței categoriilor, ci faptul că în 2004 acestea se aflau sub linia roșie a "Toate persoanele fizice", iar acum se află mult mai sus. Acest lucru semnaleză o direcție total greșită și o expunere ridicată.

Figura 2.1.3. Categoriile de persoane fizice cu stagnare în ceea ce privește adoptarea e-banking-ului (convergența Sigma, țările Eu27, 2004-2022)

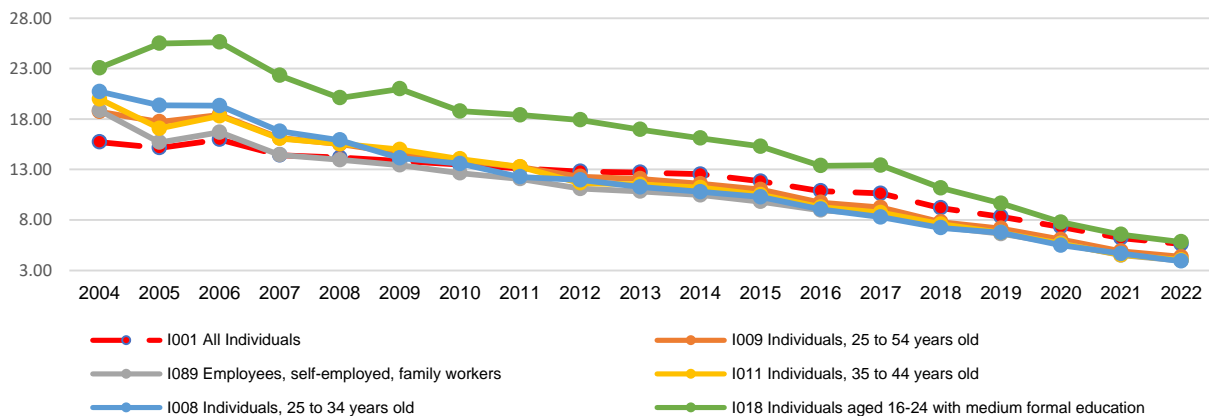
Sursa: Reprezentarea autorilor, date Eurostat

Categoriile cu stagnare sunt legate în principal de vârsta cuprinsă între 55 și 74 de ani, șomeri, educație scăzută și medie, sunt prezentate în figura 2.1.3. Stagnarea este relativă. Dacă luăm în considerare valoarea efectivă inițială și finală a CV-ului, acestea au avut o evoluție pozitivă, dar dacă le comparăm cu linia roșie a "Toate

persoanele fizice", acestea au avut o evoluție negativă. Acesta este motivul pentru care le considerăm categorii de stagnare pentru a le pune sub lumina reflectoarelor și pentru a cere politici publice adecvate.

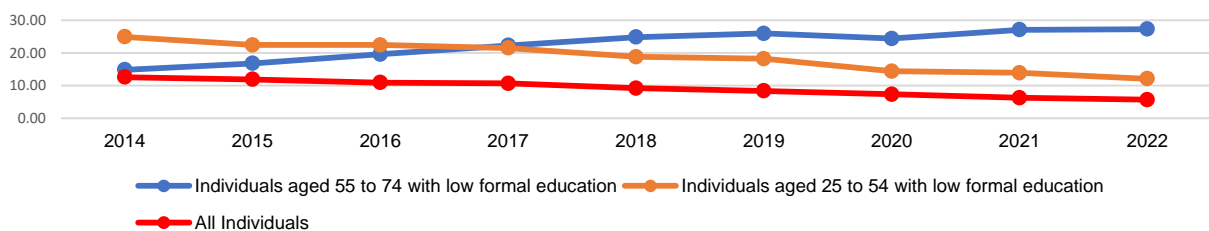
Nu în ultimul rând, au fost identificate categoriile cu progrese semnificative (figura 2.1.4). Acestea sunt cele cu vârste cuprinse între 25 și 34 de ani, 35 și 44 de ani sau 25 și 54 de ani, angajate și 16 și 24 de ani cu studii medii au avut o convergență rapidă în adoptarea e-banking-ului. Aceștia aparțin populației active, educate și conectate la transformarea digitală socială și economică.

Figura 2.1.4. Categoriile de persoane fizice cu progrese în adoptarea serviciilor bancare electronice (convergența Sigma, țările Eu27, 2004-2022)

Sursa: Reprezentarea autorilor, date Eurostat

Figura 2.1.5. Adoptarea serviciilor bancare electronice cu cele mai mari disparități în ceea ce privește convergența în perioada 2014-2022 în țările UE27

Sursa: Reprezentarea autorilor, date Eurostat

Figura 2.1.5. prezintă categoriile cu cele mai mari disimilitudini și evoluții divergente în perioada de timp studiată. Efectul pozitiv a fost pentru persoanele cu vârste cuprinse între 25 și 54 de ani, cu un nivel scăzut de educație. Chiar dacă au avut o convergență accelerată, aceștia se situează în continuare peste medie. Dimpotrivă,

persoanele cu vârste cuprinse între 55 și 74 de ani cu un nivel scăzut de educație au avut, din păcate, o evoluție negativă. Diferența dintre CV-ul lor și medie este de 21,62, de aproximativ patru ori mai mare. Cel mai probabil, aceștia sunt șomeri sau pensionari, cu un nivel de educație scăzut și mediu și locuitori din mediul rural, foarte greu de atins de politicile publice fără o acțiune specifică și dedicată a autorității publice.

▪ **Concluzii**

În urma analizei, putem spune că digitalizarea și noua eră a tehnologiei digitale au schimbat foarte mult comportamentul financiar și fiscal al oamenilor în majoritatea țărilor UE27. Comportamentul noului consumator trebuie să fie anticipat de majoritatea companiilor, fie că sunt instituții bancare sau nebankare, multinaționale sau societăți pe acțiuni, iar acest comportament diferit este determinat de mulți factori interni și externi, precum și de pandemia COVID 19.

Studiul realizat în perioada 2004-2022 a arătat că tranziția către noua eră digitală a evoluat diferit în țările UE27. În unele țări din UE27, tranziția a fost mai lentă decât în altele din cauza atitudinilor culturale, a neîncrederii în serviciile bancare pe internet și în securitatea digitală.

Putem spune că România este una dintre țările care utilizează internet banking la un nivel minim. Practic, alfabetizarea digitală în România este asigurată doar prin intermediul instituțiilor bancare cu portofolii mari de clienți. Izbucnirea pandemiei COVID 19 a provocat schimbări profunde în comportamentul de consum al oamenilor, de la cumpărături fără numerar la cumpărături fără contact, schimbare confirmată de modalitățile prin care oamenii aleg să facă plățile în prezent.

Indicatorul "Toate persoanele fizice", utilizat în cercetarea noastră, a evidențiat faptul că grupurile marginale în ceea ce privește adoptarea e-banking-ului sunt cei foarte tineri, sub 24 de ani, sau cei de peste 55 de ani. Cauzele potențiale sunt interesul mai scăzut pentru noua tehnologie în rândul persoanelor în vârstă și accesibilitatea redusă la facilitățile de internet, combinate cu rezistența la schimbare, comportamentul cultural etc. În ceea ce privește adaptabilitatea și utilizarea e-banking-ului, cea mai bună convergență se înregistrează în cazul persoanelor cu un nivel de educație ridicat și mediu, cu vârste cuprinse între 25 și 54/64 de ani. Mai puțin convergente sunt persoanele cu un nivel scăzut de educație, cu vârste cuprinse între 55 și 74 de ani. Toate aceste rezultate evidențiază faptul că rolul educației în adoptarea digitalizării este

foarte important. Persoanele cu un nivel de educație ridicat, indiferent de sex, au un comportament mai convergent în ceea ce privește e-banking-ul, iar femeile și bărbații cu un nivel de educație scăzut sunt categoria cea mai expusă la excluderea din transformarea digitală. Putem spune că există o nevoie continuă de programe de incluziune digitală. Tehnologia oferă multe oportunități dacă este accesibilă și dacă există programe care nu numai că îi apropie pe oameni de tehnologie, dar îi și ajută să o folosească. Cu alte cuvinte, putem concluziona că populația tânără, atât din România, cât și din UE 27, cu un nivel mediu sau ridicat de educație, converge mult mai mult către noua eră tehnologică digitală decât populația inactivă. Digitalizarea, la nivelul UE27, reprezintă viitorul pentru organizațiile bancare și nebankare. Putem spune că mulți consumatori vor alege să lucreze cu diferite organizații care oferă servicii la distanță și soluții inovatoare.

Digitalizarea este viitorul, pentru că ne ajută nu doar în perioadele de pandemii sau de crize financiare, ci și în alte tipuri de crize. Prin urmare, în urma cercetării putem spune că în toate țările UE27, toate tipurile de clienți, fie că vorbim de șomeri, de persoane cu vârste de peste 65-74 de ani, de femei sau bărbați, de persoane cu dizabilități, vor dori să utilizeze servicii prin intermediul tehnologiei digitale. Credem că toate soluțiile digitale ar trebui să fie implementate treptat, pentru a le da timp consumatorilor să se obișnuiască, să le înțeleagă și să aibă încredere în ele.

Multe organizații din UE27 trebuie să găsească un echilibru între legislație și reglementarea pieței, gestionarea riscurilor care pot apărea și consumatorii. Viitorul aparține organizațiilor/băncilor digitalizate și standardizate care înțeleg, respectă legislația și reglementările și apreciază inovația.

2.1.2. Sistemul informațional contabil ca mediator pentru interacțiunea dintre tehnologia digitală și performanța strategică

Întărirea informațiilor contabile joacă un rol cheie în eficientizarea implementării conceptului de finanțe sustenabile într-o organizație. Prin gestionarea eficientă a resurselor financiare și utilizarea informațiilor contabile adecvate, organizația poate promova și susține practici financiare durabile și responsabile, contribuind astfel la dezvoltarea unei economii mai sustenabile și la realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă. Consolidarea informațiilor contabile este un proces esențial pentru

eficientizarea raportării sustenabile a unei organizații. Prin consolidarea datelor financiare și non-financiare, compania poate obține o imagine cuprinzătoare și integrată a performanței sale sustenabile.

Un sistem informațional contabil (AIS) este un software pe care o organizație îl utilizează pentru a colecta, procesa, stoca, prelua, gestiona și raporta informațiile financiare. Acesta poate fi utilizat de manageri, consultanți, analiști de afaceri, directori financiari, autoritățile de reglementare, auditorii și autoritățile fiscale (Hla & Teru, 2015). În plus, aceste tehnologii dezvoltate pot facilita alocarea competentă a resurselor și oferă o perspectivă completă a sustenabilității ecologice (Trendov *et al.*, 2019). În acest fel, tehnologiile avansate ar putea stimula în continuare dinamica competitivă și ar putea implica sarcini strategice pentru IMM-uri. Tehnologiile digitale capabile să conducă performanța strategică sunt în prezent insuficient explorate. Performanța strategică este o abordare pentru monitorizarea, îmbunătățirea și măsurarea performanței care sprijină planurile și strategiile în întreaga organizație pentru a se asigura că toate obiectivele sunt atinse (Govindarajo *et al.*, 2021). Este o abordare sistematică pe care organizațiile o folosesc pentru a aplica strategiile lor în toate echipele și departamentele lor pentru a asigura realizarea obiectivelor afacerii (Hla & Teru, 2015).

Analiza utilizării tehnologiei digitale în atingerea performanței strategice am realizat-o în articolul *Accounting Information Systems as Mediator for Digital Technology and Strategic Performance Interplay*, publicat în jurnalul *Electronics* în anul 2023. Fundamentul teoretic al acestui studiu se bazează pe teoria procesării informației; managementul operațional este recunoscut ca fiind un proces intensiv în materie de informații. Teoria procesării informației (IPT) arată că adoptarea celor mai recente tehnologii poate sprijini realizarea performanței strategice prin îmbunătățirea sistemului de informații contabile al unei firme (Hann *et al.*, 2007). Tehnologiile digitale avansate, cum ar fi cele de arhitectură internă a datelor reprezintă abilități organizaționale de procesare a datelor. În plus, AIS-urile servesc ca mijloc de schimb de informații între părțile interesate, care sunt considerate surse cheie de informații externe (Fitzgerald *et al.*, 2014). Capacități îmbunătățite de prelucrare a informațiilor conduc la îmbunătățirea performanței strategice a întreprinderilor. Astfel, în funcție de IPT, această cercetare investighează modul în care tehnologia digitală este utilă în AIS-uri și rezultatele pozitive care au influență asupra performanței strategice. Acest studiu umple un gol în

literatura de specialitate în ceea ce privește factorii determinanți ai performanței strategice prin definirea rolului de mediere al AIS-urilor și rolul moderator al inovației digitale în asocierea dintre factorii dinamici și performanță. Rezultatele acestei cercetări demonstrează că AIS-urile sunt extrem de utile și au o influență asupra performanței strategice a firmelor din domeniul electronicelor.

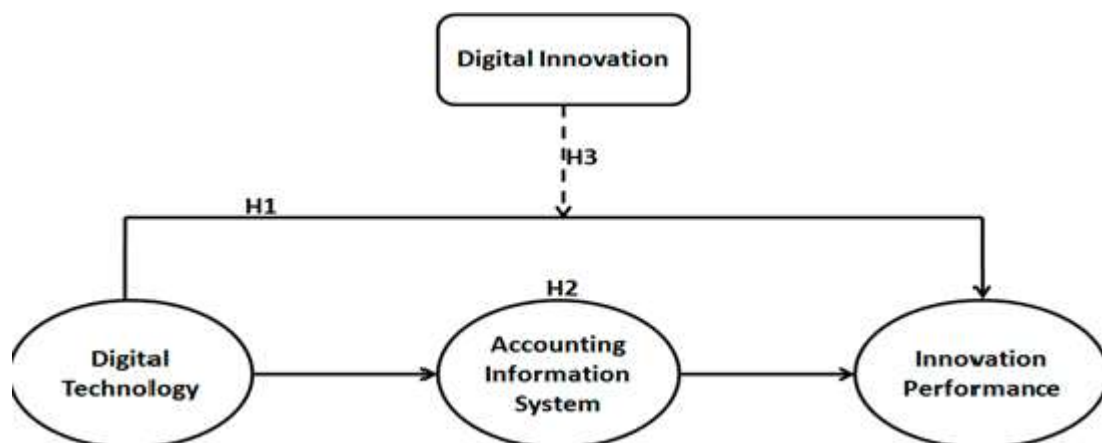
Au fost dezvoltate 3 ipoteze:

Ipoteza 1 (H1). *Tehnologia digitală este legată pozitiv de performanța strategică.*

Ipoteza 2 (H2). *AIS-urile mediază asocierea dintre tehnologia digitală și performanța strategică.*

Ipoteza 3 (H3). *Inovația digitală moderează relația dintre tehnologia digitală și performanța strategică.*

Figura 2.1.6. Cadrul teoretic al studiului

Sursa: Conceptul autorilor

▪ **Metodologia cercetării.** Pentru a îndeplini obiectivele studiului și pentru a răspunde la întrebările studiului, această cercetare a utilizat metode cantitative și tehnici SEM pentru a investiga asocierile dintre variabile și examinarea datelor din sondaj pentru a testa ipotezele. A fost utilizat un chestionar ca instrument de sondaj pentru colectarea datelor prin eșantionare aleatorie. Unitatea de analiză a acestei cercetări este reprezentată de firmele de electronice care utilizează AIS și tehnologia digitală.

Pentru a studia legătura dintre variabile prin testarea ipotezelor, au fost utilizate modele de cercetare transversală, iar datele au fost colectate de la 35 de firme din

industria IT, prin 450 de chestionare. Chestionarul a fost separat în două secțiuni. Secțiunea 1 a constat în detalii demografice ale publicului vizat. Cealaltă secțiune a inclus itemurile principale, care au fost special concepute pentru a colecta date relevante.

▪ Analiză și rezultate

Rezultatele corelației. Tabelul 2.1.1 prezintă rezultatele corelațiilor pentru variabilele studiate.

Tabelul 2.1.1. Rezultatele corelației

Variables	M.Value	S-Deviation	1	2	3	4	5	6
1 Education	2.48	0.910	1.00					
2 Experience	3.12	0.719	0.08	1.00				
3 Digital Technology	3.58	0.627	0.06	0.09	1.00			
4 AIS	3.64	0.110	0.09	0.016	0.012	1.00		
5 Digital Innovation	3.14	0.132	0.014	0.011	0.014	24**	1.00	
6 Strategic Performance	3.54	0.808	0.011	0.013	32**	26**	34**	1.00

Notă: ** $p < 0,005$. Sursa: Calculul autorilor.

În primul rând, acest studiu a examinat rezultatele afilierii, deoarece am urmărit să aflăm dacă legătura dintre corespondența dintre construcțiile de corespondență a fost negativă sau pozitivă. Tabelul 2.1.1 afișează rezultatele corelației și valorile medii și dovedește în mod analitic că toate variabilele sunt afirmative și corelate la un nivel de 1% valori semnificative. Valorile rezultatelor corelației arată că tehnologia digitală este legată în mod semnificativ de performanța strategică ($= 0,32$ **, valoare $p = 0,000$), iar AIS-urile au fost, de asemenea, asociate pozitiv cu SP ($= 26$ **, valoare $p = 0,000$). Rezultatele privind inovarea digitală și performanța strategică au fost legate în mod semnificativ ($= 34$ **, valoare $p = 0,000$).

Acestea confirmă faptul că Ipoteza 1 - Tehnologia digitală este legată pozitiv de performanța strategică - este acceptată.

Modelul estimat propus conține tehnologia digitală (DT), AIS, inovația digitală (DI), și performanța strategică (SP). Măsurarea a fost evaluată prin aplicarea unei analize factoriale confirmatorii (CFA). Toți itemii au prezentat o asociere pozitivă cu variabilele lor specifice. Valorile satisfăcătoare ale raportului $\chi^2 = 1035,75$, $Df = 475$, $\chi^2/Df = 2,181$, $GFI = 0,92$ și $CFI = 0,93$ au arătat că modelul de măsurare este adecvat pentru date. Tabelul 2.1.2 prezintă alfa lui Cronbach, varianța medie extrasă și validitatea discriminantă.

Tabelul 2.1.2. Testarea ipotezelor

Hypothesis Detail	Effects	Coefficient	Remarks
(H1) DT → Strategic performance	+	0.32 **	Accepted
(H2) DT → AIS	+	0.26 **	Accepted
(H3) AIS → Strategic performance	+	0.34 **	Accepted

* $p < 0,5$, ** $p < 0,1$, *** $p < 0,001$. + arată un efect pozitiv

Rezultatele extragerii varianței medii arată că toate valorile nu sunt mai mici de 0,5; rezultatele noastre ating standardele lui Fornell și Larcker (Fornell & Lacker, 1981). Rezultatele arată că toate valorile alfa lui Cronbach și ale fiabilității compozite (CR) sunt mai mari de 0,70 sunt adecvate. Astfel, scalele au stabilit niveluri adecvate de validitate discriminantă și control convergent. Alfa lui Cronbach (α) > 0,70. După ce a fost verificată validitatea convergentă și validitatea discriminantă, am continuat cu modelul structural.

Rezultatele au arătat că tehnologia digitală este direct asociată cu performanța strategică. De asemenea, constatările confirmă faptul că AIS-urile joacă un rol de mediere, iar inovarea digitală joacă un rol moderator în asocierea dintre tehnologia digitală și performanța strategică.

Rezultatele acestei cercetări încurajează întreprinderile să utilizeze oportunitățile de creștere a tehnologiilor avansate și a evoluțiilor din industrie pentru a lua prelua tehnologii digitale noi, să își dezvolte abilitățile digitale pentru a deveni lideri în materie de inovare și pentru a stimula performanța strategică a firmelor lor.

▪ **Discuții**

Acest studiu a fost realizat având în vedere trei obiective; în primul rând, studiul a investigat influența directă a tehnologiei digitale asupra performanței strategice și, în al doilea rând, a urmărit să examineze rolul de mediator al AIS în corelația dintre tehnologia digitală și performanța strategică. În cele din urmă, această cercetare a descoperit moderarea inovării digitale în asocierea dintre tehnologia digitală și performanța strategică în contextul firmelor de electronice. Acest studiu a propus un model care a fost testat pentru a atinge obiectivele studiului, precum și pentru a răspunde la întrebările de cercetare. Rezultatele oferă dovezi practice care susțin afirmația că modelul conceptual îndeplinește toate ipotezele. Prin testarea empirică, au fost identificate următoarele trei puncte cu implicații academice obținute în principal.

Prin analiza empirică, am arătat că tehnologia digitală are o influență pozitivă asupra performanței strategice, ceea ce este în concordanță cu constatările din studiile existente în era avansată a economiei digitale, în care fiecare afacere trebuie să fie digitalizată, iar industriile se confruntă cu provocări legate de modernizarea digitală (Spremic, 2017). Tehnologiile digitale reprezintă capacitatea unei firme de a utiliza IT pentru a gestiona cu succes informații care ar trebui să depășească costurile și să îmbunătățească performanța prin intermediul unei eficiențe gestionarea eficientă a resurselor, care ghidează performanța strategică îmbunătățită (Napoli, 2023).

În al doilea rând, tehnologia digitală are un impact pozitiv îmbunătățit asupra performanței strategice prin intermediul AIS. Prin urmare, AIS-urile sunt esențiale pentru firme mai degrabă decât tehnologia digitală. Rezultatele arată că AIS-urile mediază legătura dintre digital tehnologia digitală și performanța strategică. Prin urmare, H2 a fost susținută prin răspunsul la dacă AIS-urile sunt mediatori critici și factori determinanți ai tehnologiei digitale și ai performanței strategice performanța strategică. Cea mai semnificativă constatare a acestui studiu este în concordanță cu rezultatele studiilor anterioare care arată că tehnologia digitală este considerată un mecanism critic în firmele care sprijină proiectarea AIS-urilor care sunt esențiale pentru eficiența gestionării deciziilor, a fondurilor organizaționale și a controlului timpului (Saganuwan & Ahmad, 2013). Executarea cu succes a AIS-urilor ar putea genera valoare și evalua performanța precedentă a întreprinderilor și ar putea ajuta la formularea de viitoare planuri care să conducă spre o performanță strategică puternică (Kareem *et al.*, 2021).

Constatările arată că inovarea digitală joacă un rol moderator în legătura dintre tehnologia digitală și performanța strategică. Prin urmare, H3 este susținută răspunzând la cea de-a treia interogare a studiului care testează dacă inovarea digitală se traduce prin DT în performanță strategică sporită. Rezultatele în ceea ce privește rolul moderator al tehnologiei digitale în cercetarea actuală arată că întreprinderile care sunt dedicate utilizării tehnologiei digitale și îmbunătățirii capacității lor de a îmbunătăți și administra tehnologiile digitale sunt mai capabile să conceapă soluții digitalizate inventive care, la rândul lor, le îmbunătățesc performanța strategică. În special, firmele de electronice, în care tehnologiile se schimbă rapid și produsele devin învechite, au nevoie de cultivarea unei culturi orientate spre digital pentru a acționa ca răspuns la cele mai recente transformări tehnologice pentru a-și menține competitivitatea.

Rezultatele acestui studiu sunt în concordanță cu constatările unor studii anterioare, în care firmele au utilizat în cea mai mare parte tehnologiile digitale pentru a oferi sprijin pentru deciziile executive și au adoptat inovații digitale care au îmbunătățit performanța strategică a afacerii (Hanelt *et al.*, 2021). Firmele au utilizat tehnologiile digitale pentru a compara informațiile privind performanța prezentă cu perioadele anterioare, bugetele și previziunile și alte standarde pentru a determina gradul de realizare a obiectivelor și ideilor și măsura în care au fost recunoscute rezultatele neașteptate sau situațiile neobișnuite care trebuiau abordate pentru a spori performanța strategică (Rêgo *et al.*, 2021). Managementul este principalul responsabil pentru recunoașterea riscurilor de conformitate și pentru utilizarea inovației digitale tehnici de proiectare, monitorizare și implementare a sistemelor de control intern (Zhe & Hamid, 2021). În mod specific, impactul moderator semnificativ al inovării digitale oferă dovezi că inovarea este influentă în interpretarea tehnologiei digitale și transformarea acesteia în performanțe strategice mai bune. În general, rezultatele acestui studiu subliniază faptul că puterea de digitalizare a unei organizații ar trebui să fie influențată de inovarea digitală, care ar putea, alternativ, să stimuleze performanța strategică a afacerii.

▪ **Implicațiile practice ale cercetării**

Acest studiu contribuie la o mai bună înțelegere practică a managementului, a factorilor de decizie și a cercetătorilor astfel: În primul rând, studiul nostru contribuie la cunoștințele firmelor în industriile paralele prin evidențierea necesității critice de a adopta tehnologii digitale emergente și de a spori capacitățile AIS pentru a-și îmbunătăți performanța strategică. În al doilea rând, performanța strategică poate contribui la obținerea beneficiilor oportunităților tehnice pentru a stimula nivelurile de inovare prin medierea soluțiilor digitale AIS. Astfel, acest studiu sugerează că firmele ar trebui să proiecteze AIS-uri pentru a-și spori performanța strategică prin intermediul soluțiilor tehnologiei digitale anterioare. În al treilea rând, mai multe organizații ar trebui să recunoască avantajele potențiale ale inovației și să înțeleagă modul în care aceasta ar putea conduce la schimbare, astfel încât întreprinderile să aibă mai multe șanse să utilizeze astfel de inovații. IA poate utiliza informațiile din AIS pentru luarea deciziilor (Sun, 2017), ceea ce poate stimula tranziția de la contabilitatea financiară la contabilitatea managerială (Weimei, 2021).

2.2. Reflecții asupra guvernantei corporative: investițiile durabile și economisire responsabilă în contextul finanțelor sustenabile

Guvernanța reprezintă structurile și procesele prin care organizațiile sunt conduse și controlate, iar guvernanța corporativă se referă la modul în care companiile sunt gestionate și supravegheate de către conducere și consiliul de administrație. Guvernanța eficientă include aspecte de transparență, responsabilitate, etică și luarea în considerare a factorilor de mediu și sociali în procesele decizionale.

Finanțele sustenabile, guvernanța și raportarea sustenabilă sunt elemente interdependente care contribuie la promovarea unui sistem financiar durabil și responsabil. Acestea facilitează tranziția către o economie cu impact redus asupra mediului și o mai bună gestionare a riscurilor asociate schimbărilor climatice și altor probleme de mediu și sociale. Una dintre provocările majore este asigurarea unei guvernante eficiente în cadrul instituțiilor financiare și corporațiilor. Guvernanța corporativă reprezintă un set de reguli, practici și procese care controlează și direcționează activitățile organizațiilor. O guvernanță solidă este esențială pentru asigurarea transparenței, responsabilității și luării deciziilor informate. Cu toate acestea, numeroase scandaluri și eșecuri în domeniul financiar au subliniat nevoia de a dezvolta și implementa standarde mai ridicate de guvernanță corporativă.

2.2.1. Nevoia de eficientizare a procesului de management al riscurilor în cadrul proiectelor de creștere a competitivității la nivelul organizațiilor private

Managementul riscurilor în cadrul proiectelor este o componentă crucială a procesului de gestionare a acestora. Scopul său este de a identifica, evalua și gestiona riscurile și incertitudinile pe parcursul implementării proiectului. Unicitatea proiectelor reprezintă o sursă majoră de risc și incertitudine, deoarece obiectivele și rezultatele nu pot fi definite cu precizie încă de la începutul proiectului.

Într-o societate bazată pe informație și cunoaștere, managerii de proiect se confruntă cu incertitudini și riscuri tot mai mari, amplificate de schimbările profunde din mediul de afaceri și de criza economică globală. În acest context, managementul riscurilor devine esențial pentru a face față provocărilor și pentru a asigura succesul proiectelor. Managerii de proiect nu ar trebui să se limiteze doar la aplicarea standardelor și metodologiilor existente în domeniu, ci ar trebui să adopte o abordare

proactivă, care să permită implementarea de proiecte inovatoare și generatoare de schimbări semnificative în beneficiul organizației.

În contextul dezvoltării durabile și a proiectelor destinate creșterii competitivității în sectorul public sau privat, managementul riscurilor devine o componentă esențială. Identificarea, evaluarea și gestionarea riscurilor specifice din acest domeniu pot contribui la reducerea incertitudinii și la luarea deciziilor mai informate. Rolul crucial pe care îl joacă managementul proiectelor, inclusiv managementul riscurilor în organizații, atât în sectorul public, cât și în sectorul privat din România a fost analizat în articolul *Streamlining the risk management process in the framework of sustainable development and projects to increase the competitiveness of agricultural holdings at the level of private organizations*, publicat în anul 2021 în jurnalul *Transformations in Business & Economics*.

În această cercetare, riscul proiectului este definit de probabilitatea și impactul unui eveniment care poate influența, în mod pozitiv sau negativ, atingerea obiectivelor propuse pentru implementarea cu succes a unui proiect la nivelul unei organizații. Caracterul interdisciplinar, promovat la nivelul acestei cercetări, a determinat aplicarea conceptelor manageriale specifice filosofiei riscului, psihologiei manageriale, managementului de proiect, managementului riscurilor, precum și leadershipului.

▪ ***Problematica managementului riscurilor în cadrul proiectelor în viziunea abordărilor de specialitate***

Analizând literatura de specialitate, putem observa că, mai ales după anul 2000, problematica managementului riscurilor în cadrul proiectelor a fost abordată, mai intens, într-o serie de lucrări de specialitate ale autorilor: K. Schwalbe, R. Newton, J.K. Mccollum, D. Lock, H. Kerzner, T. Kendrick, D. Cooper, C. Bentley și P. Bennet. Acești autori consideră managementul riscului un proces important în asigurarea implementării cu succes a proiectelor gestionate.

La nivelul statului român, o contribuție deosebită la investigarea particularităților de implementare a procesului de management al riscurilor în cadrul proiectelor au adus: C.N. Bodea, P. Pocatilu, C.M. Duică, I. Ivan, C. Boja, C.S. Bănaciu, C. Opran, S. Stan, A. Purnuș și M. Stoian. Majoritatea autorilor menționați anterior au analizat managementul riscurilor în contextul desfășurării întregului proces de management al proiectelor. Astfel, prin abordarea utilizată, aceștia nu au făcut decât să scoată în

evidență importanța deosebită pe care o are desfășurarea unui proces eficient de management al riscurilor în asigurarea implementării cu succes a proiectelor gestionate.

Indiferent de ceea ce consideră managerii publici și privați din România despre managementul proiectelor, în general, și despre managementul riscurilor în cadrul proiectelor, în special, acesta determină o influență majoră, așa cum au arătat studiile efectuate, asupra managementului instituției publice, asupra stilului de conducere, asupra concepției manageriale, precum și asupra realizării schimbărilor organizaționale preconizate. Astfel, managementul riscurilor se constituie într-o acțiune indispensabilă procesului economic, având incertitudinea ca bază majoră a factorilor de risc (Opran, Stan, 2008, p. 151). Acesta implică o abordare documentată și riguroasă la toate nivelurile de desfășurare ale evenimentului de analizat, necesitând informații din toate domeniile aferente evenimentului în cauză.

▪ ***Ipoteza cercetării și metodologia utilizată.***

Ipoteza generală a cercetării este că există o necesitate imperativă de îmbunătățire a procesului de management al riscurilor în proiectele de creștere a competitivității în organizațiile private. Această ipoteză se bazează pe constatarea că o abordare simplistă a procesului de management al riscurilor nu permite o eficientizare și perfecționare adecvată a acestuia. În vederea îndeplinirii obiectivelor cercetării, am utilizat o anchetă bazată pe chestionar. Conform definiției lui S. Chelcea (2001, p. 153), chestionarul reprezintă "o succesiune logică și psihologică de întrebări scrise sau imagini grafice, cu rol de stimul, în raport cu ipotezele cercetării, care prin administrare și autoadministrare determină un comportament nonverbal din partea celor chestionați, ce urmează a fi înregistrat în scris". Astfel, instrumentul utilizat este un chestionar de opinie, care a fost creat și distribuit pentru a obține opinii de la mai mulți manageri sau persoane implicate în managementul proiectelor din organizațiile private, cu privire la necesitatea îmbunătățirii managementului riscurilor în aceste tipuri de proiecte. Pentru a testa și valida ipotezele formulate, am considerat a fi necesar elaborarea unui chestionar care să cuprindă toate aspectele relevante identificate și să respecte normele de elaborare a unui instrument eficient. Pentru determinarea dimensiunii eșantionului, a fost necesară cunoașterea caracteristicilor populației investigate, precum și a variabilelor care influențează eșantionarea. Conform lui I. Mărginean (2000, p.142), "la o populație omogenă, dimensiunea eșantionului va fi mai mică decât în cazul unei

populații heterogene, la același nivel de reprezentativitate dorit". În ceea ce privește selecția subiecților care au fost chestionați, s-a utilizat o tehnică specializată, respectiv metoda eșantionării stratificate nerepetate. Pentru operarea specializată s-a procedat la elaborarea unor variabile și indicatori de natură să surprindă aspectele definatorii care stau la baza analizei conceptului de "percepție a nevoii de perfecționare a managementului riscurilor proiectelor la nivelul organizațiilor private din domeniul agricultură".

Tabelul 2.2.1. Sinteza indicatorilor utilizați pe parcursul investigației manageriale

Nr. Crt.	Dimensiuni	Variabile	Indicatori
I.	Dimensiunea profesională	Formarea și perfecționarea profesională continuă	SERIES01. Actualizarea cunoștințelor în domeniul activității profesionale.
			SERIES02. Stadiul pregătirii de specialitate raportat la cerințele impuse de dezvoltarea domeniului de activitate.
			SERIES03. Dorința de autoperfecționare și influența acesteia în carieră.
			SERIES04. Ponderea competențelor profesionale.
			SERIES05. Imaginea profesiei de manager de proiect în cadrul organizației.
			SERIES06. Profilul managerului de proiect.
		Acceptarea nevoii de schimbare	SERIES07. Rezistența la schimbare.
			SERIES08. Promovarea schimbărilor organizaționale prin implementarea de proiecte de creștere a competitivității exploatațiilor agricole.
		Nivelul de retribuire a managerului de proiect / specialistului	SERIES09. Retribuția practică la nivelul organizațiilor private din domeniul agricol în raport cu activitatea profesională desfășurată.
			SERIES010. Remunerația raportată la profesii similare din afara organizațiilor private din domeniul agricol.
II.	Dimensiunea tehnică	Limitele conceptuale ale actualelor metodologii de management al riscurilor	SERIES011. Gradul de utilizare a acestora în implementarea proiectelor de proiecte de creștere a competitivității exploatațiilor agricole.
			SERIES012. Greutățile întâmpinate în procesul de implementare.
			SERIES013. Gradul de utilizare a programelor software dedicate.
		Rata de succes a proiectelor de creștere a competitivității exploatațiilor agricole	SERIES014. Propuneri de eficientizare a proceselor subsecvente PMR.
			SERIES015. Asumarea strategiei de risc adoptată la nivelul organizației din care fac parte respondenții.

Sursa: Concepția autorilor

Prin urmare, tabelul 2.2.1. prezintă sinteza indicatorilor relevanți utilizați de-a lungul prezentului demers investigativ.

▪ Analiza datelor și rezultatele cercetării

Pentru estimarea funcției de regresie am alcătuit o bază de date în care am cuprins pentru toți cei 72 de participanți la studiu, punctajul obținut de fiecare variabilă a cercetării. Rezultatele testelor statistico-matematice prelucrate cu ajutorul pachetului de programe EViews, a rezultat următoarea ecuație de regresie multiplă:

$$Y' = a_i + b_1X_1 + b_2X_2 + \dots + b_kX_k$$

unde:

Y' este valoarea estimată pentru variabila criteriu (dependentă) și este punctul de origine al liniei

b_1, b_2, \dots, b_k sunt coeficienții beta pentru cele k variabile predictor

X_1, X_2, \dots, X_k sunt valorile celor k variabile predictor

În vederea testării statistico-matematice a fost utilizat testul z cu ajutorul căruia au fost comparate mediile eșantionului experimental manageri de proiect (MP72) în cele 72 de organizații private din domeniul agricol. În ceea ce privește testarea normalității distribuțiilor empirice de date s-a utilizat testul Jarque-Bera, din pachetul de programe EViews, alături de valorile statisticilor descriptive. Conform testului Jarque-Bera, ipotezele admisibile trebuie:

- Conform distribuției χ^2 , valoarea critică a testului Jarque-Bera pentru un grad de semnificație statistică de 5% este 5.99, iar pentru 1% este de 9.21.
- Cu alte cuvinte, dacă statistica JB calculată pentru o serie de randamente este mai mare de 9.21 respingem ipoteza nulă.

$$JB = \frac{n - k}{6} + \left(S^2 \frac{(K - 3)^2}{4} \right) \cdot \frac{n - k}{6} + \left(S^2 \frac{(K - 3)^2}{4} \right)$$

unde: n – reprezintă numărul de observații ; k – reprezintă numărul variabilelor explicative ; s – coeficientul de asimetrie (skewness) ; K – reprezintă coeficientul de boltire (Kurtosis).

Ipoteza de normalitate a erorilor. Se trece la culegerea, prelucrarea informațiilor precum și estimarea parametrilor necesari în vederea unei testări econometrice care a fost realizat prin intermediul pachetului de programe EViews și care este detaliat în cele 2 tabele.

Tabelul 2.2.2. Culegerea, prelucrarea informațiilor precum și estimarea parametrilor necesari testării MP72 - dimensiunea profesională (SERIES01 – SERIES10)

	SERIES01	SERIES02	SERIES03	SERIES04	SERIES05	SERIES06	SERIES07	SERIES08	SERIES09	SERIES10
Mean	3.930556	4.194444	4.263889	3.333333	4.250000	4.097222	3.166667	2.763889	4.277778	1.875000
Median	4.000000	4.000000	4.500000	3.500000	5.000000	5.000000	3.000000	3.000000	4.000000	2.000000
Maximum	5.000000	5.000000	5.000000	5.000000	5.000000	5.000000	5.000000	5.000000	5.000000	3.000000
Minimum	1.000000	2.000000	3.000000	1.000000	2.000000	2.000000	1.000000	1.000000	3.000000	1.000000
Std. Dev.	1.117421	0.913728	0.822107	1.472757	1.071395	1.152581	1.278203	1.144405	0.773181	0.786103
Skewness	-0.777726	-0.838653	-0.518499	-0.269361	-1.133085	-0.857557	0.011320	0.584949	-0.519004	0.221716
Kurtosis	2.685864	2.695170	1.689780	1.661663	2.833565	2.182350	1.934304	2.631813	1.866972	1.670611
Jarque-Bera	7.554329	8.718826	8.376129	6.244104	15.48967	10.83050	3.408659	4.512672	7.083637	5.891717
Probability	0.022888	0.012786	0.015176	0.044067	0.000433	0.004448	0.181894	0.104734	0.028961	0.052557
Sum	283.0000	302.0000	307.0000	240.0000	306.0000	295.0000	228.0000	199.0000	308.0000	135.0000
Sum Sq. Dev.	88.65278	59.27778	47.98611	154.0000	81.50000	94.31944	116.0000	92.98611	42.44444	43.87500
Observations	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72

Soft utilizat: Eviews 8

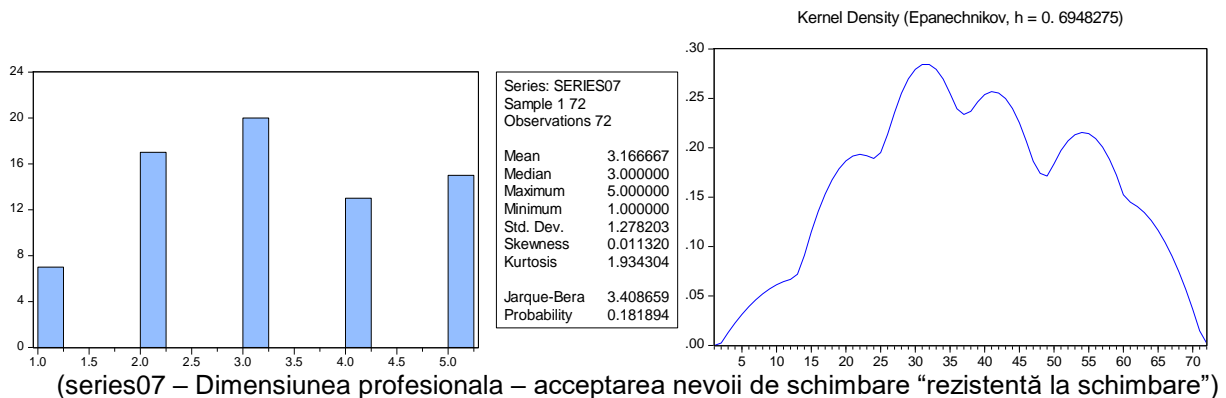
După prelucrarea chestionarului MP72 cu ajutorul programului EViews, am putut constata că există serii de date predominante în ceea ce privește dimensiunea profesională, care urmează o distribuție normală. Mai precis, din cele 10 serii de date analizate, 8 dintre ele au valori ale statisticii JB sub 9.21, ceea ce indică faptul că aceste serii de date pot fi considerate normale.

Continuând analiza, prin raportarea abaterii standard față de medie, am observat că seria 07, seria 08 și seria 10 prezintă o distribuție asimetrică spre stânga, având mai multe valori extreme spre partea dreaptă, în timp ce celelalte serii de date prezintă o distribuție asimetrică spre partea dreaptă, cu mai multe valori extreme spre partea stângă.

În ceea ce privește indicatorul de Kurtosis, toate seriile de distribuție prezintă o kurtosis platicurtică, adică sunt mai plate decât o distribuție normală, având valori mai dispersate în jurul mediei. Probabilitatea de apariție a valorilor extreme este mai mică decât în cazul unei distribuții normale ($Kurtosis < 3$).

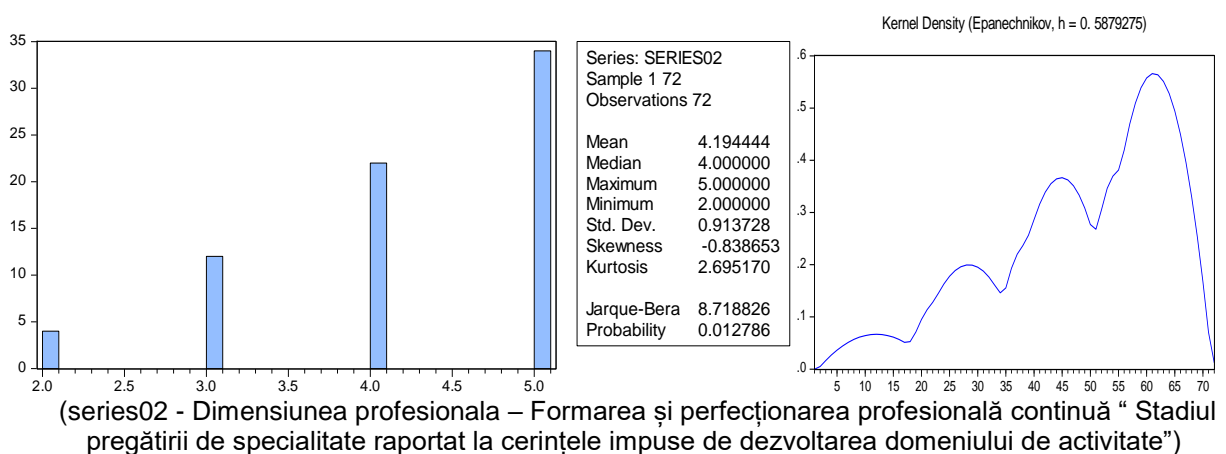
Pentru a confirma normalitatea distribuțiilor și omogenitatea opiniilor respondenților din eșantionul MP72 în ceea ce privește dimensiunea profesională, am exemplificat două serii de date care urmează o distribuție normală, regăsite la limita minimă și maximă a asimetriei. Această concluzie este susținută și de histograma și graficele de tip Kernel ale densităților de probabilitate.

Figura 2.2.1. Histograma si graficul Kernel

Prin utilizarea histogramelor și graficelor de tip Kernel, am evidențiat nu doar normalitatea distribuției, ci și identificarea unei concentrări a opiniilor într-o anumită zonă. Prin această concentrare, se observă că managerii de proiect au ajuns la concluzia că există o nevoie imperativă de perfecționare a procesului de management al riscurilor în ceea ce privește dimensiunea profesională. Această constatare reprezintă un factor demotivator în ceea ce privește rezistența la schimbare în grupul analizat și subliniază importanța necesității de a aduce îmbunătățiri în acest domeniu.

Figura 2.2.2. Histograma si graficul Kernel

Prin utilizarea histogramelor și graficelor de tip Kernel, am observat atât normalitatea distribuției, cât și identificarea unei concentrări a opiniilor. Similar cu situația MP72, managerii de proiect au evidențiat importanța formării și perfecționării profesionale continue în ceea ce privește dimensiunea profesională. Aceștia au conștientizat că acest proces contribuie la dezvoltarea unei nevoi imperioase de

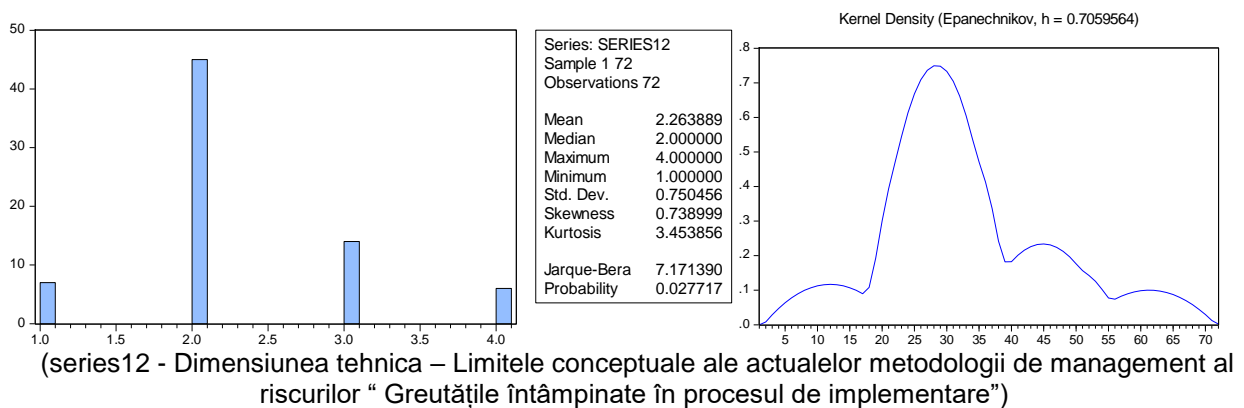
perfecționare a procesului de management al riscurilor în proiecte. Astfel, aceștia au evaluat în mod pozitiv stadiul de pregătire de specialitate, raportat la cerințele impuse de dezvoltarea domeniului de activitate, acordând un scor de 5 puncte acestui aspect.

Tabelul 2.2.3. Culegerea, prelucrarea informațiilor precum și estimarea parametrilor necesari testării în MP72 - dimensiunea tehnică (SERIES11 – SERIES15)

	SERIES11	SERIES12	SERIES13	SERIES14	SERIES15
Mean	4.513889	2.263889	4.152778	4.708333	4.597222
Median	5.000000	2.000000	4.000000	5.000000	5.000000
Maximum	5.000000	4.000000	5.000000	5.000000	5.000000
Minimum	2.000000	1.000000	2.000000	4.000000	3.000000
Std. Dev.	0.711932	0.750456	0.816377	0.457719	0.642612
Skewness	-1.346231	0.738999	-0.598125	-0.916698	-1.329131
Kurtosis	4.189960	3.453856	2.583866	1.840336	3.559800
Jarque-Bera	25.99607	7.171390	4.812539	14.11849	22.13919
Probability	0.000002	0.027717	0.090151	0.000859	0.000016
Sum	325.0000	163.0000	299.0000	339.0000	331.0000
Sum Sq. Dev.	35.98611	39.98611	47.31944	14.87500	29.31944
Observations	72	72	72	72	72

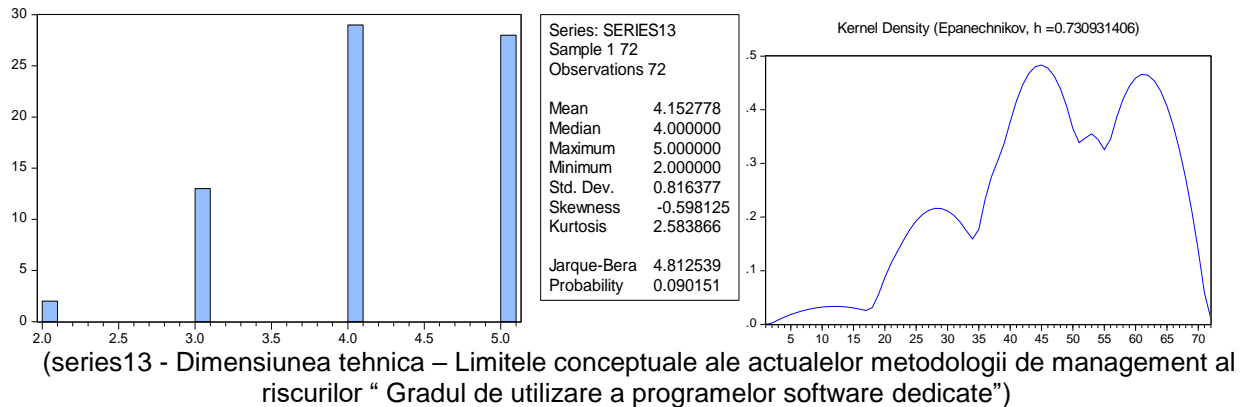
Soft utilizat: Eviews 8

Figura 2.2.3. Histograma și graficul Kernel

Prin intermediul histogramelor și graficelor de tip Kernel, am pus în evidență normalitatea distribuției și identificarea unei aglomerări a opiniilor în zona care susține că motivarea angajaților contribuie la modificarea rezultatelor financiare în cadrul organizației prin creșterea productivității. Această abordare conduce la o performanță organizațională foarte bună, evaluată cu 5 puncte.

Figura 2.2.4. Histograma și graficul Kernel

Rezultatele cercetării subliniază necesitatea adoptării unei abordări coerente și integrate a managementului proiectelor și a managementului riscurilor în cadrul organizațiilor. Aceasta implică dezvoltarea unor planuri de acțiune adecvate, alocarea resurselor corespunzătoare și monitorizarea continuă a performanței și a riscurilor asociate. Managementul proiectelor și managementul riscurilor exercită o influență semnificativă asupra organizațiilor din sectorul public și privat din România. Integrarea acestor practici în cadrul organizațiilor poate contribui la îmbunătățirea performanței și la realizarea schimbărilor propuse. Prin gestionarea eficientă a proiectelor și a riscurilor, organizațiile pot obține rezultate mai bune și pot crește competitivitatea în contextul dezvoltării durabile.

▪ Concluzii

Concluziile pe care le-am identificat din cercetarea efectuată la nivelul organizațiilor private din domeniul agricol evidențiază necesitatea îmbunătățirii procesului de management al riscurilor în cadrul proiectelor de creștere a competitivității exploatațiilor agricole. Este esențial ca managementul superior să înțeleagă importanța acestui proces în implementarea proiectelor și să conștientizeze că obiectivele specifice nu pot fi atinse în mod complet fără un management eficient al riscurilor încă de la etapa de inițiere.

Studiul realizat a demonstrat în mod clar necesitatea îmbunătățirii procesului de management al riscurilor în proiectele desfășurate în organizațiile private din domeniul agricol. Această nevoie a fost identificată prin investigarea mai multor aspecte legate de

percepția subiecților chestionați, modul lor de abordare a gestionării riscurilor și utilizarea actuală a metodologiilor de management al riscurilor. Pe baza acestor constatări, se impune dezvoltarea unor instrumente și strategii de perfecționare a acestui proces, luând în considerare particularitățile identificate în cadrul cercetării desfășurate la nivelul organizațiilor private din domeniul agricol.

Este important de menționat că studiul a definit și operaționalizat conceptul de "percepție a nevoii de perfecționare a managementului riscurilor proiectelor", identificând dimensiuni specifice care acoperă integral acest concept. Astfel, am analizat atât *nivelul de pregătire profesională al celor implicați în implementarea proiectelor, în special a managerilor de proiect, cât și nevoia de dezvoltare a unei strategii noi de abordare a managementului riscurilor*, adaptată cerințelor specifice ale organizațiilor private din domeniul agricol.

Rezultatele cercetării mele sugerează că aceste două instrumente specifice pot fi considerate ca opțiuni viabile pentru îmbunătățirea procesului de management al riscurilor. Această afirmație se bazează pe faptul că, în urma analizei concluziilor cercetării, subiecții chestionați au acceptat și adoptat aceste două instrumente ca mijloace adecvate pentru perfecționarea managementului riscurilor. De asemenea, aceste două instrumente au fost menționate în majoritatea listelor de mijloace considerate potrivite pentru asigurarea perfecționării acestui proces.

2.2.2. Transparența și responsabilitatea socială - elemente esențiale în construirea unui mediu de afaceri sustenabil

Crizele economico-financiare actuale sunt adesea puse pe seama mecanismelor de reglementare și de control deficitar ale întreprinderilor, ceea ce a condus la ramificații de anvergură atât din punct de vedere geografic, cât și social.

O corporație este creată pentru a răspunde unor obiective care sunt mult mai mult decât crearea de produse și servicii, și trebuie să servească unui scop mai larg de satisfacere a nevoilor pe mai multe niveluri ale societății. Practicile sănătoase de guvernare corporativă nu mai sunt o necesitate a legii, ci au devenit esențiale pentru însăși supraviețuirea organizațiilor, iar actuala criză economică a dovedit acest lucru dincolo de orice îndoială. Comportamentul deficitar al societăților comerciale în timpul crizei financiare actuale a generat critici și a evidențiat necesitatea unei bune

governanțe corporative. Credibilitatea și integritatea joacă un rol crucial în construirea unei guvernante corporative solide.

Pentru a aborda aceste provocări, au fost promovate diverse practici de reglementare care să asigure o raportare transparentă, etică și echitabilă și să protejeze interesele consumatorilor și ale acționarilor instituționali. Cu toate acestea, implementarea celor mai bune practici a fost încetinită de rezistența băncilor și de tendința de a găsi modalități de evitare a reglementărilor.

Este important să se înțeleagă că schimbarea trebuie să vină din interiorul corporațiilor și să fie susținută de o schimbare de mentalitate. Este necesară stabilirea unor modele de comportament corporativ durabile, care să ia în considerare atât aspectele sociale, cât și cele ecologice.

Raportarea ESG (mediu, social și guvernanta) în cadrul Pactului Verde European subliniază importanța aderării la bune practici și furnizarea de informații relevante și credibile privind performanța în domeniul durabilității. Aceasta implică o abordare holistică care acoperă aspecte legate de mediu, impactul social și guvernanta corporativă.

Pentru a promova o guvernanta corporativă eficientă și durabilă, este necesară angajarea fermă a corporațiilor în adoptarea și implementarea celor mai bune practici. Aderarea la principiile etice, transparența și responsabilitatea socială sunt elemente esențiale în construirea unui mediu de afaceri sustenabil și prosper.

În acest context prin analiza pe care am realizat-o în articolul *Good practices on ESG reporting in the context of the european green deal*, publicat în jurnalul *Amfiteatru Economic* în anul 2022, am remarcat importanța majoră acordată raportării factorilor sociali, de mediu și a guvernantei de către companiile mari și sectorul bancar, în cadrul adoptării Pactului Verde European. Am evidențiat modul în care noile cerințe și recomandări privind publicarea informațiilor referitoare la impactul activităților economice au fost adaptate și integrate în raportarea nefinanciară a factorilor ESG (Environmental, Social, Governance), iar în final au fost prezentate câteva bune practici în acest domeniu.

Raportarea ESG în sectorul bancar joacă un rol crucial în evaluarea sustenabilității și impactului social al afacerilor finanțate de bănci. Băncile sunt intermediari între investitori și solicitanții de capital, ceea ce face ca raportarea ESG să

devină un instrument vital în disciplinarea pieței, oferind părților interesate posibilitatea de a evalua riscurile de mediu ale băncilor și finanțarea lor durabilă. Potențialii investitori sunt interesați de riscurile fizice și de tranziție la care băncile sunt expuse în contextul schimbărilor climatice și sunt interesați în mod special de strategiile băncilor în ceea ce privește finanțarea tranziției către o economie cu emisii zero de carbon.

Pactul Verde European a identificat o serie de domenii prioritare în care este absolut necesară o intervenție conjugată a tuturor factorilor implicați, rolul major fiind însă al companiilor. Comisia Europeană (2021) a convenit, prin semnarea acestui pact, că până în 2030 trebuie atinse obiective precum:

- accesul la energie sigură și durabilă;
- plasarea consumatorilor în centrul sistemului energetic;
- conservarea resurselor naturale;
- asigurarea unei economii albastre;
- protecția și promovarea sănătății publice;
- asigurarea de alimente accesibile.

Activitățile economice în cadrul Uniunii Europene, implică pe lângă oportunități și constrângeri. Politicile comune ale UE au impact asupra afacerilor și antreprenoriatului atât în cadrul pieței comune, cât și în piețele statelor membre (Dima, 2018). Prin Pactul Verde lansat recent, Europa își propune să fie primul continent neutru din punct de vedere climatic, devenind o economie modernă, eficientă din punct de vedere al resurselor, fără nicio persoană și niciun loc lăsat în urmă.

În lumea volatilă, incertă, complexă și ambiguă, companiile se confruntă frecvent cu probleme de luare a deciziilor, deoarece pentru funcționarea și atingerea rezultatelor, performanțelor și obiectivelor dorite trebuie luate o serie de decizii privind resursele necesare și modul în care acestea sunt distribuite (Minciu *et al.*, 2020).

În scopul de aliniere la acest deziderat, România și-a stabilit ca obiectiv îmbunătățirea standardelor în domeniul investițiilor, precum cele prevăzute în Declarația privind Investițiile și cele cuprinse în Principiile Guvernării Corporatiste (Dinu, 2022).

Firmele românești și sectorul bancar, deopotrivă, au implementat deja o serie de măsuri menite să susțină și să încurajeze achiziția de active ecologice. Aceste acțiuni au vizat în primul rând reducerea consecințelor negative ale activității economice asupra climatului european, așa cum a fost stabilit prin Pactul Verde European. Întrucât aceste

acțiuni sunt mari consumatoare de resurse, ele implică un efort financiar substanțial din partea sectorului privat românesc. Guvernul s-a implicat prin introducerea unor programe de reînnoire a echipamentelor ineficiente din punct de vedere energetic, de reciclare a deșeurilor și de digitalizare a unor servicii publice. În paralel cu activitatea guvernului, o serie de firme au transpus deja în politicile lor măsuri menite să stimuleze reducerea emisiilor de dioxid de carbon și a cantității de deșeuri, precum și de protecție a sănătății publice a populației. Mai mult decât atât, firmele românești de talie mare, precum și cele din sectorul bancar s-au preocupat de creșterea gradului de conștientizare a importanței acțiunii umane asupra mediului ambiant (în special în rândul angajaților). De asemenea, numeroase firme românești au accesat programe guvernamentale pentru achiziția de echipamente cu eficiență energetică ridicată și au luat măsuri de creștere a siguranței alimentare.

▪ Recenzia literaturii științifice

Încă din 2014, prin Directiva privind raportarea informațiilor nefinanciare (Directiva 2014/95/EU), s-a instituit obligația pentru companiile cu peste 500 de angajați de a realiza, pe lângă raportarea financiară, și o raportare nefinanciară (Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene, 2014). Directiva europeană a fost transpusă în legislația din România prin Ordinul Ministrului Finanțelor Publice OMFP 1802/2014 și Ordinul ministrului Finanțelor Publice OMFP 2844/2016. Acest tip de raportare a vizat evaluarea impactului pe care activitatea firmelor o are asupra mediului, a aspectelor sociale și a tratamentului aplicat angajaților. Mai mult decât atât, s-a impus necesitatea prezentării unui bilanț în care să fie detaliate eforturile privind respectarea drepturilor omului, eradicarea corupției și a mitei precum și asigurarea diversității în consiliile companiei (în acest sens, s-a dorit includerea în toate structurile firmei a persoanelor din toate categoriile de vârstă, sex, pregătire profesională și educațională).

Ulterior, ca urmare a adoptării Pactului Verde European în anul 2019, a apărut o nouă solicitare, aceea a existenței unor criterii unitare care să faciliteze raportarea nefinanciară. Astfel, s-au ridicat următoarele probleme:

- Care sunt activitățile economice ce pot fi considerate durabile din punct de vedere al mediului?
- Care sunt criteriile care asigură: creșterea transparenței; coerența clasificării activităților ca fiind durabile; reducerea riscului de dezinformare ecologică?

- Regulamentul (UE) 2020/852 a venit ca răspuns la aceste întrebări (Comisia Europeană, 2020). Au fost stabilite prin acest Regulament șase obiective în ceea ce privește raportarea financiară începând cu anul 2022. Acestea sunt:
 - atenuarea schimbărilor climatice;
 - adaptarea la schimbările climatice;
 - folosirea durabilă a apelor;
 - protecția apelor și a resurselor marine;
 - tranziția către economia circulară;
 - prevenirea și controlul poluării și protecția și refacerea biodiversității și a ecosistemelor.

Deci, activitățile economice trebuie să fie analizate prin prisma acestor șase obiective pentru a fi categorisite ca fiind durabile. Astfel, vor fi analizate cifra de afaceri și totalul cheltuielilor în vederea întocmirii raportărilor de tip nefinanciar. De asemenea, se analizează și valoarea activelor corporale și a celor necorporale din prisma activităților eligibile conform taxonomiei. Aceste analize sunt necesare pentru stabilirea procentului activităților considerate sustenabile comparativ cu totalul elementelor financiare. În acest sens, trebuie identificate acele activități ale companiei care se încadrează în cele menționate în taxonomie (sunt specificate anumite coduri CAEN care se încadrează) și verificarea eligibilității acestora, precum și determinarea măsurii în care acestea contribuie semnificativ la unul dintre obiectivele de mediu stabilite.

Obiectivul asumat prin Pactul Verde European de reducere la cel puțin jumătate a emisiilor poluante impune o reorientare a practicilor companiilor (implicit și a celor din România) în vederea minimizării impactului activității lor asupra mediului înconjurător. (Comisia Europeană, 2019). Publicarea de rapoarte nefinanciare de tip ESG a devenit imperios necesară în acest context. Factorii ESG cuprinși în aceste rapoarte fac referire la: factorii de mediu (E), factorii sociali (S) și guvernanta (G).

Este deosebit de importantă înțelegerea multiplelor moduri în care factorii de mediu, sociali și guvernamentali pot crea valoare (Henisz *et al.*, 2019).

Adoptarea unor practici de mediu conduce, de obicei, la o bună performanță de mediu (Annandale *et al.*, 2004; Melnyk *et al.*, 2003; Zhu, Sarkis, 2004). Totuși, niveluri bune ale performanței de mediu pot fi obținute pe baza implementării unor diverse tipuri

de practici de mediu, practici care nu au întotdeauna aceleași efecte asupra performanțelor de mediu (Henri, Journeault, 2008).

Klassen și Whybark, (1999) indică faptul că tehnologiile proactive în domeniul poluării mediului exercită o influență pozitivă asupra activității economice, în timp ce tehnologiile de tip end-of-pipe nu exercită o astfel de influență. Studiile mai recente au demonstrat că un nivel ridicat de performanță al firmei coincide cu un nivel înalt de performanță de mediu numai în cazul în care tehnologiile utilizate de managementul de mediu al firmei au o orientare pro-activă în ceea ce privește poluarea (Wagner, 2005; Mihalca *et al.*, 2021).

Responsabilitatea socială, ca măsură a gradului în care firmele își îndeplinesc responsabilitățile legale, economice, etice și filantropice față de societate a devenit extrem de relevantă în obținerea de avantaje economice. Cho, Chung și Young (2019) demonstrează asocierea pozitivă dintre responsabilitatea socială corporativă și performanța firmei prin utilizarea unor indicatori financiar-contabili și de piață. Este de notat faptul că sectorul de activitate influențează în mare măsură analiza dependenței dintre responsabilitatea socială și performanța financiară. De asemenea, impactul responsabilității sociale este mai mare în cazul firmelor din sectorul serviciilor față de cele din industriile prelucrătoare (Cho *et al.*, 2019; Amoah *et al.*, 2021). Rolul social al firmelor (în special al celor de talie mare) este cu atât mai mare cu cât percepția publicului este rapid influențată de deciziile de ordin social. Fontes, Moreira și Carlos (2021) au demonstrat că comportamentul de cumpărare verde este puternic influențat atât de intenția de cumpărare, cât și de activitatea de mediu. Prin urmare, companiile verzi ar trebui să se concentreze asupra celor care în prezent iau măsuri de mediu. Privind din perspectiva costurilor, o parte a studiilor în domeniul responsabilității sociale arată că, în general, acțiunile din domeniul social al firmelor conduc la obținerea de profituri superioare. Totuși, un număr restrâns de studii arată contrariul, respectiv că responsabilitatea socială generează costuri ce depășesc profiturile obținute (McWilliams și Siegel, 2000; Busu *et al.*, 2020).

Guvernanța corporativă, în viziunea unor autori, face referire la problema agenției (Roy, 2016; Gheorghiu *et al.*, 2017) și se referă la modul de influențare a deciziilor financiare luate de cei aflați în conducerea companiilor. Din perspectiva investitorilor, aceasta prezintă un interes deosebit deoarece furnizează informații cu privire la

acuratețea, transparența și sustenabilitatea raportărilor financiare și la auditarea acestora. Raportările durabile au meritul de a reflecta, dincolo de aspectele financiare, și schimbările organizaționale și dezvoltarea (Lozano *et al.*, 2016). S-a evidențiat, în acest context, motivația de a raporta și cântări rezultatele din prisma unor dimensiuni economice, sociale, durabile și de mediu, determinate de factori numeroși (Engert *et al.*, 2016). S-a demonstrat, de asemenea, necesitatea unei atenții manageriale în ceea ce privește utilizarea adecvată a pârgھیilor de control care precedă raportarea financiară și abordează neconformitatea în timpul procesului de luare a deciziilor (Munteanu *et al.*, 2021; Lehene, 2021).

▪ Raportarea de tip ESG în domeniul bancar

Factorii de mediu, sociali și de guvernanză (ESG) ajută la măsurarea sustenabilității și a impactului societal al afacerilor care sunt finanțate de către bănci. Băncile sunt, deci, puntea de legătură între investitori și solicitanții de capital, astfel că raportările de tip ESG reprezintă un instrument vital pentru disciplina pieței, permițând părților interesate să evalueze riscurile de mediu ale băncilor și finanțarea durabilă a acestora. Potențialii investitori au un interes legitim în ceea ce privește riscurile fizice și de tranziție la care băncile sunt expuse ca urmare a schimbărilor climatice (Dima și Vasilache, 2016).

Autoritatea Bancară Europeană solicită băncilor să publice informații despre:

- Riscurile climatice: modul în care schimbările climatice pot exacerba alte riscuri din bilanțurile băncilor, fie că este vorba de riscul de utilizare intensivă a carbonului, sau de riscul legat de împrumuturile acordate pentru proprietăți situate într-o zonă inundabilă;
- Măsuri de atenuare: ce măsuri de atenuare au luat băncile pentru a aborda aceste riscuri, inclusiv finanțarea activităților care reduc emisiile de carbon;
- Rata activelor ecologice și taxonomia portofoliului bancar;
- Rata de aliniere: pentru a înțelege modul în care instituțiile finanțează activități care vor îndeplini obiectivele convenite la nivel public ale Acordului de la Paris de atenuare a schimbărilor climatice și de adaptare la acestea, pe baza taxonomiei activităților verzi.

În plus, Autoritatea Bancară Europeană solicită băncilor să descrie măsurile ESG privind strategiile, guvernanză și mecanismele de gestionare a riscurilor în ceea ce

privește riscurile ESG. Conform unui studiu realizat de societatea internațională de audit și consultanță în afaceri Mazars, s-a evidențiat faptul că majoritatea băncilor evaluate și-au arătat interesul în sustenabilitate și au înregistrat deja progrese semnificative în implementare, prin adoptarea unor politici relevante (Buzgure, 2022). De exemplu, din totalul de 37 de bănci incluse în studiu, (localizate în Africa, America, Asia-Pacific și Europa), 62% au integrat deja factorii de tip ESG și riscurile climatice în cadrul politicii interne privind gestionarea riscurilor, obținând în anul 2021 scoruri mai ridicate decât în anul anterior. Totuși, raportul arată că în privința raportărilor de tip ESG sunt numeroase aspecte ce trebuie îmbunătățite. Astfel, în ceea ce privește scorurile obținute pentru guvernanta și raportare s-au înregistrat scăderi, astfel că, dacă în anul 2020, 82% din marile bănci ale lumii au aliniat transparența informațiilor cu raportările de tip ESG, în anul 2021 doar 77% dintre acestea mai făceau acest lucru. În privința măsurilor de tranziție către guvernanta pentru sustenabilitate, 60% dintre băncile incluse în studiu au implementat astfel de măsuri în 2021, semnificativ mai puține față de 2020, când procentul a fost de 74%. Cele mai bune rezultate au fost obținute de către băncile britanice și franceze, acestea înregistrând cele mai mari scoruri în ceea ce privește gestionarea riscurilor de tip ESG în toate zonele geografice în care sunt prezente.

Mai mult decât atât, în ultimul raport publicat de Banca Centrală Europeană (BCE) s-a subliniat faptul că nici una din cele 112 bănci incluse în raport nu se conformează cerințelor BCE privind includerea informațiilor de bază în raportarea de tip ESG. Prin urmare, BCE a anunțat că va solicita băncilor centrale să impună cerințe stricte de reglementare a acestui tip de raportare, întrucât informațiile non-financiare raportate de către bănci sunt insuficiente pentru a satisface așteptările BCE în acest sens (Banca Centrală Europeană, 2022).

Regulamentul (UE) 2021/2178 definește o rată a activelor verzi pentru publicarea de către instituții a informațiilor privind nivelul de aliniere la taxonomie a expunerilor lor. Așadar, rata activelor verzi (GAR) este utilizată ca parte a unui set mai larg de instrumente de evaluare a băncilor. Această nouă cerință de raportare își propune să determine ce instituții bancare își alocă resursele pentru finanțarea ecologică. Definiția ratei activelor verzi se bazează, în mare măsură, pe avizul Autorității Bancare Europene (ABE) din 1 martie 2021 și pe propunerea referitoare la introducerea ratei activelor verzi (proiectul final din 24 ianuarie 2022 de punere în aplicare a standardelor tehnice privind

informațiile prudentiale referitoare la riscurile ESG în conformitate cu articolul 449a din CRR, EBA/ITS/2022/01) (Comisia Europeană, 2021).

Urmare a solicitării Comisiei Europene, Autoritatea Bancară Europeană a stabilit indicatorii-cheie de performanță și metodologia aferentă pentru publicarea de către instituțiile de credit și firmele de investiții a informațiilor privind modul și măsura în care activitățile lor se califică drept sustenabile din punct de vedere ecologic în conformitate cu taxonomia UE. Între aceștia, Autoritatea a subliniat importanța indicatorului privind activele ecologice – rata activelor verzi, ca mijloc esențial pentru a înțelege modul în care instituțiile finanțează activitățile sustenabile și îndeplinesc obiectivele Acordului de la Paris. În elaborarea acestui cadru, Autoritatea Bancară Europeană s-a bazat pe recomandările inițiativelor existente, cum ar fi cele ale Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) din cadrul Consiliului pentru Stabilitate Financiară (FSB), dar a mers mai departe prin definirea unor modele, tabele și instrucțiuni obligatorii, pentru a asigura o coerență, o comparabilitate și o semnificație sporită a informațiilor furnizate de instituții. Conform aceluiași studiu realizat de Mazars, doar două din primele zece bănci prezente în sistemul bancar românesc (clasificate după active) au publicat un raport local de sustenabilitate, majoritatea fiind bănci internaționale de talie mare care au publicat un astfel de raport în țara de origine. Jumătate dintre băncile incluse în studiu și-au adaptat oferta de produse la cerințele actuale, astfel că oferă clienților produse de creditare verzi, în condiții mai avantajoase. Totuși, concluzia este că niciuna din cele zece bănci din România incluse în studiu nu realizează raportări în conformitate cu recomandările Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD).

Principalul indicator ce trebuie raportat este, deci, rata activelor verzi, care identifică activele instituțiilor care finanțează activități sustenabile din punct de vedere ecologic, conform taxonomiei UE, cum ar fi cele care sunt în concordanță cu obiectivele europene ale Pactului Verde European și ale Acordului de la Paris. Informațiile privind rata activelor ecologice sunt completate de alți indicatori-cheie care oferă informații privind alinierea la taxonomie a serviciilor instituțiilor, altele decât cele de creditare și de investiții. Recomandările Autorității Bancare Europene privind raportarea nefinanciară a instituțiilor de credit sunt prezentate sumar în tabelul nr.2.2.4.

Tabelul 2.2.4. Indicatori recomandați a fi incluși în raportarea nefinanciară a instituțiilor de credit conform Art.8 Taxonomie

Informații calitative privind riscul de mediu
Informații calitative privind riscul social
Informații calitative privind riscul de guvernanță
Risc de tranziție la schimbările climatice: Calitatea creditului expunerilor în funcție de sector, emisii și maturitate reziduală
Riscul de tranziție la schimbările climatice: Credite garantate cu bunuri imobile – Eficiența energetică a garanției
Risc de tranziție la schimbările climatice: Parametrii de aliniere
Risc de tranziție la schimbările climatice: Expuneri față de primele 20 de firme cu emisii mari de dioxid de carbon
Risc fizic legat de schimbările climatice: Expuneri supuse riscului fizic
Rezumat al indicatorilor cheie de performanță GAR
Măsurile de atenuare: Activele pentru calcularea GAR

Sursa: Autoritatea Bancară Europeană, EBA-2020-D-3408, Anexa I.

Există, pe de altă parte, și o serie de riscuri ce apar ca urmare a introducerii acestei rate. Rata activelor ecologice este utilă pentru a evalua angajamentele durabile ale băncilor, dar dependența sa de taxonomia UE va afecta datele raportate, acestea nefiind în măsură să reflecte în totalitate angajamentele durabile asumate de către bănci. De asemenea, această rată nu este suficient de sensibilă pentru a surprinde, de exemplu, finanțarea de tranziție. Un alt risc al acestei rate este riscul de arbitraj în reglementare, care poate apărea atunci când activele care nu sunt considerate verzi sunt transferate de anumite bănci în jurisdicții prietenoase pentru a-și îmbunătăți punctajul. Aceasta deoarece se anticipează că rata activelor verzi ar putea avea un efect direct în prețul acțiunilor unei instituții financiare.

Rata activelor verzi este considerată, totuși, un indicator util pentru a ajuta investitorii să facă comparații și să își direcționeze mai bine capitalul către cei care au performanțe mai bune în domeniul finanțării ecologice. Introducerea acestei rate, va direcționa, de asemenea, factorii de decizie politică și îi va ajuta să înțeleagă mai bine unde se află deficitele de capital în sistemul bancar românesc. Mai mult decât atât, această rată va contribui la elaborarea directivelor politice, ceea ce ar putea determina băncile din întreaga lume să se confrunte cu o presiune mai mare din partea guvernelor pentru a acorda împrumuturi în anumite sectoare.

Cu toate acestea, au fost ridicate întrebări cu privire la utilitatea acestui indicator și la faptul că acesta se poate dovedi că nu este suficient de puternic pentru a determina schimbări la nivelul băncilor. Aceasta deoarece domeniul de aplicare al ratei activelor ecologice este limitat, atât în ceea ce privește jurisdicția, cât și activele, dar și în ceea ce privește natura binară a taxonomiei UE și incapacitatea acestei noi rate de a cuprinde finanțarea de tranziție, precum și lipsa datelor disponibile.

Testul final al eficienței ratei activelor verzi va fi dacă acesta va determina o schimbare de comportament și dacă va determina băncile să aloce mai mult capital pentru activități economice aliniate la taxonomia UE și pentru proiecte aliniate la Acordul de la Paris și la obiectivele de dezvoltare durabilă susținute de ONU.

▪ **Bune practici privind implementarea raportărilor nefinanciare**

În condițiile impuse de Pactul Verde European, a apărut necesitatea reorientării politicilor companiilor privind modul de abordare a factorilor de mediu, sociali și de guvernare, precum și influențarea sectorului bancar în sensul impulsivării creditării sectoarelor cu eficiență energetică crescută.

La nivel național, sectorul bancar românesc s-a adaptat rapid noilor cerințe, existând o serie de bănci care au elaborat și publicat declarații nefinanciare și rapoarte privind sustenabilitatea.

Alpha Bank România este prima bancă din România care a devenit membră a sistemului de certificare a creditelor ipotecare eficiente din punct de vedere energetic și care a înființat un departament ESG pentru a asigura integrarea factorilor ESG în cadrul guvernării băncii. De asemenea, în anul 2021, Alpha Bank România a realizat un proces de identificare și reprezentare a celor mai semnificative aspecte pentru funcționarea sa responsabilă, implicând toate părțile interesate, dar și pe cei aflați în managementul băncii. În ceea ce privește responsabilitatea socială, Alpha Bank s-a implicat în:

- finanțarea *Studiului privind Îmbătrânirea Populației* realizat de CFA România și a *Programului de educație financiară pentru copii*, realizat de Asociația Pentru Promovarea Performanței în Educație (în calitate de sponsor);
- sprijinirea evenimentului *Open Banking Hackathon Event* (în calitate de partener), competiție adresată sectorul fintech, axat pe construirea de aplicații de

creare a valorii pe lângă platforma de agregare a datelor Open Banking deja testată, pusă la dispoziție de Finqware;

- creșterea gradului de conștientizare a importanței securității cibernetice și a RGPD, prin intermediul unei campanii derulate pe rețelele de socializare.

BCR este o altă bancă românească care a implementat diverse măsuri și a realizat raportări nefinanciare de tip ESG, urmărind utilizarea mai eficientă a electricității, combustibililor și apei. De altfel, *BCR* a fost prima bancă românească care a publicat un raport extins de sustenabilitate în conformitate cu standardele internaționale în domeniul responsabilității sociale. În scopul familiarizării cu factorii ESG, *BCR* a lansat *ECO BCR*, un proiect ce a vizat creșterea nivelului de conștientizare asupra aspectelor de mediu în rândul angajaților. De asemenea, inițiativele *BCR* în scopul evidențierii importanței activității bancare în domeniul ESG au cuprins înlocuirea firmelor luminoase cu neon cu firmele luminoase cu leduri, programe de reciclare a hârtiei, dar și de reducere a cantității de hârtie utilizată, implicarea în acțiuni de voluntariat a angajaților și de susținere a educației financiare a elevilor, prin intermediul programului *Finanțele mele*, derulat în parteneriat cu Junior Achievement România.

Grupul *BCR* acționează în prezent în domeniul social prin intermediul *BCR Social Finance*, a cărei activități o reprezintă susținerea și crearea de noi locuri de muncă prin finanțarea antreprenorilor din mediul urban și rural, sprijinirea societății civile și susținerea educației prin finanțarea instituțiilor care oferă servicii de învățământ și formare profesională.

În privința companiilor care nu activează în sectorul bancar, *IKEA* este una dintre firmele prezente pe piața produselor de amenajări interioare și exterioare din România care a publicat pentru prima dată declarația nefinanciară la sfârșitul anului 2020. În cadrul problemelor de interes pentru toate părțile interesate *IKEA* vizează economia circulară, implicarea comunității, livrările către clienți, diversitatea și incluziunea, emisiile de gaze cu efect de seră și poluarea aerului, drepturile omului, politicile publice și conformarea cu cerințele legale, bunăstarea furnizorilor și angajaților, surse de aprovizionare durabile și responsabile pentru materialele preluate și serviciile către clienți, gestionarea consumului/calității apei.

O altă companie de talie mare care și-a adaptat politicile la noile cerințe de raportare este *Siemens*. Astfel, Indicele de sustenabilitate Dow Jones (DJSI) publicat în

noiembrie 2021, a clasat Siemens drept cea mai sustenabilă companie din grupul său industrial, confirmând astfel că Siemens AG este pe drumul cel bun. (Raport de sustenabilitate Siemens, 2021). În topul 2019 al Celor mai durabile companii din industrie, Siemens este pe primul loc, iar în 2021, pentru al patrulea an consecutiv, revista Fortune i-a acordat titlul de „cea mai admirată companie din industria sa”.

Ca urmare a măsurilor diverse implementate de băncile din România, s-au evidențiat o serie de *bune practici* privind raportarea nefinanciară de tip ESG care îi ajută pe utilizatori să găsească, să recunoască și să compare informații, ținând întotdeauna cont de dispozițiile privind importanța relativă și proprietățile informațiilor:

- includerea unui cuprins detaliat și ordonat, care respectă un format standard la începutul rapoartelor de tip ESG;
- o structură clară a rapoartelor;
- șabloane și tabele care respectă o convenție de denumire coerentă și sunt etichetate în conformitate cu standardele aplicabile;
- includerea de tabele și explicații privind reconcilierea datelor între diferitele modele;
- prezentarea de informații calitative într-un mod organizat și cuprinzător, în ciuda naturii flexibile a acestor informații;
- explicații semnificative ale datelor cantitative publicate, furnizate în documentele de însoțire;
- explicații detaliate ale datelor cantitative prezentate în documentele ce însoțesc modele prezentate;
- șabloane cantitative furnizate în format editabil (Excel, în plus față de rapoarte);
- șabloane cantitative cu o mai mare detaliere decât cea minimă necesară pentru a furniza informații semnificative care pot ajuta la înțelegerea datelor prezentate;
- includerea de informații calitative cu privire la riscurile de mediu sau la impactul riscurilor ESG asupra riscului de credit și/sau riscurile operaționale și reputaționale.

În contextul impus de Pactul Verde European, a apărut necesitatea adoptării unor măsuri concrete de către companiile europene, inclusiv de către instituțiile de

credit din sistemul bancar, pentru asigurarea în viitor a unui climat neutru. Raportarea nefinanciară de tip ESG a devenit o cerință obligatorie.

▪ Concluzii

Considerăm oportun a formula, în final, câteva bune practici pe care le considerăm a fi de interes și, de ce nu, de urmat de către bănci pentru a-și îmbunătăți modul de raportare a informațiilor de tip ESG și de evaluare a riscurilor generate factorii ESG. Aceste bune practici vizează:

- *Alocarea de responsabilități formale în sarcina consiliilor de administrație și a managementului de top al băncii privind aspectele de sustenabilitate.* În acest sens, trebuie prevăzute și procese specifice de monitorizare a modului în care aceste aspecte sunt evaluate;
- *Stabilirea unor obiective de mediu pentru activitățile proprii.* Aceste obiective trebuie să vizeze, în principal, *finanțarea afacerilor sau proiectelor cu zero emisii nete*, în linie cu obiectivele propuse prin Acordul de la Paris;
- *Implementarea de metode clare și diverse de evaluare a expunerii băncii la riscul schimbărilor climatice.* Folosirea de teste stres și de analiză a scenariilor este necesară în acest sens, iar datele folosite pentru realizarea acestor evaluări trebuie să fie suficiente pentru determinarea riscului de schimbări climatice. Acest tip de risc trebuie reflectat atât din prisma riscului de credit (proporția creditelor verzi) cât și din prisma riscului de piață;
- *Implementarea de standarde de raportare a sustenabilității, în conformitate cu obiectivele de mediu deja stabilite.* Aceste standarde trebuie să fie astfel elaborate încât să existe o concordanță deplină cu recomandările Grupului Operativ pentru raportarea informațiilor privind schimbările climatice (TCFD).

Adoptarea acestor bune practici în raportarea ESG poate contribui la crearea unor rapoarte mai complete, transparente și comparabile în ceea ce privește aspectele de mediu, sociale și de guvernare. Aceasta permite băncilor să își îmbunătățească gestionarea aspectelor ESG, să identifice și să gestioneze riscurile și oportunitățile asociate acestora și să răspundă mai bine cerințelor investitorilor și a altor părți interesate, cum ar fi clienții, angajații și comunitatea în care activează. Rapoartele ESG mai complete și transparente facilitează evaluarea performanței și a impactului ESG al băncilor, permițând investitorilor să ia decizii mai informate și să sprijine organizațiile

care se angajează în practici sustenabile și responsabile. De asemenea, aceste rapoarte pot contribui la dezvoltarea și consolidarea unei culturi de transparență și responsabilitate în sectorul bancar și pot promova schimbări pozitive în abordarea aspectelor ESG în întreaga industrie. Prin implementarea acestor practici, băncile pot consolida și mai mult angajamentul lor față de sustenabilitate și pot contribui la promovarea unei economii mai durabile și responsabile.

Prin adoptarea bunelor practici, băncile pot îmbunătăți transparența și comparabilitatea informațiilor ESG raportate, precum și evaluarea adecvată a riscurilor generate de factorii ESG. Aceste măsuri contribuie la consolidarea angajamentului față de sustenabilitate și la alinierea cu cerințele și standardele internaționale în domeniul ESG.

2.2.3. Relația dintre leadership și performanța organizațională

Există o legătură strânsă între guvernanta corporativă, implementarea strategiilor durabile și clarificarea obligațiilor manageriale în cadrul organizațiilor. Aceste trei aspecte se completează reciproc și contribuie la promovarea sustenabilității și succesului pe termen lung al unei companii. Guvernanta corporativă se referă la sistemul de structuri, procese și practici prin care organizația este condusă și controlată. Aceasta include stabilirea responsabilităților și a puterilor în cadrul organizației, asigurarea transparenței și eticii, precum și protejarea intereselor părților interesate. Un cadru solid de guvernanta corporativă oferă cadrul necesar pentru implementarea eficientă a strategiilor durabile. Implementarea strategiilor durabile se referă la adoptarea și punerea în practică a unor inițiative și acțiuni care să promoveze dezvoltarea durabilă a organizației. Aceste strategii implică integrarea aspectelor economice, sociale și de mediu în activitățile organizației, având în vedere impactul pe termen lung. Implementarea strategiilor durabile necesită o abordare coordonată și implicarea tuturor nivelurilor și departamentelor organizației. Clarificarea obligațiilor manageriale este esențială pentru asigurarea unei bune guvernante corporative și implementarea eficientă a strategiilor durabile. Prin clarificarea responsabilităților și sarcinilor fiecărui manager, se asigură o înțelegere clară a așteptărilor și a rolului fiecăruia în promovarea sustenabilității organizaționale. Managerii au responsabilitatea de a transpune strategiile durabile în acțiuni concrete și de a asigura că acestea sunt

integrate în operațiunile zilnice ale organizației. Prin intermediul guvernantei corporative solide, organizația poate stabili mecanisme adecvate de monitorizare și control pentru a asigura implementarea eficientă a strategiilor durabile. Aceste mecanisme pot include raportarea și măsurarea performanței sustenabile, evaluarea riscurilor și o supraveghere adecvată a proceselor și deciziilor.

Guvernanța corporativă, implementarea strategiilor durabile și clarificarea obligațiilor manageriale sunt aspecte interdependente și esențiale pentru promovarea sustenabilității și succesului organizațional pe termen lung. Prin integrarea acestor elemente în cultura organizațională, se poate crea un mediu propice pentru o dezvoltare durabilă și responsabilă. Încurajarea conformării voluntare este un aspect important în cadrul unei organizații și se referă la promovarea faptului că angajații trebuie să acționeze în conformitate cu normele, regulile și valorile organizației, fără a fi nevoie de sancțiuni sau supervizare constantă. Acest concept se bazează pe ideea că angajații sunt motivați și se angajează să respecte regulile și să se conformeze voluntar.

Acest aspect a fost analizat și studiat în articolul *Econometric Analysis for Leadership Scenarios: How Personality Features and Managerial Style Impact Modern Organizations*, publicat în jurnalul *Transformations in Business & Economics*, în anul 2021. Prin combinarea metodelor cantitative și calitative, cercetarea a putut să ofere o înțelegere mai profundă și comprehensivă a relației dintre leadership și performanța organizațională. Astfel, prin utilizarea atât a metodelor cantitative, cât și a celor calitative, cercetarea a obținut o abordare echilibrată și cuprinzătoare a subiectului, contribuind la înțelegerea mai profundă a relației dintre leadership și performanța organizațională.

▪ **Tendențele conceptelor de leadership și organizație în literatura științifică**

Evoluțiile conceptelor de leadership și organizație au cunoscut tendințe care, de-a lungul timpului, s-au întrepătruns. Afirmția este făcută plecând de la ideea că leadershipul este o sinteză a ceea ce înseamnă experiență, descoperiri personale, ceea ce înseamnă că elementul uman al organizației poate fi surprins în multiplele sale dimensiuni. În aceste condiții stilul leadership-ului trebuie să fie în concordanță cu logica organizațională a întreprinderii concepută ca sistem deschis. Organizația trebuie să se adapteze din mers, trebuie să fie flexibilă, inovatoare, orientată spre client. Asemenea ipoteze de lucru pun în discuție problema leadershipului eficace.

Diferența față de management constă în orientarea influenței. Dacă managementul este înțeles ca o viziune top-down și privește numai colaboratorii, leadership-ul nu are aceste limite, el se regăsește dincolo de responsabilitățile ierarhice și privește toate relațiile cu colaboratorii, cu colegii, cu superiorii și subordonații, clienții și alții Duluc (2003). Liderii și managerii se deosebesc, de asemenea, în ceea ce privește relațiile pe care ei le stabilesc cu subordonații. Liderii formulează semnale clare privind obiectivele și misiunile lor. Ei suscită dorința de a se identifica cu ei înșiși, ei creează relații puternice interpersonale, într-o manieră generală. Managerii sunt mai liniștiți, chiar ambigui în ceea ce privește obiectivele lor. Liderii încearcă să articuleze ideile lor și să le transmită într-o formă convingătoare; managerii sunt mai interesați de procesele în curs de desfășurare, de un control eficient (Vagu și Stegăroiu, 2006).

Prin urmare este clar că orice persoană care dorește să creeze și să conducă o organizație trebuie să înțeleagă dinamica actului conducerii. Asta nu înseamnă că desconsiderăm factori precum economiile de scară sau de sferă de activitate, poziția companiei pe piață ori capacitatea ei tehnologică. Acești factori sunt evident importanți - dar nu atât de importanți ca actul de leadership. Dacă dimensiunea leadershipului nu corespunde, pur și simplu compania nu poate avea succes. Poate avea toate avantajele de pe lume - resurse financiare ample, o poziție de invidiat pe piață, tehnologie de ultimă oră - dar dacă liderii ei nu sunt buni de nimic, toate aceste avantaje se spulberă, iar organizația o ia la vale, precum mașina pe care n-o conduce nimeni. (Kets de Vries, 2007).

▪ Metodologia cercetării.

Articolul și-a propus ca obiectiv general identificarea acelor mecanisme de funcționare în cadrul organizației care să permită existența unui leadership eficace cu impact puternic asupra performanței organizaționale. Demersul științific are în vedere rolul pe care îl joacă în viața organizației liderul, considerat catalizator: sesizează inițiativa, provoacă acțiune, caută idei noi, generează formarea de comportamente. Interogația liderului este una constructivă pentru că viziunea propusă de el are legitimitate și, pe bună dreptate, întrebările sunt: *unde suntem acum? încotro vrem să ajungem? care vor fi mijloacele care ne vor permite să ajungem acolo?* Obiectivele cercetării decurg logic din natura problemei științifice la care se caută un răspuns

posibil. Câmpul de studiu al demersului științific se situează în domeniul managementului, leadershipul fiind un aspect al acestuia.

Cercetarea propusă a folosit atât metode cantitative cât și metode calitative. Ca metode calitative s-a folosit focusul grup și analiza documentelor. Focusul grup constă în susținerea unui interviu pe o temă dată la care au participat cinci specialiști în domeniu, manageri de organizație de succes. Folosirea metodei focus grup s-a constituit ca o cercetare preliminară în cadrul căreia s-au identificat cele două direcții ale cercetării: - identificarea tipurilor de personalitate și a stilurilor de leadership, realizarea unor scenarii din analiza cărora a rezultat necesitatea elaborării unui model leadership-performanță. Analiza documentelor este o metodă cantitativă folosită în identificarea stadiilor cunoașterii în domeniul leadershipului necesare argumentării teoretice a problemei puse în discuție: relația dintre leadership și performanța organizațională.

Pe lângă cercetarea fundamentală bazată pe revizuirea literaturii, se efectuează un studiu empiric utilizând metoda regresiei în două etape: testarea modelelor de estimare și a ipotezelor. Relația dintre Leadership (AIB) prin validarea evaluării comportamentului interpersonal (ca variabilă endogenă) și o serie de caracteristici, variabile exogene, considerate explicative, cum ar fi tipul de personalitate (PT) – (1. Jucătorul; 2. Inventatorul; 3. Inginerul; 4. Misionarul; 5. Educatorul) și stilurile de leadership identificate (LSI) – (1. Supraviețuirea; 2. Dezvoltare; 3. Organizația; 4. Cercetarea; 5. Inovația) este examinată utilizând analiza de regresie.

▪ Ipotezele și rezultatele cercetării

Caracterul analitic și explicativ al cercetării propuse este dovedit de ipotezele care au stat la baza acestuia. Aceste ipoteze se bazează pe studiul literaturii de specialitate și pe studiile empirice realizate de specialiști în domeniu. Au fost formulate o ipoteză centrală și cinci ipoteze secundare care permit identificarea răspunsului la problemele definite de obiectivul general al articolului propus și, în același timp, confirmarea validității ipotezelor.

Ipoteza centrală a cercetării este formulată astfel:

H1 - Leadershipul este o problemă fundamentală pentru o organizație pentru că are un impact puternic asupra performanței organizaționale prin influență pe care o exercită asupra colaboratorilor, ghidarea, motivarea, persuadarea, convingerea acestora să transforme viziunea lui în realitate.

Ipoteze de lucru sunt formulate pe baza celor trei caracteristici complementare ale liderului: ascultare, speranță, compasiune și încredere, testate printr-o serie de scenarii și discutate pe baza unei analize econometrice.

Ipoteza centrală se bazează pe 10 asumptii descriptive grupate în două categorii: asumptii referitoare la tipurile de personalitate (5) și asumptii referitoare la stilurile de leadership identificate pe ciclul de viață ale unei organizații (5). Validarea sau infirmarea asumptiilor amintite este realizată prin evaluarea comportamentului interpersonal.

Testarea ipotezelor se efectuează pe un eșantion este format din 270 membrii, care lucrează în organizații din sectoarele privat și public. Demersul științific al autorilor are anumite limite în ceea ce privește generalizarea rezultatelor și a interpretărilor. Acest lucru se datorează faptului că, din motive obiective, cercetarea nu a putut fi extinsă la o populație mai mare. Problema eșantionului, asociată cu problema temporalității demersului științific este specifică oricărei cercetări științifice. Datele au fost exportate în tabele și procesate folosind MS Office Excel și apoi importate în Eviews 8 pentru analiză statistică și econometrică.

Sunt testate cele trei ipoteze (ascultare, speranță și compasiune) de cercetare prin elaborarea scenariilor proiectate pe modelul econometric pe baza următoarei ecuații:

$$AIB = \alpha_0 + \alpha_1 PT + \alpha_2 LSI + \varepsilon$$

unde α_i reprezintă coeficienții de corelație și ε epresents the significance error and has a known distribution (it is a random variable)

Modelele de regresie sunt definite prin diferite scenarii, iar funcțiile implementate în Eviews 8 sunt folosite pentru a efectua teste de validare: Testul statistic F pentru validarea modelului, statisticile Durbin Watson pentru testarea autocorelației erorilor, statisticile albe pentru testarea heteroscedasticității și Jarque Bera pentru testarea normalității seriilor reziduale. Pentru a identifica dacă există diferențe semnificative, vom compara cele trei medii de analiză printr-o analiză de varianță continuă seria testelor de semnificație prin întărirea înțelegerii analizei cauzale, făcând o trecere spre analiza de regresie cu ajutorul ANOVA.

Avem un eșantion total format din 270 de persoane, având elaborate două chestionare cu 10 asumptii, deci $n = 10$. Acest eșantion este format din două grupuri

independente de fiecare; avem deci: $n_1=5$ și $n_2=5$. Pentru fiecare dintre cele două grupuri putem calcula câte o medie și câte o abatere standard pentru fiecare grup.

Tabelul 2.2.5. Eșantionul total \bar{x} și abatere standard total s

		\bar{x}	s
PT (personality type)	Player (PT _{PLA})	29,47	12,8
	Inventor (PT _{INV})	40,25	16,8
	Engineer (PT _{ENG})	40,19	18,0
	Missionary (PT _{MIS})	36,09	18,1
	Educator (PT _{EDU})	34,17	16,5
		46,03	2,15
LSI (leadership styles identified)	Survival (LSI _{SUR})	52,33	15,78
	Development (LSI _{DEV})	56,02	16,36
	Organization (LSI _{ORG})	53,89	19,78
	Research (LSI _{RES})	57,79	17,31
	Innovation (LSI _{INN})	49,97	23,39
		44,00	3,12
Overall average for the total sample		45,02	2,76

Sursa: Calculul autorilor utilizând Excel software

Media generală pentru eșantionul total $\bar{x} = 45,02$, precum și o abatere standard total $s = 2,76$.

Un lucru important este caracterizarea varianței, conform formulei:

$$s^2 = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n-1}$$

Ecuția de mai sus mai poate fi scrisă ca:

$$s^2 = \frac{SP}{gl}$$

Aplicând mai întâi formula variației mediilor de grupuri în jurul mediei generale

$s_{\bar{x}}^2 = \frac{\sum_{j=1}^k (\bar{x}_j - \bar{x})^2}{k-1}$ și folosind estimarea Erorii Standard, obținem estimarea varianței din populație:

$$\widehat{ES} = \frac{\hat{\sigma}}{\sqrt{n}} \text{ de unde reiese că } \hat{\sigma}^2 = n \cdot \widehat{ES}^2$$

În această formulă, n este mărimea totală a eșantionului. Cum $s_{\bar{x}}$ este chiar estimarea Erorii Standard, putem înlocui pe \widehat{ES}^2 cu $s_{\bar{x}}^2$ și obținem:

$$\hat{\sigma}^2 = n \cdot s_{\bar{x}}^2$$

$$\rightarrow \hat{\sigma}^2 = MPD = \frac{\sum_{j=1}^k (\bar{x}_j - \bar{x})^2}{k-1}$$

Numărul de observații n , fiind o constantă, poate sta oriunde: înaintea fracției, înaintea sumei sau chiar în interiorul sumei. Există un motiv special pentru care n este în interiorul sumei, pentru că trebuie să luăm în calcul și mărimea grupurilor; distanța dintre media de grup \bar{x}_j și media generală \bar{x} va fi ponderată cu mărimea grupului respectiv n_j (rezultatul fiind exact același)

$$MPD = \frac{SPD}{gl_D} = \frac{\sum_{j=1}^k n_j (\bar{x}_j - \bar{x})^2}{k-1}$$

Se poate observa că numărul de grade de libertate pentru MPD este $gl = k - 1$. Efectuând calculele pentru cercetarea noastră:

$$MPD = \frac{5(46,03 - 45,02)^2 + 5(44 - 45,02)^2}{2 - 1} = \frac{25,50 + 26,01}{1} = 51,51$$

Spunem că varianța dintre grupuri este egală cu 51,51.

În continuare vom calcula varianța din interiorul celor două grupuri. Având două grupuri, adunăm două sume de pătrate:

$$MPI = \frac{SPI}{gl} = \frac{\sum_{i=1}^{n_1} (x_{1i} - \bar{x}_1)^2 + \sum_{i=1}^{n_2} (x_{2i} - \bar{x}_2)^2}{n_1 - 1 + n_2 - 1}$$

Partea de jos a ecuației este egală cu $n_1 + n_2 - 2 = n - 2$ (pierdem două grade de libertate pentru că avem două puncte fixe: mediile corespunzătoare celor două grupuri. La modul general (cu k grupuri) aceasta va fi egală cu $n - k$, iar ecuația poate fi scrisă sub forma unei sume duble:

$$MPI = \frac{SPI}{gl} = \frac{\sum_{j=1}^k \sum_{i=1}^{n_j} (x_{ji} - \bar{x}_j)^2}{n_1 - k}$$

Numărul de grade de libertate pentru MPI este așadar: $gl = n - k$. Ecuația poate fi simplificată și mai mult, folosind formula varianței:

$$s_j^2 = \frac{\sum_{i=1}^{n_j} (x_{ji} - \bar{x}_j)^2}{n_j - 1} \Rightarrow \sum_{i=1}^{n_j} (x_{ji} - \bar{x}_j)^2 = (n_j - 1)s_j^2$$

pentru fiecare dintre cele $j = 1, \dots, k$ grupuri, de unde:

$$MPI = \frac{SPI}{gl} = \frac{\sum_{j=1}^k (n_j - 1)s_j^2}{n - k}$$

La fel ca la MPD, avem și aici o medie ponderată a varianțelor celor k grupuri (aici însă ponderarea s-a realizat prin utilizarea gradelor de libertate ale fiecărui grup). Aplicând ecuația anterioară pentru cercetarea noastră cu două eșantioane:

$$MPI = \frac{(5-1)2,15^2 + (5-1)3,12^2}{10-2} = \frac{4 \cdot 4,62 + 4 \cdot 9,73}{8} = \frac{18,48 + 38,92}{8} = \frac{57,4}{8} = 7,18$$

Spunem că varianța în interiorul grupurilor este egală cu 7,18.

Cel de-al treilea pas în efectuarea analizei de varianță este calcularea statisticii test F, ca raport între cele două estimări ale varianței în populație:

$$F = \frac{\text{Varianța dintre grupuri}}{\text{Varianța în interiorul grupurilor}}$$

sau mai simplu:

$$F = \frac{\text{MPD}}{\text{MPI}} = \frac{51,51}{7,18} = 7,17$$

Valoarea de 7,17 (mult mai mare decât 1) ne sugerează că ipoteza de nul este pe cale de a fi respinsă, pentru că variația explicată de diferențele dintre grupuri este mult mai mare decât variația datorată erorilor aleatoare; existând diferențe majore între grupuri, vor exista cu siguranță și diferențe între mediile acestora.

În continuare pentru analiza asumpțiilor analizei de varianță, trebuie să ne asigurăm că sunt îndeplinite următoarele: Fiecare eșantion este extras dintr-o populație cu o distribuție normală. Ca și la testele t și χ^2 , prima asumpție este legată de normalitatea distribuțiilor: populațiile din care au fost extrase eșantioanele trebuie să aibă o distribuție normală.

Setul de ipoteze din acest test (pentru exemplul nostru particular cu două eșantioane) este:

$$\begin{cases} H_0: \sigma_1 = \sigma_2 \\ H_A: \text{cel puțin două varianțe sunt diferite} \end{cases}$$

În urma efectuării testului cu datele noastre, a fost obținut o valoare a statisticii test $F = 0,108$ și un $p = 0,898$. După cum se poate judeca din valoarea lui p, dovezile sunt zdrobitoare că varianțele sunt omogene (sunt aproape 90% șanse de a greși afirmând contrariul), drept pentru care vom utiliza testul clasic.

Descrierea distribuțiilor seriei de date sub tendința generală, diversitatea valorilor și forma este prezentată în Tabelul 2.2.6.

Indicatorii de asimetrie, Skewness cu valorile -0,086 (pentru seria de date aferentă LSI_{RES}), -0,098 (pentru seria de date aferentă LSI_{DEV}), -0,38 (pentru seria de date aferentă LSI_{SUR}), 0,73 (pentru seria de date aferentă PT_{PLA}), 0,25 (pentru seria de date aferentă PT_{ENG}), valori ce tind către 0, și aplatizare (boltire), Kurtosis ($3,60 > 3$) restul asumpțiilor fiind mai mici decât 3, confirmă faptul că seriile de distribuție sunt simetrice, plate și urmează o distribuție normală.

Tabelul 2.2.6. Descrierea distribuțiilor seriei de date

	AIB	(PTPLA)	(PTINV)	(PTENG)	(PTMIS)	(PTEDU)	(LSISUR)	(LSIDEV)	(LSIORG)	(LSIRES)	(LSIINN)
Mean	37.470	29.47	40.25	40.18	36.08	34.17	52.32	56.02	53.88	57.78	49.97
Median	36.000	28.00	42.00	41.00	37.50	29.50	56.00	58.00	56.00	59.50	51.00
Maximum	49.000	72.00	72.00	91.00	91.00	72.00	90.00	91.00	92.00	92.00	106.00
Minimum	29.000	2.00	10.00	8.00	5.00	9.00	15.00	19.00	17.00	20.00	5.00
Std. Dev.	5.8383	12.78	16.83	17.96	18.10	16.45	15.78	16.35	19.78	17.31	23.39
Skewness	0.3501	0.73	0.10	0.25	0.55	0.62	-0.38	-0.098	0.025	-0.086	0.125
Kurtosis	2.0880	3.60	1.89	2.25	2.69	2.37	2.649	2.871	2.353	2.682	2.644
Jarque-Bera	14.872	28.55	14.26	9.30	14.91	22.11	8.123	0.623	4.729	1.473	2.125
Probability	0.0005	0.00001	0.00079	0.00954	0.00057	0.00001	0.017	0.732	0.093	0.478	0.345
Sum	10117.0	7958.0	10868.0	10850.0	9744.00	9226.00	14129.0	15126.0	14550.0	15603.0	13492.0
Sum Sq. Dev.	9169.26	44001.3	76208.8	86838.7	88161.8	72874.1	67003.6	71975.8	105248.	80620.9	147211.8
Observations	270	270	270	270	270	270	270	270	270	270	270

Sursa: Calculul autorilor utilizând Excel software

▪ Concluzii

Obținerea leadershipului eficace este un proces complex, de tranziție prin fazele de evoluție a rolurilor pe care le-a jucat cel care se află în vârful ierarhiei unei organizații, adică managerul (M), apoi liderul (L) urmat de coach (C). Toți aceștia definesc paradigma MLC care este rezultatul concluziilor trase în urma realizării demersului științific. Leadershipul înseamnă capacitatea unui individ de a asigura performanța organizațională concretizată în obiectivul win-win. Trei elemente sunt necesare:

- integritatea, situația în care liderul acționează ca și cum ar fi colaboratorii săi, cu respect față de aceștia într-o organizație în care valorile și comportamentele indivizilor sunt armonizate. Liderul mizează pe cuplul win-win.

- parteneriatul, subordonații nu sunt tratați ca atare ținând cont de ierarhia existentă în organizație. Ei sunt considerați colaboratori ai liderului, în virtutea unui parteneriat informal care se stabilește între ei. Liderul vede în fiecare colaborator un potențial lider. Se apreciază foarte mult munca în echipă, considerată ca fiind singurul mijloc de avansare mai rapidă pe scara ierarhică.

- afirmarea, liderul este cel care motivează colaboratorul laudându-i faptele

bune și-l respectă pentru aceasta. Recunoașterea a ceea ce este bun la coleg sau colaborator este o dovadă de altruism și obiectivitate pentru lider. Dacă este bun ceva, acest lucru trebuie generalizat, liderul având un rol foarte important în acest sens. Afirmarea oricărei persoane din organizație este o prioritate pentru liderul eficient.

Concluzionând putem afirma că liderii sunt formatori de competențe pentru că aceștia trebuie să vadă în colaboratori potențiali lideri.

Modelul LEPO pune accent pe competențele comportamentale pe care un lider eficient să-și dezvolte atât pentru el cât și pentru subordonați ca potențiali lideri. Modelul încearcă să găsească soluții pentru organizații în scopul gestionării eficiente a reușitei umane. Contribuția autorilor în proiectarea modelului LEPO cu ajutorul scenariilor propuse cu privire la impactul Leadershipului pentru susținerea performanței organizaționale constă în crearea posibilității celui care-l studiază să se autoevalueze din perspectiva rolului de lider, cunoscând că acesta se manifestă diferit în funcție de etapa de evoluție a organizației (supraviețuire (LSI_{SUR}), dezvoltare (LSI_{FAM}), organizare (LSI_{ORG}), realizare de sine (LSI_{RES}) și inovare (LSI_{INN})).

Existența unui leadership eficient este determinată, printre altele, de valori împărtășite în cadrul organizației: solidaritate, necesitatea existenței liderilor la toate nivelurile organizației și continuitatea.

2.3. Reziliența economică și finanțarea sustenabilă

Reziliența financiară se regăsește în toate etapele și aspectele circuitului care implică digitalizarea, guvernanta corporativă, clarificarea obligațiilor manageriale, fiind o componentă esențială pentru a asigura durabilitatea și stabilitatea în toate aceste domenii. Prin integrarea rezilienței financiare în clarificarea obligațiilor manageriale, se poate asigura că procesele și deciziile financiare sunt adaptabile și capabile să facă față provocărilor și riscurilor într-un mod sustenabil și eficient. Reziliența economică este capacitatea unui sistem economic de a absorbi șocuri, de a se adapta și de a-și reveni rapid după perturbări sau crize. Aceasta poate include capacități precum rezistența la riscuri, capacitatea de a-și restabili funcționarea și de a-și menține stabilitatea și dezvoltarea pe termen lung. În contextul Finanțelor sustenabile, reziliența economică poate implica adaptabilitatea la schimbările de piață, rezistența la șocuri financiare, dezvoltarea durabilă.

În cercetarea și dezvoltarea unor strategii și politici financiare durabile și reziliente am realizat studiul *Economic Resilience and Sustainable Finance Path to Development and Convergence in Romanian Counties*, publicat în *Sustainability* în anul 2023, în care am scos în evidență că reziliența economică și finanțele sustenabile sunt două aspecte interconectate și cruciale pentru dezvoltarea și convergența în județele din România. Aceste aspecte pot contribui la creșterea durabilă și echilibrată a economiilor locale și regionale și la reducerea decalajelor economice între județe.

▪ **Motivația alegerii temei**

Reziliența economică în județe se referă la capacitatea acestora de a se adapta și de a supraviețui în fața unor șocuri sau provocări economice neprevăzute, iar finanțele sustenabile se referă la asigurarea unei gestionări responsabile a resurselor financiare pentru a susține dezvoltarea pe termen lung și a proteja mediul înconjurător. Prin abordarea integrată a rezilienței economice și finanțelor sustenabile, județele din România pot crea bazele pentru o dezvoltare echilibrată și durabilă, contribuind astfel la convergența economică și reducerea disparităților economice între regiuni.

Reziliența economică și finanțarea durabilă sunt două concepte-cheie în contextul dezvoltării economice și sociale durabile. Acestea sunt esențiale pentru asigurarea unei creșteri economice stabile și echilibrate, pentru protejarea mediului și pentru gestionarea eficientă a resurselor.

Contextul global marcat de schimbări majore, cum ar fi pandemia COVID-19 și schimbările climatice, a evidențiat caracterul esențial al dezvoltării reziliente și al finanțelor durabile. Acest studiu răspunde acestor provocări actuale. Multe județe din România se confruntă, de asemenea, cu provocări economice și sociale semnificative, cum ar fi șomajul ridicat, migrația tinerilor și depopularea zonelor rurale. Aceste probleme necesită soluții adaptate la nivel regional. Știm că dezvoltarea durabilă a devenit o prioritate globală, iar finanțarea durabilă este o componentă esențială a acestui efort. Acest studiu își propune să aducă aceste concepte în contextul specific al județelor din România pentru a contribui la atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă.

O altă motivație importantă este dorința de a reduce decalajul economic dintre județele dezvoltate și cele mai puțin dezvoltate din România. Studiul se concentrează pe identificarea modalităților prin care regiunile mai puțin dezvoltate pot recupera decalajele și converge către cele mai dezvoltate din punct de vedere economic.

În esență, acest studiu evidențiază reziliența economică, capacitatea unei regiuni de a se adapta la șocurile economice și sociale, și finanțarea durabilă, care implică gestionarea responsabilă a resurselor financiare pentru a asigura dezvoltarea pe termen lung, inclusiv aspectele sociale și de mediu. Scopul este de a îmbunătăți perspectivele județelor din România prin furnizarea de soluții concrete pentru dezvoltarea economică și convergența regională durabilă.

Tema se concentrează pe reziliența economică, adică pe capacitatea unei regiuni de a rezista șocurilor economice și sociale, și pe finanțele durabile, care implică gestionarea responsabilă a resurselor financiare pentru a asigura dezvoltarea pe termen lung, inclusiv aspectele sociale și de mediu. Acesta urmărește îmbunătățirea situației județelor din România, oferind soluții pentru dezvoltarea economică regională durabilă și convergență.

În ceea ce privește contribuția acestui studiu, aceasta este semnificativă și aduce beneficii tangibile dezvoltării regionale în județele din România prin simpla oferire de soluții concrete și strategii practice pentru dezvoltarea rezilienței economice și implementarea finanțării durabile în aceste regiuni. Aceste recomandări nu rămân doar la nivel teoretic, ci pot fi implementate de către autoritățile locale, organizațiile neguvernamentale și alte părți interesate pentru a îmbunătăți situația economică și socială a comunităților locale. Cercetarea riguroasă și datele colectate în cadrul studiului devin o bază solidă pentru dezvoltarea și adaptarea politicilor publice la nivel local și național. Aceste politici sunt orientate spre promovarea dezvoltării economice echitabile și a sustenabilității și pot contribui la soluționarea problemelor specifice ale fiecărei regiuni. Prin promovarea rezilienței economice și a finanțării durabile, acest studiu contribuie la dezvoltarea regională, creând oportunități pentru oamenii și întreprinderile din județele din România. Acest lucru nu numai că îmbunătățește perspectivele economice, dar sprijină, de asemenea, consolidarea comunităților locale și a infrastructurii, cu un impact pozitiv asupra vieții locuitorilor.

În general, rațiunea din spatele acestui studiu este de a aduce o contribuție semnificativă la dezvoltarea durabilă și la reducerea inegalităților economice în județele din România, oferind soluții concrete pentru a aborda provocările actuale și a crea perspective mai bune pentru viitorul acestor regiuni.

▪ **Metodologia cercetării**

Metodologia de cercetare utilizată implică trei dimensiuni în analiza evoluției PIB/capita în regiunile NUTS2 din țările UE-27 în perioada 2010-2018. Aceste dimensiuni sunt:

1. Reprezentarea histogramei și a curbei de densitate Kernel: Aceasta implică vizualizarea distribuției de frecvență a PIB/capita în regiuni cu ajutorul histogramei și a curbei de densitate Kernel. Histograma este un grafic care prezintă distribuția valorilor în clase de intervale, arătând cât de des apar anumite valori în fiecare clasă. Curba densității Kernel este o metodă neparametrică de estimare a densității de probabilitate a unei variabile, oferind o imagine mai detaliată a distribuției datelor.

2. Analiza frecvenței cumulative: Aceasta presupune calcularea frecvenței cumulative pentru valorile PIB/capita în regiuni. Frecvența cumulativă arată proporția de regiuni care au un PIB/capita mai mic sau egal cu o anumită valoare, ceea ce poate oferi informații despre distribuția relativă a regiunilor cu niveluri diferite de PIB.

3. Matricea probabilităților de tranziție Markov: Aceasta este o metodă de analiză a evoluției și a tranzițiilor unei variabile în timp. În contextul studiului, matricea de probabilitate de tranziție Markov ar putea fi utilizată pentru a evalua probabilitatea ca o regiune să rămână în aceeași categorie de PIB/capita sau să se mute într-o categorie superioară sau inferioară pe parcursul perioadei analizate.

Prin utilizarea acestor trei dimensiuni în metodologia de cercetare, am putut obține o înțelegere mai profundă și mai detaliată a evoluției PIB/capita în regiunile NUTS 2 din țările UE-27 în perioada 2010-2018, precum și a factorilor care pot influența această evoluție. Aceste analize pot oferi informații importante despre convergența și divergența economică în regiuni și pot contribui la elaborarea unor politici adecvate pentru a promova o dezvoltare regională echitabilă și durabilă.

Intervalul de timp 2010-2018 pentru cercetare se datorează faptului că în decembrie 2019 a început pandemia COVID-19, care reprezintă un șoc ridicat asupra diferitelor dimensiuni ale economiei și societății. Concentrându-se pe această perioadă pre-pandemică, cercetarea poate evalua impactul fondurilor structurale într-un context în care evenimente perturbatoare majore, cum ar fi pandemia, nu influențaseră încă situația. Această alegere strategică ne permite să analizăm mai bine modul în care

investițiile fondurilor structurale au influențat dezvoltarea regională într-o perioadă stabilă și să dezvăluim efectele lor reale fără interferența subsecventă a pandemiei.

Stabilirea aceluiași nivel al indicelui de dezvoltare umană (IDH) în 2019, ca și cel din 2018, sugerează că procesul de dezvoltare umană nu s-a schimbat semnificativ în această perioadă. Acest lucru creează un cadru stabil pentru evaluarea impactului fondurilor structurale asupra convergenței județelor, fără a fi influențat de factorii imediați generați de pandemie sau de potențiale schimbări bruște în 2020.

O examinare a convergenței între județe în perioada 2010-2018 relevă în mod clar impactul implementării Fondurilor Structurale asupra inegalităților economice între diferitele regiuni ale României. Această perspectivă globală oferă posibilitatea de a identifica modele și direcții, de a evalua eficacitatea politicilor de dezvoltare regională și de a înțelege modul în care investițiile au contribuit la procesul de convergență.

Separarea analizei apariției și a efectelor pandemiei COVID-19 într-un studiu ulterior este o abordare înțeleaptă pentru a preveni introducerea de prejudecăți în evaluarea convergenței județelor. Impactul major și imprevizibil al pandemiei asupra economiei, societății și comportamentului uman a adus schimbări semnificative în modelele anterioare de dezvoltare. Investigând separat influențele pandemiei, putem obține o înțelegere mai clară și mai profundă a efectelor specifice ale fondurilor structurale asupra procesului de convergență a județelor înainte de evenimentul pandemic. Această abordare ne permite să disecăm mai detaliat contribuția investițiilor în dezvoltarea regională într-un context mai stabil și să evaluăm mai exact implicațiile acestora, neafectate de perturbările imediate generate de pandemie.

În concluzie, selectarea intervalului de timp 2010-2018 pentru cercetare oferă un cadru adecvat pentru evaluarea influenței fondurilor structurale asupra convergenței dintre județe într-un context pre-pandemic. Despachetarea analizei impactului pandemiei în cadrul cercetărilor ulterioare ajută la evitarea denaturării rezultatelor și la obținerea unei înțelegeri mai precise a efectelor diversilor factori asupra dezvoltării economice și sociale.

▪ **Lacune de cercetare și întrebări de cercetare**

Studiile și alte cercetări privind reziliența economică și sustenabilitatea financiară în România, în care nivelurile de venit sunt considerate ca pondere din PIB pe cap de

locuitor la nivelul NUT2, au arătat că nu au fost identificate alte analize sau studii anterioare care să utilizeze metodele propuse de noi la această scară geografică.

Absența acestor analize preexistente evidențiază lipsa de cercetare în acest domeniu specific sau deschide calea pentru contribuții noi și relevante. Prin efectuarea de noi cercetări în conformitate cu metodele propuse la nivelul NUT2 pentru România, am furnizat informații valoroase privind reziliența și sustenabilitatea economică în diferite regiuni ale județului.

Această abordare a contribuit la o înțelegere mai profundă a disparităților regionale, la identificarea factorilor cheie care influențează dezvoltarea și convergența în diferite județe și la furnizarea de indicii semnificative pentru dezvoltarea de politici și inițiative durabile în aceste domenii. Astfel, cercetarea noastră nu numai că a completat lacunele anterioare în cunoașterea rezilienței economice și a sustenabilității financiare la nivel regional în România, dar a contribuit substanțial la baza de cunoștințe existentă. Ea poate servi ca punct de plecare pentru factorii de decizie și planificatorii regionali, oferindu-le instrumentele necesare pentru a promova o dezvoltare echitabilă și durabilă în diferite județe.

Lacuna de cercetare legată de analiza dezvoltării și convergenței în județele din România ar putea fi găsită prin analiza capitalului aparținând persoanelor bogate care promovează egalitatea în țară. Analiza apartenenței capitalului este utilă pentru a adopta o abordare cuprinzătoare care promovează transparența și responsabilitatea în alocarea capitalului de la persoanele fizice bogate către exploatarea financiară și persoanele fizice din gospodăria. Odată cu implementarea transparenței în tranzacțiile financiare, guvernul ar putea evita evaziunea fiscală, spălarea de bani și alte fluxuri de capital ilicite. Guvernul ar putea pune în aplicare un sistem de impozitare progresivă pentru a obține o rată de impozitare ridicată de la persoanele cu venituri mai mari, astfel încât să fie posibilă distribuția egală a bogăției. Județele ar putea impune respectarea obligațiilor fiscale și s-ar putea asigura că politicile utilizate pentru a preveni evaziunea fiscală sunt utile pentru a promova dezvoltarea stabilă a societății. Programele de investiții specifice concepute în mod eficient sunt utile pentru a depăși inegalitatea și sărăcia, deoarece aceste programe ajută la alocarea resurselor prin promovarea educației, a asistenței medicale și a protecției sociale. Deși, alocarea capitalului este o procedură complexă, aceasta oferă beneficii pe termen lung, iar politicile eficiente cu

alocarea eficientă a capitalului ar putea promova această dezvoltare durabilă în țară (Chilian *et al.*, 2016).

Distanțele dintre regiunile bogate și cele sărace reprezintă o măsură a inegalității și a bogăției. Homer-Dixon, (1995; 2022) arată că regiunile sărace nu le vor ajunge din urmă pe cele bogate, indiferent cât de repede converg, numind acest lucru "micul secret murdar al economiei dezvoltării". În aceste situații, fenomenul de exod al creierelor este previzibil, iar dacă, pe lângă acesta, există și o tendință de migrație dinspre zonele sărace spre cele bogate, cele din urmă vor avea probleme în asigurarea infrastructurii de sănătate, a protecției sociale și a locuințelor. Ca răspuns la aceste provocări, Organizația Națiunilor Unite și Banca Mondială promovează prosperitatea împărtășită, care are în vedere politici de stopare a acestor fenomene de migrație (UNDESA, 2020).

Cele două întrebări care stau la baza acestei cercetări sunt următoarele:

Q1 - În ce măsură dezvoltarea economică a României ar putea fi utilă pentru a promova convergența economică și reziliența în regiune?

Q2 - Ce măsuri ar putea fi luate de către guvern pentru a promova convergența și sustenabilitatea în regiune?

Acestea sunt legate între ele în sensul că se concentrează pe modul în care dezvoltarea economică a României poate contribui la promovarea convergenței economice și a rezilienței în regiune și pe măsurile care pot fi luate de guvern pentru a atinge aceste obiective.

Prima întrebare analizează măsura în care dezvoltarea economică a României poate influența convergența economică și reziliența economică în regiune. De exemplu, prin atragerea de investiții străine directe, crearea de noi locuri de muncă și stimularea comerțului regional, dezvoltarea economică a României poate avea un efect pozitiv asupra țărilor învecinate, contribuind la convergența economică prin apropierea acestora de nivelul economic al României și la reziliența economică în fața șocurilor externe.

Ipoteză (H1) - Există o relație pozitivă între nivelul de reziliență economică și finanțarea sustenabilă în județele din România.

A doua întrebare se concentrează pe ceea ce poate face guvernul pentru a promova convergența și durabilitatea în regiune. Aceste măsuri pot include politici de dezvoltare regională care să sprijine investițiile în sectoarele cheie și să încurajeze

dezvoltarea echilibrată a regiunilor. Promovarea sustenabilității prin politici de protecție a mediului și investiții în tehnologii ecologice poate contribui, de asemenea, la o dezvoltare economică mai durabilă și mai durabilă în regiune.

Ipoteza (H2) - Există variații semnificative în ceea ce privește reziliența economică și finanțarea sustenabilă între județele din România.

Astfel, întrebarea privind măsurile guvernamentale acționează ca o continuare a primei întrebări, sugerând că guvernul poate juca un rol activ în promovarea convergenței economice și a rezilienței economice în regiune prin politicile și acțiunile sale. Prin punerea în aplicare a unor politici adecvate și a unor strategii bine gândite, guvernul poate crea un mediu propice pentru o dezvoltare economică echilibrată și durabilă în întreaga regiune, având astfel un impact pozitiv asupra procesului de convergență și reziliență.

▪ **Rezultate**

În urma cercetării, putem concluziona că ipoteza (H1) este relevantă și actuală, având în vedere importanța creșterii rezilienței economice și a asigurării unei finanțări durabile în contextul fluctuațiilor economice și al provocărilor globale, cum ar fi schimbările climatice și tranziția către o economie verde. Reziliența economică se referă la capacitatea unei economii de a face față șocurilor și de a se redresa rapid în urma unor recesiuni. Îmbunătățirea rezilienței economice poate contribui la reducerea vulnerabilităților economice și sociale și la asigurarea stabilității pe termen lung. Există, de asemenea, o legătură strânsă între reziliența economică și finanțarea sustenabilă, deoarece investițiile în proiecte durabile pot crește rezistența la șocurile economice. Confirmarea acestei ipoteze are beneficii semnificative pentru dezvoltarea regională. Existența unei relații pozitive între reziliența economică și finanțarea sustenabilă, afirmă că investițiile în dezvoltarea durabilă și consolidarea capacității de a face față schimbărilor economice contribuie la atragerea de resurse financiare sustenabile în județele din România.

Ipoteza de cercetare H2 se dovedește a fi de o importanță covârșitoare, având în vedere caracterul divers al județelor din România, distincte din punct de vedere economic, social și geografic. Aceste județe diferă semnificativ în ceea ce privește nivelul de dezvoltare economică, infrastructura, resursele naturale și capacitatea de a atrage investiții. Efectuarea unei analize amănunțite și identificarea variațiilor

semnificative în ceea ce privește reziliența economică și finanțarea durabilă între județe reprezintă un pas esențial în dezvoltarea politicii și strategiilor de dezvoltare regională. Aceste variații oferă informații cruciale cu privire la vulnerabilitățile și oportunitățile fiecărui județ în parte, oferind orientări valoroase pentru alocarea eficientă a resurselor și a investițiilor. Rezultatele acestei cercetări devin instrumente fundamentale pentru formularea și punerea în aplicare a politicilor publice la nivel regional și național. Identificarea județelor cu o reziliență economică mai puternică sau cu o finanțare durabilă mai solidă poate ghida alocările bugetare și sprijinul guvernamental pentru dezvoltarea și modernizarea infrastructurii, promovarea inovării și generarea de noi oportunități economice în regiunile mai puțin dezvoltate.

Aceste rezultate sunt în concordanță cu cercetările anterioare care au evidențiat variații semnificative în ceea ce privește performanța economică între județe și regiuni. De asemenea, ele aduc în prim-plan o analiză detaliată a performanței economice a fiecărei regiuni, permițând o înțelegere mai profundă a caracteristicilor și provocărilor unice cu care se confruntă fiecare județ. Cercetarea oferă date noi și informații relevante privind variațiile semnificative dintre județe în ceea ce privește reziliența economică și finanțarea durabilă. Prin investigarea acestor aspecte, studiul contribuie la dezvoltarea unor politici mai eficiente și mai adaptate pentru fiecare județ în parte.

Astfel, rezultatele obținute sunt în concordanță cu literatura de specialitate și subliniază importanța abordării diferențiate în promovarea dezvoltării economice și a sustenabilității financiare la nivel regional. În cele din urmă, studiul aduce o contribuție semnificativă la înțelegerea complexității economice și regionale a României și poate servi ca bază solidă pentru dezvoltarea unor strategii mai eficiente în vederea unei dezvoltări echilibrate și durabile a regiunilor țării.

▪ **Concluzii**

Această analiză oferă o perspectivă interesantă asupra convergenței și divergenței economice în județele din România între 2010 și 2018, în funcție de PIB/capita. Convergența a fost înregistrată în aproximativ 70% din județele cu PIB/capita sub 80%. Acest lucru sugerează că regiunile mai puțin dezvoltate au avut tendința de a se apropia de media națională în ceea ce privește PIB/capita. Acest lucru sugerează că regiunile cu niveluri mai scăzute ale PIB-ului pe cap de locuitor, adică cele mai puțin dezvoltate, au cunoscut o convergență semnificativă în perioada

analizată. Această convergență se manifestă prin faptul că aceste regiuni au avut tendința de a se apropia de media națională în ceea ce privește PIB-ul pe cap de locuitor. Această tendință poate fi rezultatul politicilor de dezvoltare regională sau al alocărilor de resurse care au fost direcționate către regiunile mai puțin dezvoltate pentru a stimula creșterea economică a acestora și pentru a reduce disparitățile economice dintre regiuni. Prin punerea în aplicare a unor măsuri specifice, cum ar fi investițiile în infrastructură, educație, cercetare și dezvoltare, guvernul poate încuraja dezvoltarea economică și convergența între diferitele județe. Cu toate acestea, este important de menționat că această afirmație se referă doar la regiunile cu un PIB/capita mai mic de 80%, ceea ce înseamnă că există și regiuni cu un PIB mai mare, care se pot dezvolta diferit. În general, analiza convergenței economice într-o țară poate furniza informații valoroase pentru politica economică și dezvoltarea regională, permițând identificarea regiunilor care au nevoie de sprijin suplimentar pentru a accelera dezvoltarea economică și socială.

O proporție semnificativă (89,5%) de regiuni care se aflau în clasa de 50%-75% PIB/capita în 2010 au rămas în aceeași clasă în 2018. Acest lucru indică o anumită stabilitate în această clasă de venituri. Această observație sugerează că majoritatea regiunilor cu un nivel mediu de venit în 2010 și-au păstrat aceeași poziție relativă în ceea ce privește PIB/capita în 2018. Această stabilitate se poate datora mai multor factori, cum ar fi structura economiei regionale, nivelul de investiții și politicile economice aplicate în aceste regiuni. Cu toate acestea, este important să analizăm mai în detaliu cele 10,5 % de regiuni care au suferit modificări în clasament, deoarece acestea pot oferi indicii importante cu privire la factorii care au influențat convergența sau divergența lor economică în perioada analizată. De asemenea, o proporție semnificativă (54,5 %) dintre regiunile care se aflau în clasa 75-100 % PIB/capita în 2010 au rămas în aceeași clasă în 2018. Această observație indică faptul că mai mult de jumătate dintre regiunile cu un nivel de venit mai ridicat în 2010 au continuat să aibă aceeași poziție relativă în 2018. Acest lucru poate indica o anumită stabilitate în rândul regiunilor cu venituri mai mari. Cu toate acestea, o analiză detaliată a celorlalte 45,5% dintre regiunile care au suferit modificări în clasament poate oferi informații importante despre factorii care au determinat creșterea sau scăderea nivelului lor de dezvoltare în această perioadă. Cu alte cuvinte, aceste observații subliniază importanța analizei

stabilității și convergenței economice în cadrul regiunilor din România și pot oferi informații valoroase pentru dezvoltarea unor politici economice și regionale eficiente.

Concluzia privind tendința de polarizare a județelor, în special în ceea ce privește clasele de venituri mai mici (sub media națională), poate indica o situație în care regiunile mai puțin dezvoltate au întâmpinat dificultăți în obținerea unor creșteri semnificative ale PIB/capita și în recuperarea decalajelor față de media națională. Acest lucru poate indica un decalaj tot mai mare între regiunile mai dezvoltate și cele mai puțin dezvoltate, ceea ce poate duce la o polarizare economică în interiorul țării. Această polarizare poate fi cauzată de mai mulți factori, cum ar fi infrastructura deficitară, accesul redus la investiții și resurse, nivelurile scăzute de educație și dezvoltare umană sau specificitățile economice și industriale ale fiecărei regiuni. Diferențele regionale în politicile economice și de dezvoltare pot, de asemenea, influența acest fenomen. Polarizarea economică poate avea consecințe semnificative asupra coeziunii sociale și economice a țării. În regiunile cu venituri mici, sărăcia și lipsa de oportunități de dezvoltare se pot perpetua, iar disparitățile sociale și economice pot crea tensiuni și inegalități în societate. În contextul acestei situații, este important ca guvernul și autoritățile locale să identifice și să abordeze factorii care duc la polarizare și să dezvolte politici economice și regionale care să promoveze o dezvoltare echilibrată și durabilă în toate regiunile țării. Punerea în aplicare a unor măsuri adecvate de sprijinire a regiunilor mai puțin dezvoltate și de încurajare a investițiilor și a creșterii în aceste zone poate contribui la reducerea disparităților regionale și la promovarea unei convergențe economice mai echitabile.

În ceea ce privește instabilitatea distribuției veniturilor, calculată în funcție de PIB/capita, și necesitatea a două perioade (18 ani) pentru a ajunge la o stare de echilibru, aceasta sugerează că procesul de convergență și ajustare a veniturilor între județe s-a desfășurat într-un ritm lent și că ar putea fi nevoie de mai mult timp pentru a ajunge la un echilibru stabil. Această instabilitate poate fi rezultatul unor factori economici, sociali și politici complecși care influențează dezvoltarea diferitelor regiuni în perioada analizată. Diferențele dintre regiuni în ceea ce privește infrastructura, accesul la resurse, nivelul de educație și de dezvoltare umană, politicile economice și de dezvoltare adoptate în regiuni pot juca un rol important în determinarea ritmului de convergență. Pentru a obține un echilibru stabil și o convergență reală între județe, este

important ca guvernul și autoritățile să elaboreze politici economice și regionale pe termen lung care să abordeze calitățile specifice ale fiecărei regiuni și să sprijine dezvoltarea economică și socială durabilă. Investițiile în infrastructură, educație, cercetare și dezvoltare, precum și promovarea afacerilor și a inovării pot juca un rol esențial în acest sens.

În perioada 2010-2018, multe județe (75,6%) au avut un regim staționar, adică au rămas în aceeași clasă de venit, în timp ce un număr mic de județe (7,4%) au cunoscut tranziții pozitive către clase de venit mai mari, iar altele au avut tranziții negative către clase de venit mai mici, ceea ce evidențiază dinamica diferită a dezvoltării economice în județele din România. Această diversitate a situațiilor poate fi rezultatul unor factori complecși și specifici fiecărei regiuni. Este posibil ca județele care au fost staționare să fi fost influențate de factori precum stabilitatea economică și investițiile constante, care au contribuit la menținerea lor în aceeași clasă de venit. În schimb, județele care au cunoscut tranziții pozitive către clase de venit mai ridicate pot fi beneficiat de investiții majore, de o dezvoltare industrială sau sectorială prosperă și de politici economice eficiente. În același timp, este posibil ca județele care au cunoscut tranziții negative către clase de venit inferioare să fi fost afectate de factori precum declinul industriei locale, pierderea locurilor de muncă sau lipsa investițiilor. Aceste tranziții negative pot impune provocări economice și sociale semnificative pentru aceste regiuni.

Toate aceste concluzii pot oferi îndrumări pentru formularea de politici și strategii pentru dezvoltarea economică durabilă și convergența regională în România. Analiza rezilienței economice și a finanțării durabile poate contribui la identificarea factorilor care influențează dezvoltarea regională și la luarea de măsuri adecvate pentru a promova o economie mai robustă și mai echitabilă la nivel județean.

3. Capacitatea individuală de a coordona echipe de cercetare. Proiecte de cercetare implementate

Colaborez cu colegi de la alte universități sau cu parteneri din mediul academic sau industrial pentru a dezvolta proiecte de cercetare. Aceste proiecte pot fi finanțate prin intermediul granturilor de cercetare sau al contractelor de cercetare. Prin activitatea mea de cercetare, contribui la avansarea cunoștințelor în domeniul meu de expertiză și la dezvoltarea de soluții inovatoare. În cadrul proiectelor de cercetare, aplic metode și tehnici specifice, colectez și analizez date, și interpretez rezultatele obținute. Astfel, contribui la extinderea frontierelor cunoașterii și la îmbunătățirea practicilor în domeniul meu de specializare.

Am activat ca membru în 5 proiecte de cercetare-dezvoltare naționale și un contract de cercetare internațional, toate încheiate cu mediul de afaceri.

În cadrul contractului *Reproiectarea sistemului de management într-o organizație din domeniul comercial* s-a realizat o cercetare științifică efectuată de cadre didactice de la universități din România în parteneriat cu Universite d’Auvergne Clermont 1, IUP (Institut Universitaire Professionalise), Director – Maurice Chenevoy, cercetare ce s-a desfășurat în trei faze în perioada decembrie 2008 – decembrie 2010. În cadrul contractului de cercetare am participat în calitate de responsabil de etape, realizând activitate de cercetare și publicând următoarele cărți:

- *Reproiectarea sistemului de management într-o organizație din domeniul comercial*, Editura Universitaria Craiova, 2013, 978-606-14-0785-9; 155 pg.;
- *Analiza activității unei organizații din domeniul comercial*, Editura Universitaria Craiova, 2009, ISBN 978-606-510-523-2; 107 pg.;

De asemenea, activitatea de cercetare a continuat în ultimii ani și cu o experiență profesională dobândită în cadrul unor proiecte de cercetare științifică cu finanțare națională, europeană sau internațională (*Proiect CNFIS-FDI-2022-0586 (18.04-16.12.2022)*, *CNFIS-FDI-2021-0540, implementat în perioada 17 mai – 17 decembrie 2021*). În cadrul acestor proiecte am deținut poziții de expert resurse educaționale deschise și expert asigurarea calității, poziții prin care am reușit să ne perfecționăm continuu în calitatea de personal didactic, am reușit să ne adaptăm la noile mijloace de învățare și, bineînțeles să creăm și dezvoltăm platforme instituționale pentru evaluarea periodică a performanțelor profesionale individuale ale cadrelor didactice.

O altă oportunitate de cercetare științifică a fost și realizarea proiectului intitulat *Elaborarea Planului HA.CCP pentru produse alimentare* derulat prin intermediul centrului de cercetare „Economia și Administrarea Afacerilor” (clasificat tip C de către CNCSIS) din cadrul Facultății de Științe Economice, Universitatea „Ovidius” Constanța în care am avut ocazia să colaborez atât cu reprezentanți activi ai mediului de afaceri confrunțați cu diverse provocări financiare, fiscale, sociale, cât și cu numeroși colegi din mediul academic pentru a identifica și implementa soluții orientate către obținerea performanțelor financiare.

De asemenea, am avut ocazia de a realiza un *diagnostic economico-financiar la nivelul unei organizații* în cadrul contractului de cercetare derulat în perioada noiembrie 2005 – martie 2006 prin intermediul Centrului de cercetare „Economia și Administrarea Afacerilor” (clasificat tip C de către CNCSIS) din cadrul Facultății de Științe Economice, Universitatea „Ovidius” Constanța. Acest contract mi-a oferit șansa, atât de a lucra cu experți contabili și consultanți financiar cu ajutorul cărora am analizat o serie de aspecte financiare și indicatori financiar cheie la nivelul organizațiilor cât și de a avea acces la date financiare și contabile precise și actualizate.

Tot prin competiție - contractor Universitatea Ovidius Constanța/ Facultatea de Științe Economice încheiat prin Centru de Cercetare tip C "Economia și administrarea afacerilor", am participat ca membru în echipa de cercetare a contractelor:

- *Impactul modificării ratei dobânzii asupra activității de evaluare imobiliară;*
- *Previzuni privind evoluția creditului în România și impactul acestora asupra managementului bancar ca element de identificare a riscurilor specifice activității de evaluare a bunurilor mobile și imobile în vederea constituirii garanțiilor bancare.*

În cadrul acestor contracte am reușit să realizăm previziuni asupra managementului bancar și activității de evaluare a bunurilor mobile și imobile în vederea constituirii garanțiilor bancare, element semnificativ al cercetării și să evidențiem impactul semnificativ asupra activității de evaluare imobiliară (impact ce influențează cererea de evaluări, valorile imobiliare, refinanțările și evaluarea riscului asociat creditării imobiliare).

4. Rezultatele activității științifice și de cercetare. Elemente de recunoaștere a activității științifice și de cercetare

Începutul activității mele de cercetare l-a reprezentat momentul în care m-am înscris la programul de doctorat în anul 2000. De atunci și până în prezent, am depus eforturi susținute pentru a contribui la domeniul cercetării științifice în domeniul meu de expertiză.

4.1. Articole publicate în reviste cotate ISI sau indexate BDI

Pe parcursul elaborării tezei de doctorat și ulterior finalizării acesteia, *am avut ocazia să public 101 articole în reviste indexate în baze de date internaționale precum BDI și ERICH+*. Aceste publicații sunt accesibile și vizibile în baza de date Google Scholar, oferind astfel oamenilor de știință și cercetătorilor posibilitatea de a se informa și a se inspira din munca mea. Aceste articole au generat, de asemenea, recunoaștere în comunitatea științifică, fiind citate în alte lucrări de cercetare, cu un total de 85 de citări până în prezent. Aceste cifre evidențiază impactul și relevanța cercetărilor mele în cadrul domeniului financiar. Mă simt mândră de realizările mele în domeniul cercetării și sunt determinată să continui să contribui la avansarea cunoașterii și dezvoltarea domeniului financiar prin activitatea mea de cercetare.

De asemenea, activitatea de cercetare științifică a continuat și cu publicarea a 34 lucrări ce sunt vizibile în baze de date Web of Science, prin care am încercat să vizez domeniul finanțelor, dar și alte domenii colaterale. Aceste articole au fost redactate alături de colegi din universități din țară, dar și din străinătate prin care am dorit să punctăm interdisciplinaritatea existentă între aceste domenii de activitate. *Aceste lucrări au generat 23 citări în alte lucrări de cercetare științifică (vizibile în baza de date Web of Science)*.

Am publicat ca unic autor și coautor 3 cărți în domeniul finanțelor publice și private, 9 caiete de studiu individual în format electronic, alte 6 cărți de specialitate în domeniul economic care se constituie în materiale didactice pentru studenții economiști.

4.2. Articole prezentate în cadrul unor manifestări științifice internaționale

Participarea la conferințe internaționale, atât în țară, cât și în străinătate, este o oportunitate valoroasă pentru a-mi îmbogăți cunoștințele și pentru a mă conecta cu

experți din domeniul meu de cercetare. Implicarea în astfel de evenimente reprezintă o dovadă a angajamentului în a fi la curent cu ultimele tendințe și cercetări în domeniul financiar.

Participarea la conferințele internaționale din Asia (China și Taiwan), în special, a adus beneficii semnificative. Susținerea prezentărilor despre procesul de economisire și despre corelațiile dintre rata inflației, rata dobânzii și economiile gospodăriilor populației demonstrează expertiza mea în domeniul financiar și capacitatea de a împărtăși cunoștințele cu ceilalți participanți. Acest lucru a fost extrem de valoros pentru a consolida reputația profesională și pentru a-mi construi o rețea extinsă de contacte în domeniu. Interacțiunea cu alți participanți la conferințe internaționale din China și Taiwan a oferit, de asemenea, oportunități unice de a învăța de la experiențele și cercetările lor în domeniul financiar. Schimbul de idei și discuțiile cu acești experți m-au ajutat la dezvoltarea profesională continuă și la îmbunătățirea abilităților de analiză și gândire critică.

Conferința internațională organizată în Taiwan, respectiv *3rd Global Economy and Governance. Challenges of Environmental Finance, Social Responsibility and Governance, International conference Proceeding* mi-a oferit posibilitatea de a discuta cu colegii din domeniu despre eficiența managementului social al relațiilor cu clienții, indicator de performanță ce poate fi măsurat prin diferite metrici și rezultate specifice, care reflectă succesul în gestionarea și interacțiunea cu clienții prin intermediul canalelor sociale. Discuțiile pe această temă mi-au oferit noi oportunități de teme de cercetare care să mă ducă în direcția finanțelor sustenabile.

În cadrul conferinței organizate în Italia la Roma, *3rd Global Conference on Business Economics Management and Tourism și 18th IGWT Symposium Technology and innovation for a sustainable future: a commodity science perspective* am avut privilegiul de a susține prezentări legate de economisirea populației și calitatea vieții în România, influența vectorilor de input asupra mediului concurențial, performanțe economice ale companiilor care utilizează un sistem de management social al relațiilor cu clienții, precum și eficiența managementului social al relațiilor cu clienții și am fost expusă la perspective internaționale asupra domeniului meu de expertiză.

Rămânând în zona internațională conferința organizată în Polonia *2017 Global Economy and Governance International Conference - Global Economy and Governance - Challenges in Turbulent Era (GEG 2017), The 7th International Commodity Science Conference „Current trends in Commodity Science”* mi-a oferit șansa de a prezenta lucrări ce abordau problema economisirii și investiției în economiile în tranziție din ECE, teoria comportamentului de economisire cu răspunsuri la întrebarea de ce economisesc oamenii, precum și analize comparative a sistemelor de sănătate publică.

În ceea ce privesc conferințele internaționale organizate în țară, acestea au contribuit la o cercetare științifică în domeniul finanțelor. Putem vorbi despre conferințele organizate de facultatea noastră, *Global Economy under Crisis și Present Issues of Global Economy*, ce mi-au oferit un cadru propice pentru schimbul de idei, prezentarea de lucrări științifice și interacțiunea cu experți și colegi din domeniul financiar, dar și oportunitatea de a aborda problemele și provocările din domeniul financiar.

Conferințele internaționale de la Sibiu, *International Economic Conference – IECS*, au reprezentat pentru activitatea mea științifică și de cercetare o oportunitate de a aborda subiecte legate de guvernanta corporativă, evaluarea riscului și de a avea un schimb de idei cu alți experți din domeniul financiar și fiscal.

O altă oportunitate excelentă a fost oferită de conferința organizată de Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor din Iași, *Euro and the European Banking System: evolutions and challenges*, prin intermediul căreia am intrat în contact cu experți și cercetători din domeniul financiar – bancar, unde am beneficiat de un schimb activ de idei și perspective. Aceste evenimente reprezintă un mediu propice pentru a-mi îmbogăți cunoștințele și a mă menține la curent cu cele mai recente tendințe și cercetări din domeniu. Prezentarea propriilor lucrări în cadrul conferințelor este o modalitate

eficientă de a-mi împărtăși cercetările și descoperirile cu comunitatea științifică. Acest lucru îmi permite să primesc feedback și sugestii din partea experților din domeniu, ceea ce poate contribui la îmbunătățirea și dezvoltarea ulterioară a proiectelor mele.

Participarea la conferințe internaționale mi-au oferit ocazia de a dezvolta și menține relații profesionale și de a-mi extinde rețeaua de contacte în domeniul financiar. Interacțiunea cu experți și colegi din domeniul financiar au condus la colaborări și parteneriate și au deschis noi oportunități de dezvoltare profesională.

Aceste participări la conferințele internaționale organizate în țară, dar și în străinătate reprezintă un instrument valoros pentru îmbogățirea cunoștințelor, dezvoltarea abilităților și construirea unei prezențe active în comunitatea academică și științifică din domeniul financiar.

4.3. Membru în comitete științifice și de organizare a unor manifestări științifice, membru în organizații științifice internaționale

Pe parcursul celor 23 de ani de activitate de cercetare se pot menționa și alte tipuri de activități care s-au concretizat în organizarea, susținerea și participarea activă și continuă la numeroase evenimente științifice. Organizarea conferințelor internaționale *Global Economy Under Crisis* și *Present Issue of Global Economy* în colaborare cu alte instituții și asociații au putut evidenția abilitățile de coordonare și organizare a evenimentelor științifice de amploare. Astfel de conferințe oferă un cadru propice pentru schimbul de idei și promovarea cunoștințelor în domeniul economiei globale.

Activitatea de recenzor la Analele Universității "Ovidius" Constanța, Seria Științe Economice reprezintă o contribuție valoroasă la evaluarea și selecția cercetărilor științifice în domeniu. Prin această activitate, am avut ocazia să contribui la asigurarea calității și relevanței lucrărilor publicate în revista respectivă.

Faptul că sunt membră în organizații internaționale precum *IGWT (Internationale Gesellschaft fur Warenwissenschaft und Technologie)*, *L'Institut CEDIMES (Centre de Developpement International et des Mouvements Economiques et Sociaux)* și *EBEN (Asociația European Business Ethics Network RO)* demonstrează recunoașterea cercetării în domeniul economic și etică în afaceri. Aceste afiliere ne conectează cu cercetători și profesioniști din întreaga lume, oferindu-ne oportunități de colaborare și schimb de idei.

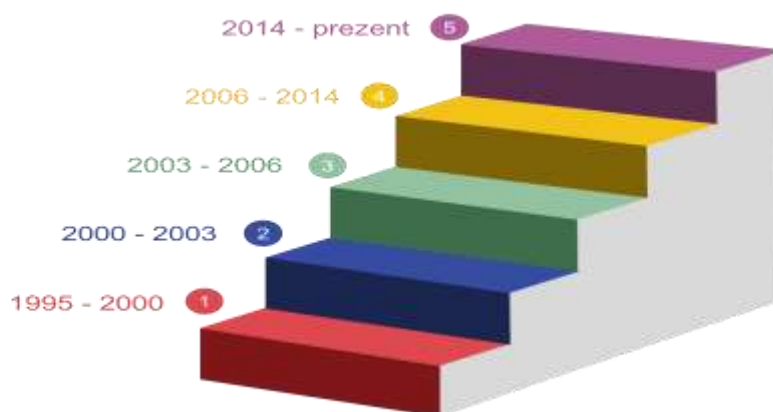
II. Direcții profesionale și academice

Educația este un proces fundamental și complex, care implică dobândirea și transmiterea cunoștințelor, competențelor și valorilor într-un context formal sau informal.

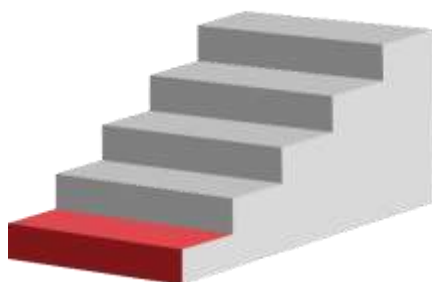
Într-un context mai larg, termenul de educație se poate referi la studierea și evoluția continuă pe tot parcursul vieții pentru dezvoltarea abilităților sociale, emoționale și de gândire critică.

1. Parcursul profesional și responsabilitățile didactice principale

Toate aceste aspecte legate de educație, de a fi cadru didactic, de a fi educator, mentor, de a îi îndruma pe alții să învețe le-am dobândit pe parcursul întregii cariere didactice, începând din anul 1990 și continuând procesul de dezvoltare profesională și în prezent. Încă din timpul activității la Colegiul Pedagogic „Constantin Brătescu” din Constanța am înțeles că educația este cea mai importantă în cadrul unei societăți, fie că ne referim la copii, la tineri sau la adulți.

În intervalul 1995-2000, am fost angajată ca învățător cu grad definitiv prin repartiție guvernamentală la Școala generală cu clasele I-VII nr. 6 Constanța. Această perioadă mi-a oferit oportunitatea de a acumula o experiență valoroasă în diverse domenii, precum: identificarea nevoilor individuale de învățare ale fiecărui elev, evaluarea performanțelor, comportamentului, dezvoltării sociale și sănătății mintale a elevilor, aplicarea unor metode și strategii instrucționale variate în procesul de predare a materiilor de studiu, și multe altele.

01

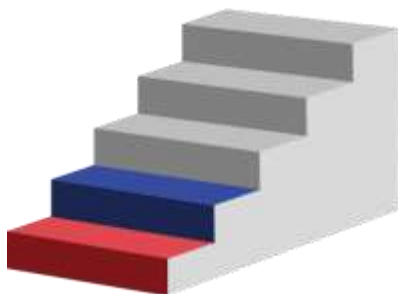
1995 - 2000

Învățător – grad definitiv prin repartitie guvernamentală la Școala generală cu cls. I-VII, nr. 6 Constanța

În această perioadă am fost implicată în identificarea și înțelegerea nevoilor unice ale elevilor mei, abordând o abordare personalizată în procesul de învățare. Am fost atentă la diferențele de ritm și stiluri de învățare, adaptându-mi strategiile pentru a răspunde nevoilor fiecărui elev în parte. Pe parcursul activității de învățător am folosit diverse metode de evaluare pentru a evalua performanța elevilor, luând în considerare și factorii comportamentali, dezvoltarea lor socială și sănătatea mintală. Am urmărit atât progresele individuale, cât și colective, și am adaptat intervențiile și activitățile pentru a sprijini dezvoltarea lor globală. De asemenea, am abordat o gamă largă de metode și strategii de predare pentru a asigura un învățământ eficient și captivant. Am folosit tehnici interactive, activități de grup, jocuri educaționale și materiale multimedia pentru a facilita înțelegerea și asimilarea conținutului în diverse materii de studiu.

Experiența mea la Școala generală cu clasele I-VII nr. 6 Constanța în perioada menționată mi-a oferit o bază solidă de cunoștințe și abilități în domeniul învățământului, consolidându-mi pasiunea pentru educație și determinarea de a sprijini dezvoltarea elevilor într-un mod integrat.

În anul 2000, am obținut succesul în cadrul concursului pentru ocuparea postului de preparator universitar la Facultatea de Științe Economice, Universitatea "Ovidius" din Constanța. Această reușită a marcat un moment crucial în debutul carierei mele în domeniul finanțelor la nivel universitar.

02

2000 - 2003

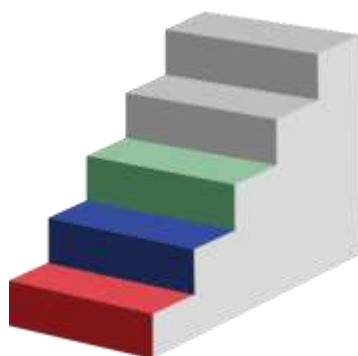
Preparator universitar,
Facultatea de Științe
Economice, Universitatea
Ovidius din Constanța

Ca preparator universitar, am avut responsabilitatea de a facilita seminarii la disciplinele de Finanțe Publice, Burse de valori și mărfuri, Monedă și credit, Buget și

trezorerie publică. Această experiență a reprezentat o treaptă importantă în dezvoltarea mea profesională în sfera financiară. Prin intermediul susținerii seminariilor, am avut oportunitatea de a lucra direct cu studenții și de a-i ghida în înțelegerea și aplicarea conceptelor și teoriilor financiare relevante. Am creat un mediu de învățare interactiv și am promovat discuțiile și analiza critică în cadrul acestor discipline.

Această experiență ca preparator universitar mi-a permis să-mi consolidez cunoștințele în domeniul finanțelor, să-mi dezvolt abilitățile de comunicare și de prezentare și să înțeleg mai bine nevoile și provocările studenților. Totodată, am dobândit o perspectivă mai amplă asupra procesului educațional și a importanței unei educații de calitate în formarea viitorilor specialiști în finanțe. Această etapă inițială în cariera mea universitară a constituit un fundament solid pentru evoluția ulterioară și m-a motivat să-mi continuu parcursul în domeniul financiar și să-mi consacru eforturile în educația și formarea studenților în această sferă.

Continuând parcursul meu în cariera universitară, *în anul 2003 am reușit să trec cu succes prin concursul pentru ocuparea postului de asistent universitar la Facultatea de Științe Economice, Universitatea "Ovidius" din Constanța.* Această etapă a reprezentat o nouă treaptă în dezvoltarea mea profesională și m-a propulsat mai departe în domeniul academic.

03

2003 - 2006

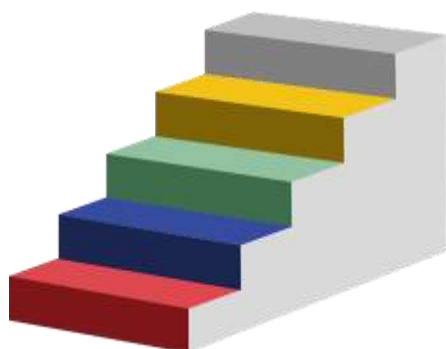
Asistent universitar, Facultatea
de Științe Economice,
Universitatea Ovidius din
Constanța

În calitate de asistent universitar, am avut responsabilitatea de a participa la seminarizarea mai multor discipline, inclusiv Finanțe Publice, Burse de valori și mărfuri, Monedă și credit, Buget și trezorerie publică, precum și Managementul calității. Această poziție mi-a oferit oportunitatea de a-mi consolida cunoștințele și abilitățile în aceste domenii și de a-mi continua pasiunea pentru educație și cercetare în cadrul universitar.

Ca asistent universitar, am avut privilegiul de a interacționa cu studenți și de a-i ghida în procesul lor de învățare și dezvoltare. Am contribuit la organizarea și desfășurarea seminariilor, am asigurat sprijin academic, am oferit îndrumare și am

participat la evaluarea performanțelor studenților. Acest rol mi-a oferit satisfacție și m-a încurajat să continui să-mi dezvolt abilitățile pedagogice și să rămân la curent cu noile tendințe și cercetări din domeniul meu de expertiză. În această perioadă, am avut ocazia de a-mi extinde rețeaua academică și de a colabora cu alți colegi și cercetători în proiecte și activități de cercetare. Astfel, am avut posibilitatea de a contribui la dezvoltarea domeniului financiar și de a aduce o perspectivă proaspătă și inovatoare în procesul de predare și învățare. Cariera mea universitară ca asistent a reprezentat un pas semnificativ în evoluția mea profesională și m-a pregătit pentru următoarele etape ale carierei academice. Am învățat multe și am obținut experiență valoroasă care m-a ghidat în continuare către noi oportunități și provocări în domeniul meu de expertiză.

Datorită experienței acumulate în lucrul cu studenții și a dezvoltării mele ca educator financiar, *în anul 2006 am reușit să promovez concursul pentru ocuparea postului de lector universitar la Facultatea de Științe Economice, Universitatea "Ovidius" din Constanța.* Această realizare mi-a oferit oportunitatea de a împărtăși cunoștințele mele și de a contribui la educația viitoarelor generații de specialiști în domeniul financiar.

04

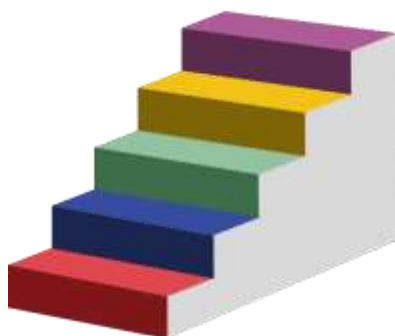
2006 - 2014

Lector universitar, Facultatea
de Științe Economice,
Universitatea Ovidius din
Constanța

Ca lector universitar, am avut responsabilitatea de a preda și de a susține seminarii la o varietate de discipline, printre care Finanțe, Finanțe Publice Locale, Finanțele Instituțiilor Publice, Finanțe Manageriale și Finanțe Corporative. Această poziție mi-a permis să-mi aprofundez cunoștințele în aceste domenii și să aduc o perspectivă practică și teoretică în procesul de învățământ. Continuarea carierei mele în învățământul universitar a fost o etapă importantă în evoluția mea profesională și m-a motivat să împărtășesc pasiunea mea pentru finanțe cu studenții mei.

Am obținut poziția de conferențiar universitar în anul 2014 și sunt în continuare în exercițiul acestei funcții. A fi conferențiar la Facultatea de Științe Economice reprezintă

un privilegiu și o oportunitate minunată de a ghida viitoarele generații de profesioniști care contribuie la o economie financiară durabilă.

05

2014 - prezent

Conferențiar universitar,
Facultatea de Științe
Economice, Universitatea
Ovidius din Constanța

Această poziție îmi oferă șansa de a împărtăși cunoștințele și experiența mea acumulate în domeniul financiar cu studenții, și de a-i îndruma în parcursul lor academic și profesional. Lucrul cu aceste minți tinere este o sursă de inspirație și îmi oferă satisfacție să contribui la dezvoltarea lor ca profesioniști competenți și conștienți de importanța unei economii financiare sustenabile.

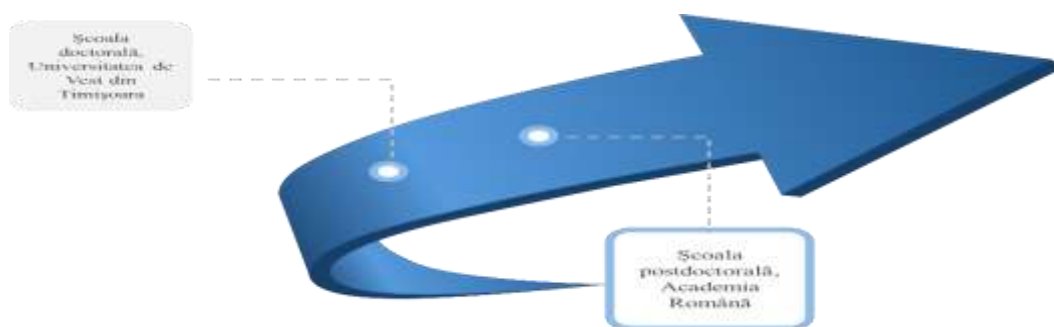
Ca și conferențiar universitar, am responsabilitatea de a preda diverse discipline din domeniul financiar, de a ghida studenții în activități de cercetare și de a-i sprijini în dezvoltarea abilităților necesare pentru a se integra în piața muncii. Această poziție îmi oferă posibilitatea de a fi în contact direct cu mediul academic și de a contribui la progresul domeniului financiar prin cercetare și publicații.

Sunt recunoscătoare pentru această oportunitate și sunt determinată să continui să inspir și să motivez viitoarele generații de profesioniști în construirea unei economii financiare sustenabile și prospere.

2. Activitatea post-doctorat

În luna noiembrie 2000, am fost admisă prin concurs ca doctorandă la școala doctorală din cadrul Universității de Vest din Timișoara. Îndrumată de domnul profesor universitar doctor Silviu Cerna, am elaborat teza de doctorat cu titlul "*Procesul de economisire în România*". După o perioadă de cercetare și analiză riguroasă, am susținut public teza în luna mai a anului 2009. În urma acestei susțineri, am obținut titlul de doctor în domeniul Finanțe în data de 14 august 2009, conform Ordinului Ministrului nr. 4698. Această etapă a carierei mele a fost una extrem de importantă, deoarece mi-a oferit oportunitatea de a explora în profunzime un subiect de cercetare relevant în domeniul financiar. Elaborarea și susținerea tezei de doctorat au implicat o analiză

detaliată a procesului de economisire din România, cu accent pe aspectele teoretice și practice legate de acest fenomen.

Prin cercetarea mea, am contribuit la înțelegerea mai profundă a mecanismelor economisirii în contextul specific al României. Aceasta a implicat studierea factorilor care influențează comportamentul de economisire, identificarea obiceiurilor și preferințelor populației în ceea ce privește economisirea și evaluarea impactului politicilor și măsurilor economice asupra acestui proces.

Obținerea titlului de doctor în domeniul Finanțe a reprezentat o recunoaștere a eforturilor depuse și a contribuției aduse în acest domeniu de cercetare. Acest titlu a consolidat și mai mult expertiza mea în finanțe și mi-a deschis noi oportunități în cariera mea academică și profesională. Această realizare remarcabilă în domeniul academic m-a motivat să continui să contribui la dezvoltarea cunoașterii și să promovez cercetarea de calitate în domeniul financiar. Rigurozitatea și calitatea școlii doctorale în care am participat, sub îndrumarea domnului profesor Silviu Cerna, au jucat un rol crucial în dezvoltarea mea în domeniul cercetării științifice. Această etapă a reprezentat o continuare firească a eforturilor mele anterioare în cercetarea financiară. Pe parcursul programului de doctorat, am abordat subiectele referitoare la domeniul meu de interes, folosind surse de literatură de specialitate națională și internațională. De asemenea, am avut oportunitatea de a studia legislația națională specifică și legislația bancară furnizată de Banca Națională a României, ceea ce mi-a permis să dezvolt o perspectivă amplă asupra domeniului financiar.

După obținerea titlului de doctor, am continuat să-mi dezvolt cercetarea prin participarea la o școală postdoctorală în cadrul Academiei Române, între anii 2011 și 2013. Sub îndrumarea constantă și riguroasă a domnului profesor Silviu Cerna, am avut ocazia să particip la numeroase școli de vară organizate de Banca Națională a României și să efectuez vizite la alte universități din Marea Britanie și Spania, cum ar fi Ashcroft International Business School, Anglia Ruskin University Cambridge (Regatul

Unit) și The Business School of University of the Basque Country în San Sebastian, Spania. Aceste experiențe au reprezentat o oportunitate valoroasă pentru dezvoltarea mea profesională și pentru consolidarea expertizei în domeniul financiar. Am avut privilegiul de a preda la universități străine și de a colabora în proiectul Academica BNR, consolidându-mi astfel rețeaua de contacte și interacțiunea cu experți și cercetători din domeniul financiar. Toate acestea m-au ajutat să-mi dezvolt abilitățile de cercetare, să fiu mereu la curent cu ultimele tendințe și să aduc contribuții valoroase în domeniul financiar. Am rămas mereu încrezătoare în importanța cercetării științifice și în capacitatea acesteia de a aduce inovație și progres în domeniul financiar.

3. Activitatea didactică

Activitatea didactică în cariera universitară reprezintă un aspect fundamental al rolului academic al unui cadru didactic universitar. Aceasta implică planificarea, organizarea și predarea cursurilor, tutorialelor sau seminariilor în cadrul unei instituții de învățământ superior. Activitatea didactică are ca scop transmiterea de cunoștințe și dezvoltarea competențelor studenților într-un anumit domeniu de studiu.

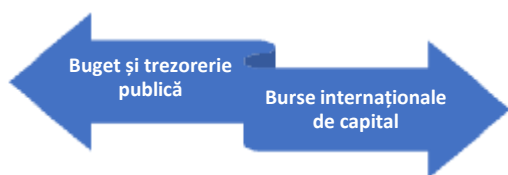
În calitate de cadru didactic universitar sunt responsabilă de elaborarea materialelor de curs, selecționarea și pregătirea conținutului, precum și de evaluarea performanțelor studenților prin intermediul examenelor, lucrărilor sau proiectelor. De asemenea, sunt implicată în supervizarea lucrărilor de licență, masterat sau doctorat ale studenților. În cadrul activității didactice, am avut oportunitatea de a utiliza diverse metode și tehnici de predare, cum ar fi prelegeri, dezbateri, studii de caz, activități practice sau proiecte de grup, în funcție de specificul domeniului de studiu și de nevoile studenților. De asemenea, pot promova interacțiunea și dezvoltarea abilităților de comunicare, gândire critică și rezolvare de probleme ale studenților.

Perioada Pandemiei COVID-19 mi-a dat oportunitatea de a înțelege și a utiliza digitalizarea operațiunilor educative, de predare și seminarizare a noțiunilor financiare. Prin utilizarea noilor metode și tehnici de predare, studenții/masteranzii dobândesc cunoștințe prin colectarea de informații specifice care sunt necesare în timpul acestor activități. Următorul pas pentru ei este să proceseze și să aplice informațiile obținute în lumea reală. Se presupune că aceștia trebuie să facă acest lucru fiind capabili să articuleze ceea ce au descoperit anterior.

În cadrul activității mele didactice menționate am susținut ore de curs și de seminar la discipline din domeniul Finanțe. Combinarea acestor discipline în activitatea didactică creează un cadru comprehensiv pentru înțelegerea și aplicarea conceptelor financiare în diferite contexte. Aceasta îmi oferă oportunitatea de a examina interconexiunile și relațiile între aceste discipline, contribuind la dezvoltarea unei viziuni mai complete și aplicate în domeniul financiar.

Am putut evidenția aspectele specifice sectorului public în cadrul disciplinei de Finanțe, cum ar fi politica fiscală, gestionarea bugetului de stat și evaluarea performanței financiare a instituțiilor publice. Cu ajutorul disciplinelor Fiscalitate și Finanțe corporative am reușit a explora cu studenții modul în care legislația fiscală influențează deciziile financiare și strategice ale corporațiilor, cum ar fi planificarea fiscală, structura de capital și evaluarea impactului fiscal asupra activității unei companii.

De loc de neglijat în activitatea de predare este și analiza procesele de bugetare și gestionare a trezoreriei în cadrul sectorului public, cu ajutorul disciplinei Buget și trezorerie publică precum și interacțiunea dintre piața de capital și instituțiile financiare în cadrul Burse internaționale de valori și mărfuri.

Prin disciplinele Managementul Riscului Operațional și Managementul Calității am putut explora împreună cu studenții aspectele de identificare, evaluare și gestionare a riscurilor operaționale în cadrul organizațiilor, precum și importanța implementării unui sistem de management al calității pentru asigurarea unor procese eficiente și sustenabile. Prin urmare, prin combinarea acestor discipline și integrarea lor în activitatea didactică, am putut oferi studenților o perspectivă mai amplă asupra domeniului financiar și voi putea contribui la dezvoltarea competențelor necesare pentru a aborda provocările financiare în diferite contexte

Sarcina fundamentală a profesorului, a mea, este de a-i determina pe studenți/masteranzi să se angajeze în activități de învățare care au șanse să ducă la obținerea rezultatelor învățării preconizate. Este foarte util să îmi amintesc întotdeauna că ceea ce face studentul/masterandul este de fapt mai important decât ceea ce face profesorul (Shell, 1986, p.429). În activitatea mea de cadru didactic, întotdeauna, am avut în vedere faptul că trebuie să creez o relație de parteneriat, de prietenie, între mine și studenți/masteranzi, în cadrul căreia fiecare dintre noi trebuie să își ducă la bun sfârșit atribuțiile și să își atingă obiectivele.

Fiecare activitate de învățare din cadrul domeniului financiar trebuie să fie intenționată, semnificativă și utilă. De aceea, în relația mea cu studenții/masteranzii am încercat de-a lungul timpului, ca fiecare activitate didactică să fie semnificativă pentru domeniul finanțe și să asigure dezvoltarea și avansarea studenților prin intermediul

unității. Cursurile și seminariile s-au bazat pe activitățile anterioare și am încercat să evit a fi repetitive, astfel încât, acestea, să le permită studenților/masteranzilor să își dezvolte abilitățile, cunoștințele financiare și înțelegerile în moduri diferite.

Activitățile didactice de învățare utile sunt cele în care studentul/masterandul este capabil să preia ceea ce a învățat în urma implicării în activitate și să o folosească într-un alt context sau în alt scop.

Prezentarea unei probleme financiare, un scenariu, un caz, o provocare sau o problemă de proiectare, pe care li se cere apoi să o rezolve, să o abordeze, să o îndeplinească sau să se ocupe de ea, le oferă studenților/masteranzilor un motiv vizibil și clar pentru a învăța. Dacă, pentru a rezolva problema, li se cere să dețină cunoștințe, înțelegeri și competențe pe care nu le au în prezent, este probabil ca aceștia să fie motivați să le dobândească. Astfel, îndrumarea științifică a studenților este pusă în evidență prin elaborarea lucrărilor de licență și de disertație pe domeniul finanțe, prin participarea cu lucrări științifice la sesiunile studentești, la Analele Facultății de Științe Economice și alte concursuri naționale de profil.

Preocuparea continuă, în această carieră universitară, constă în pregătirea și diversificarea cursurilor, precum și ancorarea informațiilor în realitatea financiară actuală. Știm ca domeniul financiar este unul perisabil și de aceea toate noutățile fiscale financiare sunt introduse în suporturile didactice, ceea ce au făcut ca acestea să capete un caracter interactiv. Studiile de caz ce sunt ancorate întotdeauna în realitatea financiară, captează atenția studenților/masteranzilor, conduc la numeroase și multiple discuții legate de domeniul financiar și îi încurajează pe aceștia să întrebe ceea ce nu au înțeles sau dacă au întrebări suplimentare.

Disciplinele sunt acoperite cu diferite cursuri electronice, cărți, materiale on-line ce îi aruncă pe studenți în realitatea fiscal-financiară. Oricum, digitalizarea a oferit multiple forme moderne de predare-învățare-evaluare, modalități la care m-am adaptat și care au devenit foarte atractive pentru studenți/masteranzi. Toate aceste modalități de adaptare la noile cerințe ale mediului educativ au avut la bază numeroase ore de studiu individual și care au condus la particularizarea metodelor, mijloacelor și tehnicilor de predare-învățare-evaluare bazate pe contextul realității financiare.

Activitatea didactică în cariera universitară presupune, de asemenea, dezvoltarea și actualizarea continuă a competențelor profesionale și pedagogice. Am participat la programe de formare și perfecționare, conferințe sau workshop-uri în

domeniul educației pentru adaptarea la noile tendințe și practici în învățământul superior. Activitatea didactică în cariera universitară reprezintă un pilon esențial al responsabilităților unui cadru didactic universitar, având ca scop fundamental transmiterea cunoștințelor și dezvoltarea competențelor studenților, precum și contribuția la formarea și perfecționarea acestora în domeniul de studiu.

Activitățile din sălile de curs și seminar joacă un rol vital în viața unui student sau masterand. Prin fiecare activitate, de predare sau de seminarizare, am urmărit să le ofer studenților oportunități de a-și aprofunda învățarea. Aceasta le îmbunătățește abilitățile de gândire de ordin înalt. Ei pot învăța arta de a aplica conceptele în timp ce articulează noi cunoștințe și abilități.

Fiind conferențiar universitar, predarea reprezintă o componentă esențială a carierei mele și este aspectul pe care îl apreciez cel mai mult. Am observat adesea că studenții și masteranzii întâmpină dificultăți în înțelegerea conceptelor din domeniul finanțelor, în special a elementelor legate de fiscalitate, care sunt extrem de relevante pentru viața lor de zi cu zi. Experiențele mele prin programul ERASMUS+ m-au determinat să reprojectez fiecare curs în funcție de specificul său, începându-le cu subiecte care reflectă realitatea economico-financiară, cum ar fi crizele financiare, pactul verde european, ESG și sustenabilitatea. Aceste probleme sunt abordate prin prisma noțiunii de finanțe, ceea ce îmi permite să construiesc o bază teoretică solidă pentru studenți și să îi încurajez să dezvolte gândirea abstractă și critică. Împreună cu colegii mei din departament, specializați în domeniul finanțelor, ne străduim să menținem un dialog continuu și constant cu diferiți parteneri instituționali și societăți comerciale pentru a ne asigura că munca noastră didactică este relevantă și ajunge la persoanele care pot aduce schimbări reale în societate. Universitatea și facultatea noastră au implementat câteva programe de cercetare în cadrul programului ERASMUS. În aceste programe, lucrăm la provocările actuale ale domeniului financiar și experimentăm cât de benefică poate fi integrarea diferitelor puncte de vedere în mediul economic și în viața de zi cu zi. Prin participarea la stagiile de cercetare și documentare postdoctorală, dar și prin implicarea mea în activitățile de predare și cercetare, îmi propun să contribui la dezvoltarea și promovarea cunoștințelor economice și financiare, atât în rândul studenților, cât și în comunitatea academică și de afaceri.

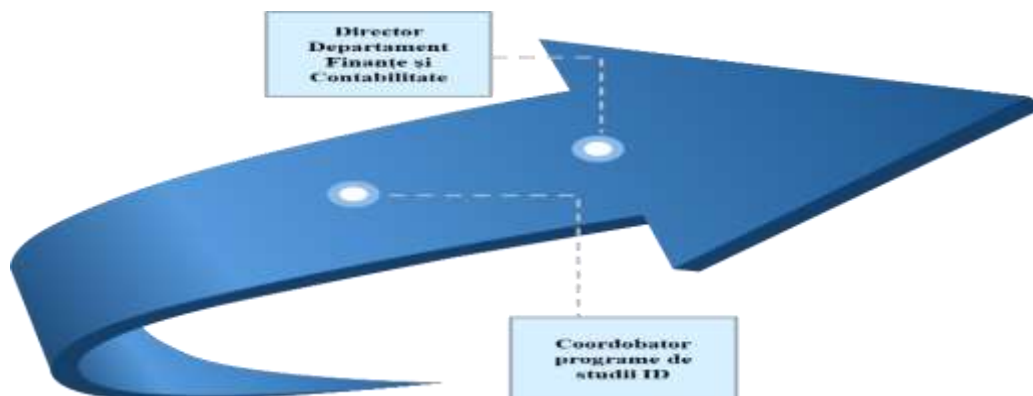
Concluzionând pot spune că activitatea didactică în domeniul finanțelor reprezintă un aspect important al carierei universitare pentru profesorii specializați în

acest domeniu. Aceasta implică predarea și facilitarea învățării studenților cu privire la teoria și practica financiară, precum și dezvoltarea competențelor necesare în gestionarea și analiza aspectelor financiare. În calitate de cadru didactic în domeniul finanțelor sunt responsabilă de planificarea și structurarea cursurilor și materialelor de învățare în concordanță cu obiectivele educaționale. Predau subiecte precum evaluarea investițiilor, gestionarea riscului financiar, analiza și interpretarea rapoartelor financiare, planificarea financiară, managementul portofoliilor și multe altele. Activitatea didactică o desfășor în cadrul cursurilor de licență, masterat sau doctorat. În timpul predării, utilizez diverse metode didactice, cum ar fi prelegeri interactive, studii de caz, simulări, exerciții practice și dezbateri. Aceste metode permit studenților să își aplice cunoștințele în situații concrete și să dezvolte abilități analitice și de luare a deciziilor în contexte financiare. De asemenea, am implicat studenții în proiecte de cercetare, lucrări de seminar sau proiecte practice în domeniul finanțelor, oferindu-le oportunități de aplicare a teoriilor și conceptelor în probleme reale din industrie. Un aspect important al activității didactice în domeniul finanțelor este actualizarea constantă a cunoștințelor și aprofundarea noilor tendințe și practici în industrie. Am participat la conferințe și seminarii, am publicat lucrări de cercetare și am menținut contactul cu profesioniștii din domeniul financiar pentru a aduce în clasă informații actualizate și exemple relevante.

Activitatea didactică în domeniul finanțelor are ca scop formarea studenților în competențe financiare solide, pregătindu-i pentru o carieră în domeniul finanțelor sau în sectoarele în care cunoștințele financiare sunt necesare. Prin intermediul activității didactice, am contribuit la dezvoltarea de specialiști calificați și la promovarea unei bune înțelegeri și utilizări a conceptelor financiare în lumea afacerilor.

4. Responsabilități administrative și manageriale

Începând din anul 2012 și până în 2020, am avut privilegiul de a fi coordonatorul programelor de studii: Finanțe și Bănci; Economia Comerțului, Turismului și Serviciilor; Afaceri Internaționale; Contabilitate și informatică de gestiune învățământ la distanță (ID). Această poziție mi-a oferit o perspectivă profundă asupra procesului de învățare și m-a învățat să trec de la rolul tradițional de transmițător de cunoștințe la cel de facilitator al construirii cunoștințelor în echipă cu studenții și de manager al procesului de învățare, pe care îl văd ca o interacțiune ghidată.

În calitate de coordonator al acestor programe de studii, am avut oportunitatea de a interacționa cu o varietate de studenți și de a lucra împreună cu ei pentru a-și dezvolta cunoștințele și abilitățile în domeniul financiar și contabil. Am înțeles importanța schimbului de know-how și am văzut cum experiența adusă de fiecare participant în cadrul programelor a contribuit la crearea unui mediu propice schimbului de idei și dezvoltării cunoștințelor tacite.

La sfârșitul anului 2020, am preluat atribuțiile de Director al Departamentului de Finanțe și Contabilitate. Obiectivul meu principal în această funcție a fost de a defini o identitate clară și distinctă pentru Departamentul de Finanțe și Contabilitate la nivel național și internațional. Acest proiect a fost absolut necesar în contextul climatului de competiție din mediul academic din România și din Uniunea Europeană. Ca director al Departamentului, am lucrat și lucrez în strânsă colaborare cu colegii mei pentru a promova excelența academică, cercetarea de calitate și dezvoltarea profesională în domeniul finanțelor și contabilității. Am implementat strategii pentru îmbunătățirea calității programelor de studii, am facilitat colaborări și parteneriate cu alte instituții academice și profesionale, am promovat activități de cercetare relevante și am asigurat dezvoltarea continuă a personalului și a resurselor departamentului.

Această etapă în cariera mea este provocatoare și plină de satisfacții, deoarece am oportunitatea de a influența în mod direct evoluția departamentului și de a contribui la crearea unei identități puternice în domeniul finanțelor și contabilității la nivel academic. Am șansa de a lucra cu o echipă talentată și dedicată și sunt inspirată de pasiunea și angajamentul studenților și colegilor mei în dezvoltarea și promovarea cunoașterii în domeniul financiar și contabil.

(B-ii) Plan de evoluție și dezvoltare a carierei profesionale, științifice și academice

Dezvoltarea carierei profesionale, științifice și academice este mai eficientă atunci când începe devreme și devine o activitate continuă. Aceasta nu ar trebui să fie privită ca o activitate separată de activitățile zilnice ale cercetărilor noastre sau chiar ca un rival al acestora.

Planul meu de evoluție și dezvoltare a carierei profesionale, științifice și academice prin prisma managementului cercetării reprezintă un cadru strategic pe termen lung care îmi ghidează parcursul în domeniul cercetării. Acest plan cuprinde obiective, strategii și acțiuni concrete prin care îmi propun să îmi dezvolt cariera și să contribui în mod semnificativ la avansul cunoașterii în domeniul meu de expertiză, domeniul finanțelor.

Am început prin stabilirea unor obiective clare și realiste pentru evoluția și dezvoltarea mea profesională, științifică și academică. Aceste obiective au fost elaborate cu grijă și includ atât aspecte legate de cariera academică, cum ar fi obținerea titlului de profesor universitar în cadrul instituției, cât și dezvoltarea mea ca cercetător prin publicarea de lucrări de impact, obținerea de finanțare pentru proiecte relevante, precum și obținerea titlului de conducător de doctorate.

Cele 3 obiective principale pe care le voi urmări în dezvoltarea carierei mele universitare sunt:

- Crearea unui mediu de învățare inovativ prin aplicarea unor practici de predare de clasă mondială.
- Formarea de colective de cercetare interdisciplinare cu diferiți profesori, studenți, masteranzi, doctoranzi din țară sau din străinătate.
- Valorificarea rezultatelor cercetării în publicații din fluxul principal.

În vederea dezvoltării carierei mele universitare la Facultatea de Științe Economice din cadrul Universității Ovidius din Constanța, îmi propun să îmi concentrez eforturile pe cele trei planuri prezentate anterior: planul cercetării științifice, planul didactic și planul administrativ. Pentru perioada următoare, am stabilit următoarele obiective specifice:

Pentru a obține certificatul de abilitare și a avansa în cariera academică la Facultatea de Științe Economice din cadrul Universității Ovidius din Constanța, îmi propun să îndeplinesc criteriile necesare și să demonstrez calități și competențe relevante.

1. Obiective de viitor privind dezvoltarea carierei profesionale

Pentru a crea un mediu de învățare inovativ prin aplicarea unor practici de predare de clasă mondială, urmăresc următoarele strategii:

Adoptarea unei abordări orientate către student

Înțeleg că fiecare student/masterand/doctorand are nevoi și stiluri de învățare diferite. Prin urmare, promovez interactivitatea și participarea activă a studenților/masteranzilor/doctoranzilor în procesul de învățare. Încurajez dialogul și dezbateră, folosesc studii de caz și probleme relevante pentru a le stimula gândirea critică și creativitatea.

Utilizarea tehnologiei și resurselor digitale

Voi integra în mod activ tehnologia și resursele digitale în activitățile de predare. Folosirea platformelor de

Învățare online, aplicații mobile, instrumente multimedia și alte resurse digitale îmbogățesc experiența de învățare a studenților. Aceasta le oferă acces la informații actualizate și interactive și îi ajută să-și dezvolte abilitățile digitale.

Promovarea colaborării și a învățării bazate pe proiecte

Încurajez lucrul în echipă, colaborarea și învățarea bazată pe proiecte. Aceste abordări active permit studenților/masteranzilor/doctoranzilor să își dezvolte abilitățile de comunicare, de lucru în echipă și de rezolvare a problemelor. Îi motivez să aplice cunoștințele în situații reale și să dezvolte competențe relevante pentru piața muncii.

Prin perfecționarea prestației mele didactice, îmi propun să ofer o experiență de învățare de calitate și să contribui la formarea profesională și academică a studenților. Voi fi mereu în căutarea celor mai bune practici și strategii de predare, pentru a le oferi studenților mei o educație actualizată și relevantă pentru nevoile și provocările societății contemporane. În paralel, voi căuta să avansez spre un grad didactic superior. Acest lucru implică îndeplinirea cerințelor specifice în ceea ce privește experiența în predare, publicațiile științifice, participarea la conferințe și activitățile de cercetare. Voi urmări activ oportunitățile de dezvoltare profesională și de formare continuă, astfel încât să îmi îmbunătățesc constant competențele și să rămân actualizată cu tendințele și inovațiile în domeniul meu, financiar.

Prin această obținere a certificatului de abilitare și evoluția spre un grad didactic superior, îmi propun să devin un specialist recunoscut și respectat în domeniul meu de expertiză și să contribui la dezvoltarea academică a Facultății de Științe Economice și a Universității Ovidius din Constanța.

Pentru a asigura o dezvoltare continuă a cunoștințelor și abilităților mele în domeniul academic, îmi propun să investesc în educația și formarea mea profesională. Voi căuta să îmi actualizez cunoștințele în domeniul meu de expertiză și să îmi îmbunătățesc abilitățile, adaptându-le la contextul educațional actual. Una dintre modalitățile prin care intenționez să îmi îmbunătățesc competențele este participarea activă în programe de instruire, atât interne, cât și externe. Voi căuta oportunități de a participa la cursuri, seminarii și ateliere care acoperă diverse aspecte ale domeniului meu de activitate, precum și subiecte de interes conexe. Astfel, voi putea fi la curent cu noile tendințe, metode și tehnologii care pot fi integrate în activitatea mea academică.

De asemenea, voi fi deschisă la colaborare și schimb de experiență cu colegii mei și cu profesioniștii din domeniul meu din țară cât și din străinătate. Voi participa la conferințe, simpozioane și alte evenimente academice, unde voi putea interacționa cu alți cercetători și specialiști, și voi avea ocazia să împărtășesc și să învăț din experiențele lor. Aceste interacțiuni pot aduce perspective noi și pot stimula gândirea critică și inovatoare în activitatea mea.

Prin îmbunătățirea continuă a cunoștințelor și abilităților mele, voi putea aduce contribuții semnificative în domeniul meu de activitate și voi putea oferi studenților mei o educație de calitate și actualizată. De asemenea, voi fi pregătită să răspund provocărilor și schimbărilor din domeniul academic și să mă adaptez la cerințele și nevoile în continuă evoluție ale studenților și ale societății în general.

Implicarea mea continuă în activitățile cu studenții reprezintă un aspect esențial al dezvoltării mele universitare. Îmi propun să fiu prezent și disponibil pentru studenți, oferindu-le îndrumare academică și consiliere, astfel încât să le facilitez dezvoltarea personală și profesională.

Pe lângă activitățile de predare, voi fi implicată în proiecte de cercetare în care studenții pot participa și se pot implica activ. Aceste proiecte îi vor ajuta pe studenți să-și dezvolte abilitățile de cercetare, să înțeleagă procesul științific și să aplice cunoștințele teoretice în contexte practice. Voi încuraja studenții să participe la conferințe și evenimente științifice, oferindu-le suportul necesar pentru a-și prezenta rezultatele cercetării și pentru a-și crea o rețea de contacte în domeniu.

Prin implicarea continuă în activitățile cu studenții, îmi propun să le ofer suportul și îndrumarea necesară pentru a-și atinge potențialul maxim. Vreau să îi motivez să-și asume responsabilitatea propriei învățări și să își dezvolte abilitățile de gândire critică, creativitate și comunicare. Astfel, îi voi pregăti pentru succesul în cariera lor profesională și îi voi sprijini în parcursul lor de dezvoltare personală și profesională pe termen lung.

În direcția didactică voi continua să mă concentrez asupra aceluiași cursuri pe care le predau acum, încercând să îmi îmbunătățesc abilitățile de predare pe baza rapoartelor de sondaj ale studenților. Intenționez să rescriu cursurile de Finanțe, Fiscalitate, Fiscalitate indirectă, Fiscalitatea persoanelor fizice și să scriu noi cursuri în domeniul finanțelor, care vor ajuta studenții/masteranzii să aibă o cultură, și un comportament financiar adaptabil, în permanență, la schimbările economice actuale.

Rescrierea și actualizarea cursurilor existente precum Finanțe, Fiscalitate, Finanțe corporative și Burse de valori și mărfuri ar putea aduce o perspectivă nouă și actualizată asupra subiectelor respective. În cadrul cursurilor de finanțe, studenții învață despre aspecte fundamentale precum evaluarea investițiilor, gestionarea riscului, analiza financiară, structurarea și evaluarea capitalului, gestionarea portofoliului și luarea deciziilor financiare strategice. Elementele cheie ale acestor cursuri actualizate trebuie să includă: concept și noi teorii financiare, raportarea financiară, noi decizii de investire și de finanțare. Elementul cheie al acestor cursuri revizuite este aplicarea conceptelor și teoriilor financiare într-un context practic și luarea deciziilor financiare bazate pe analiză și evaluare. Astfel, studenții își dezvoltă abilitățile de gândire critică, de analiză și de rezolvare a problemelor în domeniul financiar.

În ceea ce privesc cursurile despre fiscalitatea directă și indirectă, pot spune că elementul cheie al cursurilor constă în înțelegerea și aplicarea regulilor fiscale specifice și a procedurilor asociate, pentru a evalua și a gestiona corect obligațiile fiscale și a asigura conformitatea cu legislația fiscală în vigoare în continua schimbare. În cadrul cursurilor de fiscalitate directă, studenții trebuie să învață despre noile sisteme de impozitare a veniturilor și proprietăților, precum și despre reglementările și procedurile fiscale asociate. În ceea ce privește cursurile de fiscalitate indirectă, studenții trebuie concentrați pe impozitarea bunurilor și serviciilor în cadrul tranzacțiilor comerciale, sisteme fiscale într-o continuă modificare.

Deloc de neglijat este și revizuirea cursurilor de finanțe corporative, deoarece elementul cheie actual al acestor cursuri este integrarea responsabilității sociale, a aspectelor de mediu și a guvernancei bune practice în procesele și deciziile financiare, promovând durabilitatea și crearea de valoare pe termen lung pentru afaceri și societate. Și nu în ultimul rând trebuie realizată o trecere de la cursurile clasice, cu prezentări de principii și teorii, la noile tendințe din lumea financiară, cum ar fi investițiile durabile și bursele ce reprezintă două aspecte interconectate în lumea financiară de astăzi. Investițiile durabile (sau investițiile responsabile) sunt strategii de investiții care au în vedere atât obiectivele financiare, cât și impactul social și de mediu al investițiilor. Acestea implică alocarea capitalului în companii sau proiecte care respectă principii de sustenabilitate, guvernanceă responsabilă și considerații etice. Pe burse au apărut tot mai multe produse financiare care vizează investițiile durabile, cum ar fi fonduri de investiții etice sau fonduri de investiții sustenabile. Aceste fonduri selectează în mod activ companiile care își desfășoară activitatea într-un mod sustenabil sau care au un impact pozitiv asupra mediului și societății. De asemenea, există și indici bursieri care urmăresc performanța companiilor sustenabile, oferind investitorilor o măsură a evoluției acestora în comparație cu piețele generale.

Trecerea de la cursurile clasice de finanțe, fiscalitate și burse la introducerea de noi cursuri axate pe finanțe durabile, guvernanceă corporativă, digitalizare financiară și fiscală și comportament fiscal este un răspuns la schimbările și provocările pe care le aduce lumea financiară în contextul actual. Noile cursuri pot ajuta studenții și masteranzii să dezvolte o cultură financiară solidă și să înțeleagă comportamentele financiare adaptabile la schimbările economice actuale.

Aceste cursuri noi explorează interconectarea dintre finanțele sustenabile, inteligența artificială, digitalizarea și guvernanta corporativă, evidențiind importanța adoptării și integrării acestor aspecte în cadrul practicilor de guvernare corporativă. Cursurile abordează subiecte precum transformarea digitală, utilizarea tehnologiilor emergente, inovarea tehnologică și impactul acestora asupra finanțelor sustenabile și guvernantei corporative. De asemenea, cursurile vor acoperi subiecte precum responsabilitatea corporativă, transparența, evaluarea performanței sustenabile și implicarea investitorilor în promovarea finanțelor sustenabile și a unei guvernante corporative eficiente. Nu în ultimul rând, cursurile vor explora modul în care digitalizarea și tehnologia pot contribui la dezvoltarea și promovarea practicilor financiare sustenabile. Acestea vor acoperi aspecte precum utilizarea tehnologiilor emergente (blockchain, big data), finanțarea participativă, monitorizarea performanței și soluțiile digitale pentru implementarea și raportarea finanțelor sustenabile.

Investițiile și gestionarea financiară nu se mai concentrează exclusiv pe maximizarea profitului, ci și pe impactul social și de mediu. Noile cursurile de finanțe durabile vor aborda concepte precum investițiile responsabile, dezvoltarea durabilă, criteriile ESG (mediu, social și guvernare) și evaluarea riscurilor asociate cu schimbările climatice.

Odată cu avansul tehnologic, sectorul financiar și cel fiscal se confruntă cu schimbări majore., de aceea cursurile de digitalizare financiară și fiscală vor aborda noile tehnologii, cum ar fi blockchain, inteligența artificială și tehnologia financiară (fintech), precum și impactul acestora asupra proceselor și serviciilor financiare și fiscale.

Noile cursuri de guvernare corporativă se vor concentra pe studiul structurilor de conducere și supraveghere în cadrul companiilor. Ele vor examina principiile etice, responsabilitatea socială corporativă, transparența și respectarea drepturilor acționarilor și ale altor părți interesate.

Noul comportament fiscal al populației sau al organizațiilor vor putea fi predate prin cursuri noi ce vor analiza factorii psihologici și comportamentali care influențează deciziile fiscale ale indivizilor și companiilor. Ele vor aborda subiecte precum economia comportamentală, etica fiscală și conformitatea fiscală.

Inteligența artificială (IA) poate juca un rol semnificativ în finanțele comportamentale prin analiza și interpretarea volumelor mari de date pentru a identifica modele și tendințe relevante. IA poate fi folosită pentru a crea modele predictive, pentru a identifica anomalii și pentru a furniza recomandări personalizate. Algoritmi de învățare automată pot fi antrenați pe date istorice pentru a prezice comportamentul investitorilor și a identifica posibile riscuri sau oportunități.

Prin combinarea finanțelor comportamentale cu inteligența artificială, se poate obține o înțelegere mai profundă și mai precisă a modului în care factorii comportamentali influențează deciziile financiare și se pot dezvolta abordări mai informate și mai eficiente în gestionarea portofoliilor și în luarea deciziilor financiare.

Elementul cheie al transformării digitale a instituțiilor financiar-bancare este adoptarea și integrarea tehnologiilor digitale în toate aspectele operaționale și strategice ale afacerii. În contextul transformării digitale, instituțiile financiar-bancare se angajează într-un proces de utilizare a tehnologiilor digitale pentru a-și îmbunătăți eficiența, inovația și relația cu clienții, de aceea prin aceste cursuri noi se poate îmbunătăți eficiența, inovația și experiența clienților, adaptându-se la cerințele unei lumi digitale în continuă schimbare.

Introducerea acestor noi cursuri reflectă nevoia de a adapta educația financiară la provocările și oportunitățile emergente din domeniul finanțelor și fiscalității. Ele permit studenților să-și dezvolte competențele și cunoștințele necesare pentru a înțelege și naviga într-un mediu financiar și fiscal complex, axat pe sustenabilitate, inovație și buna guvernare.

Este important să menționez că aceste cursuri nu înlocuiesc complet cursurile clasice de finanțe, fiscalitate și burse, ci le completează și le actualizează, reflectând nevoile și evoluțiile din lumea financiară contemporană.

În concluzie, prin asumarea și implementarea măsurilor și activităților menționate, voi contribui la creșterea calității procesului educațional desfășurat în cadrul Facultății de Științe Economice. Aceasta va duce la o creștere a capacității de angajare a absolvenților noștri, datorită pregătirii lor solide și relevante. În același timp, preocuparea pentru atingerea unor exigențe științifice ridicate va avea un impact direct asupra studenților și doctoranzilor, contribuind la dezvoltarea lor personală și profesională. Dezvoltarea profesională a fiecărui cadru didactic va juca un rol crucial în dezvoltarea generală a facultății și a universității, asigurându-ne că suntem în pas cu noile descoperiri și nevoi ale societății.

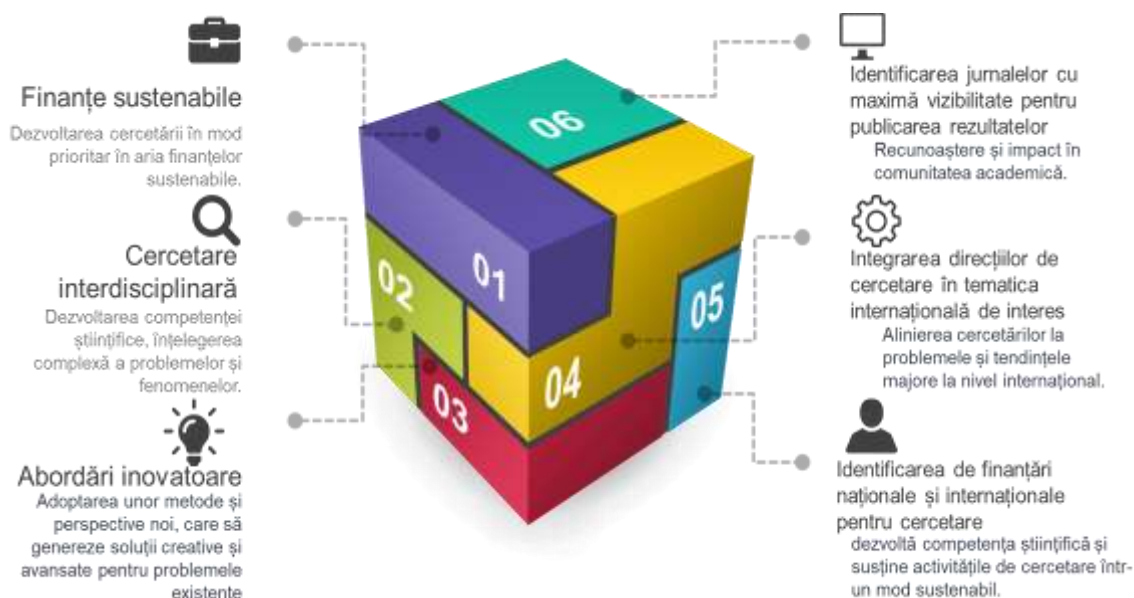
2. Obiective de viitor privind activitatea științifică

Pentru a crește și diversifica preocupările mele științifice în cadrul carierei mele universitare la Facultatea de Științe Economice din cadrul Universității Ovidius din Constanța, îmi propun să îmi extind sfera de cercetare. Aceasta va fi în concordanță cu direcțiile strategice de cercetare ale Departamentului de Finanțe și Contabilitate, facultății și universității, dar și în conformitate cu propriile mele aspirații și interese.

În primul rând, voi explora subiecte relevante și emergente în domeniul meu de expertiză. Voi fi la curent cu ultimele tendințe și dezvoltări în domeniul finanțelor și contabilității, astfel încât să pot identifica noi direcții de cercetare și să contribui la avansul cunoașterii în aceste domenii. Voi participa la conferințe și seminarii naționale și internaționale, unde voi prezenta lucrări și voi interacționa cu alți cercetători și experți din domeniu pentru a-mi îmbogăți perspectivele și a-mi consolida rețeaua de colaboratori. De asemenea, voi căuta să mă implic în proiecte de cercetare relevante și de impact. Voi colabora cu colegi din cadrul universității și cu alți cercetători din țară și din străinătate pentru a aborda probleme complexe și a dezvolta soluții inovatoare. Voi căuta, de asemenea, să obțin finanțare pentru aceste proiecte, fie prin programe de cercetare naționale sau internaționale, fie prin colaborări cu organizații și instituții interesate de rezultatele cercetărilor mele. Publicarea lucrărilor în reviste de specialitate va fi un alt obiectiv important. Voi elabora articole științifice de înaltă calitate și le voi trimite spre publicare în reviste recunoscute în domeniu. Acest lucru va asigura diseminarea rezultatelor cercetărilor mele și va contribui la avansul cunoașterii în comunitatea academică și profesională. Prin această creștere și diversificare a

preocupărilor mele științifice, îmi propun să contribui la dezvoltarea domeniului finanțelor și contabilității, la consolidarea reputației Facultății de Științe Economice și a Universității Ovidius din Constanța, precum și la formarea viitoarelor generații de specialiști.

În ceea ce privește activitatea mea de cercetare, este esențial să fiu concentrată și rezistentă pentru a înfrunța provocările actuale. Astfel, am identificat 6 direcții de dezvoltare pentru îmbunătățirea cercetării mele științifice și academice. Acestea includ:

01. Finanțe sustenabile

În ceea ce privește activitatea mea de cercetare, îmi propun să dezvolt în mod prioritar cercetarea în aria finanțelor sustenabile. Intenționez să mă concentrez asupra unor subiecte punctuale și relevante în cadrul acestui domeniu. Voi explora aspecte legate de integrarea criteriilor de sustenabilitate în luarea deciziilor financiare, evaluarea impactului social și mediului în cadrul activităților economice, și identificarea soluțiilor inovatoare pentru promovarea unei dezvoltări economice durabile. Pentru a atinge acest obiectiv, voi căuta să mă informez și să fiu la curent cu cele mai recente cercetări și tendințe în domeniul finanțelor sustenabile. Voi colabora cu alți cercetători și experți din domeniu, participând la conferințe și seminarii relevante și contribuind la publicarea de lucrări în reviste de specialitate. De asemenea, voi căuta să obțin finanțare pentru proiecte de cercetare în domeniul finanțelor sustenabile, pentru a putea desfășura studii ample și inovatoare. Prin aceste demersuri,

Îmi propun să aduc o contribuție semnificativă la dezvoltarea cunoașterii în acest domeniu și la promovarea unor practici financiare responsabile și sustenabile.

02. Cercetare interdisciplinară

Cercetarea mea în domeniul finanțelor sustenabile va implica o abordare interdisciplinară inovatoare, care va contribui la înțelegerea și abordarea provocărilor legate de sustenabilitatea financiară. Voi integra cunoștințele și metodele din domeniul finanțelor, dar și din alte domenii relevante, precum economia, știința mediului, sociologia și managementul. Prin această cercetare interdisciplinară în finanțele sustenabile, voi explora aspecte legate de impactul activităților financiare asupra mediului și societății, evaluarea riscurilor și oportunităților în ceea ce privește sustenabilitatea financiară, dezvoltarea instrumentelor și strategiilor financiare sustenabile, integrarea criteriilor de sustenabilitate în procesele decizionale financiare și aspecte legate de guvernanta și reglementarea financiară în contextul sustenabilității. Pentru a promova cercetarea interdisciplinară în finanțele sustenabile, voi colabora cu experți din diverse domenii, voi participa la conferințe și workshop-uri interdisciplinare, voi accesa resurse și baze de date din domenii conexe și voi încuraja colaborarea și schimbul de idei între cercetători din diverse discipline. Prin această abordare, voi contribui la dezvoltarea unei perspective cuprinzătoare și inovatoare în domeniul finanțelor sustenabile.

03. Abordări inovatoare

Domaniul cercetării finanțelor sustenabile va beneficia de o serie de abordări inovatoare, care vor viza atât aspecte teoretice, cât și practice, în vederea promovării unei dezvoltări economice durabile. Iată câteva exemple de abordări inovatoare în acest domeniu:

- Voi explora evaluarea impactului ESG (Environmental, Social, and Governance), integrând criteriile de mediu, sociale și de guvernanta în analiza și evaluarea performanței financiare a companiilor. Astfel, voi identifica și măsura impactul activităților companiilor asupra mediului și societății în general.
- Voi concentra atenția asupra finanțării verzi și a investițiilor responsabile, identificând și promovând proiecte și companii cu impact pozitiv asupra mediului și societății. Voi căuta să canalizez resursele financiare către sectoare și activități care contribuie la dezvoltarea durabilă și la reducerea impactului negativ asupra mediului.

- Voi explora tehnologiile financiare inovatoare (FinTech) și voi analiza modul în care tehnologiile digitale și inovatoare, cum ar fi blockchain, inteligența artificială și analiza datelor masive (Big Data), pot contribui la o evaluare și monitorizare mai eficientă a impactului financiar și sustenabil al activităților economice.
- Mă voi concentra pe dezvoltarea de instrumente și mecanisme financiare bazate pe performanță, care să recompenseze atingerea obiectivelor de mediu și sociale. Voi explora instrumente precum obligațiunile verzi (green bonds), contractele de performanță energetică și alte forme de finanțare inovatoare.
- Voi promova colaborarea între actorii din domenii multiple, cum ar fi instituții financiare, guverne, companii, organizații neguvernamentale și academicieni. Prin cooperare și schimbul de idei și resurse, vom identifica soluții și strategii mai eficiente pentru promovarea dezvoltării sustenabile.

Acestea sunt doar câteva exemple de abordări inovatoare pe care le voi explora în cercetarea mea în domeniul finanțelor sustenabile. Importanța acestor abordări constă în capacitatea lor de a aduce soluții noi și eficiente pentru a aborda provocările actuale și pentru a promova o dezvoltare economică durabilă și responsabilă.

04. Integrarea direcțiilor de cercetare în tematica internațională de interes

În viitorul cercetării mele, voi căuta să integrez direcțiile mele de cercetare în tematica internațională de interes. Voi explora subiecte și probleme relevante la nivel global în domeniul finanțelor sustenabile și voi identifica conexiuni și sinergii cu cercetările desfășurate la nivel internațional. Prin abordarea acestor teme de interes global, voi contribui la dezvoltarea unei perspective internaționale în cercetarea finanțelor sustenabile și voi aduce o contribuție la cunoașterea și soluționarea problemelor complexe cu care se confruntă comunitatea internațională în acest domeniu. Voi colabora cu cercetători și instituții internaționale, voi participa la conferințe și evenimente internaționale și voi căuta să public rezultatele cercetării mele în reviste științifice internaționale recunoscute. Astfel, voi asigura o contribuție valoroasă la dezvoltarea și avansul cercetării în domeniul finanțelor sustenabile la nivel global.

05. Identificarea de finanțări naționale și internaționale pentru cercetare

În viitorul cercetării mele, voi pune un accent deosebit pe identificarea și obținerea de finanțări naționale și internaționale pentru proiectele mele de cercetare. Voi căuta să explorez diverse

oportunități de finanțare disponibile la nivel național, cum ar fi programele guvernamentale de cercetare, competițiile și granturile oferite de instituțiile de cercetare și fundații. De asemenea, voi explora și posibilitățile de finanțare internaționale, prin participarea la proiecte de cercetare transnaționale, colaborări cu instituții din străinătate și accesarea fondurilor europene destinate cercetării și inovării. Voi dezvolta proiecte solide, bazate pe tematici relevante și inovatoare în domeniul finanțelor sustenabile, și voi depune eforturi pentru a obține finanțarea necesară implementării acestora. Prin obținerea de finanțări naționale și internaționale, voi asigura resursele necesare pentru desfășurarea cercetărilor mele, pentru angajarea de personal calificat și pentru realizarea activităților planificate. Astfel, voi putea să contribuie în mod semnificativ la avansul cunoașterii în domeniul finanțelor sustenabile și la rezolvarea problemelor actuale și urgente cu care se confruntă societatea.

06. Identificarea jurnalelor cu maximă vizibilitate pentru publicarea rezultatelor

În viitor, îmi propun să acord o atenție deosebită identificării jurnalelor de cercetare cu maximă vizibilitate și impact în domeniul finanțelor sustenabile pentru a publica rezultatele cercetărilor mele. Publicarea în astfel de jurnale reprezintă o componentă esențială în dezvoltarea carierei mele academice și în promovarea cunoștințelor în domeniul meu de interes. Pentru a identifica jurnalele de prestigiu, voi efectua cercetări și analize în privința publicațiilor relevante din domeniul finanțelor sustenabile. Voi consulta baze de date academice și motoare de căutare specializate pentru a identifica jurnalele cu factor de impact ridicat și citare frecventă în domeniul meu de cercetare. De asemenea, voi urmări și recunoașterea pe care o au aceste jurnale în comunitatea academică și științifică. În procesul de identificare a jurnalelor potrivite, voi ține cont de relevanța lor în raport cu subiectele de cercetare pe care le abordez și cu metodologiile pe care le utilizez. Voi căuta să public în reviste de cercetare care acoperă diverse aspecte ale finanțelor sustenabile, de la evaluarea ESG și investițiile verzi, până la tehnologii financiare inovatoare și instrumente de finanțare bazate pe performanță. Publicarea rezultatelor în jurnale cu maximă vizibilitate va contribui la creșterea impactului și relevanței cercetărilor mele și va spori recunoașterea și reputația mea în comunitatea academică. De asemenea, acest lucru va permite și altor cercetători din domeniul finanțelor sustenabile să aibă acces la cunoștințele și descoperirile mele, facilitând astfel colaborări și schimb de idei în domeniu.

În viitor, în cadrul activității mele de cercetare în domeniul finanțelor, îmi propun să aprofundez temele abordate până în prezent, precum descentralizarea finanțelor publice, analiza deficitelor, a datoriei publice și a creșterii economice, eficiența cheltuielilor publice, analiza procesului de economisire și influența fiscalității asupra economiilor populației și a corporațiilor. Aceste teme sunt fundamentale în înțelegerea sistemului financiar și a impactului acestuia asupra economiei și societății. În același timp, îmi doresc să găsesc noi teme de actualitate și de interes la nivel național și internațional în domeniul finanțelor, care să reprezinte o contribuție semnificativă la înțelegerea fenomenelor financiare și la identificarea soluțiilor eficiente pentru provocările actuale. În special, îmi propun să investighez cu atenție alți determinanți ai fiscalității, cum ar fi relația dintre veniturile fiscale și votul obligatoriu, stabilitatea politică, migrația, tipurile de impozitare, digitalizarea finanțelor, ESG (Environmental, Social, and Governance) și guvernanta financiară.

Un aspect inovator pe care intenționez să-l explorez în cercetările mele viitoare este potențialul de neliniaritate în evoluția dinamică a acestor variabile. Voi investiga posibilitatea existenței unor relații non-liniare între aceste variabile și voi testa ipotezele în acest sens, pentru a aduce o perspectivă inovatoare și mai cuprinzătoare în domeniul finanțelor. În ceea ce privește metodologia de cercetare, voi utiliza noi tehnici și instrumente de analiză, cum ar fi modele economice și statistice avansate, pentru a obține rezultate mai precise și robuste. De asemenea, voi explora și posibilitatea de a colabora cu experți și cercetători din domenii conexe, pentru a beneficia de cunoștințele lor și pentru a dezvolta abordări interdisciplinare în cercetarea financiară.

Prin aceste demersuri, îmi propun să contribui la dezvoltarea cunoștințelor în domeniul finanțelor și să aduc noi perspective și soluții în gestionarea și reglementarea financiară. Voi continua să explorez și să învăț în mod constant, înțelegând că procesul de cercetare și învățare este o activitate care se desfășoară pe tot parcursul vieții și care poate aduce beneficii atât la nivel personal, cât și profesional.

În concluzie, în perspectiva mea ca cercetător în domeniul finanțelor, consider că este esențial să acordăm prioritate calității cercetării în locul producției cantitative. Atingerea obiectivelor propuse implică realizarea unor cercetări riguroase și relevante, care să aducă contribuții semnificative în domeniul finanțelor și să fie recunoscute la nivel național și internațional. Pentru a asigura diseminarea rezultatelor cercetării, voi participa activ la conferințe, seminarii, ateliere de lucru și alte evenimente relevante, la

nivel național și internațional. Aceasta va permite împărtășirea cunoștințelor și ideilor mele cu comunitatea academică și profesională din domeniul finanțelor, contribuind astfel la creșterea vizibilității cercetării economice românești. Unul dintre obiectivele principale ale activității mele de cercetare este publicarea a cel puțin 2-3 articole în reviste ISI, cu un factor de impact relativ pozitiv și vizibile pe Web of Science, în următorii 4 ani. Atingerea acestui obiectiv va aduce recunoaștere în comunitatea academică și va spori prestigiul cercetării economice românești în plan internațional. În ceea ce privește finanțarea cercetării, voi explora și aplica pentru oportunitățile de finanțare naționale și internaționale care sunt compatibile cu direcțiile mele de cercetare. Voi căuta să obțin resursele necesare pentru a susține și dezvolta proiectele mele de cercetare, recunoscând importanța finanțării în realizarea obiectivelor propuse. În final, viziunea mea pentru viitor este să devin un cercetător recunoscut și respectat în domeniul finanțelor, contribuind la dezvoltarea cunoștințelor și la soluționarea problemelor relevante în acest domeniu. Prin calitatea cercetării mele, diseminarea rezultatelor și obținerea finanțării adecvate, îmi propun să aduc o contribuție semnificativă în avansarea domeniului financiar și în promovarea cercetării economice românești la nivel internațional.

Experiența mea acumulată ca membru în patru contracte de cercetare-dezvoltare cu mediul de afaceri și ca responsabil de etape într-un proiect internațional de cercetare-dezvoltare tot cu mediul de afaceri reprezintă o sursă puternică de motivație pentru mine. Aceste experiențe m-au familiarizat cu procesul de scriere și implementare a proiectelor și mi-au dezvoltat abilitățile de colaborare cu mediul de afaceri. În viitorul apropiat, îmi propun să particip activ la scrierea de noi proiecte educaționale și de cercetare. Aceasta îmi va permite să utilizez cunoștințele și experiența acumulate pentru a contribui la dezvoltarea și implementarea unor proiecte relevante în domeniul meu de expertiză. Prin implicarea în scrierea de proiecte, voi avea oportunitatea de a explora și de a dezvolta noi idei și concepte în domeniul cercetării și educației. Voi căuta parteneriate și colaborări cu alte instituții de învățământ superior, organizații de cercetare și mediul de afaceri, pentru a crea proiecte inovatoare și de impact.

De asemenea, voi continua să mă dezvolt profesional și să-mi îmbunătățesc abilitățile de scriere a proiectelor, învățând de la experții din domeniu și prin participarea la ateliere și seminarii relevante. Obiectivul meu este să contribui la dezvoltarea și implementarea unor proiecte de succes, care să aducă beneficii educației, cercetării și

mediului de afaceri. Prin aceste proiecte, îmi propun să îmbunătățesc colaborarea între mediul academic și cel de afaceri, să promovez transferul de cunoștințe și să generez impact în comunitatea în care activez. Cu fiecare proiect în care voi fi implicat, voi aduna noi experiențe, voi îmbogăți cunoștințele mele și voi contribui la creșterea profilului meu profesional în domeniul cercetării și educației.

Participarea la stagiile de cercetare/documentare postdoctorală în cadrul proiectului SPODE în universități din străinătate m-a motivat să continui cercetarea în domeniul economiei și finanțelor, atât în universitățile menționate, cât și în alte instituții academice prin intermediul programului ERASMUS+ în calitate de teaching/visiting professor.

Strategia mea de dezvoltare a competenței științifice va fi gândită și aplicată în conformitate cu principiul că cercetările efectuate trebuie să fie orientate în beneficiul societății, al economiei și al studenților. Voi fi conștientă de importanța relației dintre mediul academic, mediul de afaceri și profesioniștii din domeniu și voi promova interacțiunea și colaborarea dintre aceste entități. Misiunea noastră, ca universitari, va fi aceea de a susține și implementa excelența în predare și cercetare prin asigurarea unei educații de excepție pentru studenți în domeniile noastre de expertiză. Voi căuta în mod constant să îmi îmbogățesc cunoștințele și să fiu la curent cu cele mai recente evoluții din domeniul nostru. Pentru a atinge acest obiectiv, voi pune accentul pe dezvoltarea relațiilor cu mediul de afaceri și profesioniștii din domeniu. Voi încuraja colaborarea și schimbul de experiență prin organizarea de evenimente, cum ar fi conferințe, seminarii și ateliere în care aceștia să poată contribui cu cunoștințele și perspectivele lor practice. Aceste interacțiuni vor permite studenților noștri să înțeleagă mai bine nevoile și cerințele reale ale pieței muncii și să își dezvolte competențele relevante pentru a-și găsi și menține un loc de muncă în domeniul lor de interes. În același timp, voi acorda o atenție deosebită dezvoltării profesionale continue a cadrelor didactice. Voi participa la programe de formare și perfecționare în domeniul meu de expertiză, voi căuta oportunități de a-mi îmbunătăți abilitățile și voi fi deschis la noile tehnologii și metode de cercetare. Prin dezvoltarea profesională, voi putea oferi o educație de calitate superioară studenților noștri și voi contribui la creșterea generală a facultății și a universității.

3. Obiective de viitor privind activitatea academică

Constituirea și consolidarea unor echipe de cercetare reprezintă o direcție vitală în dezvoltarea carierei mele universitare. Îmi propun să contribui la avansul cercetării științifice în domeniile de interes prin formarea și coordonarea unor echipe de cercetare dinamice și productive. În acest sens, consider că înființarea unei Școli doctorale în domeniul Finanțe în cadrul Universității Ovidius din Constanța reprezintă o oportunitate deosebită și un pas important în acest proces. Această Școală doctorală va oferi un cadru propice pentru dezvoltarea unor tineri cercetători ambițioși și pasionați de cercetare, precum și pentru atragerea de specialiști de renume internațional. Experiența mea anterioară de colaborare în echipe de cercetare a evidențiat beneficiile aduse de sinergia colectivului, ceea ce poate conduce la rezultate remarcabile în domeniul cercetării. Prin această inițiativă, îmi propun să contribui semnificativ la progresul științific și academic al Departamentului de Finanțe și Contabilitate, facultății și universității în ansamblu. De asemenea, voi sprijini tinerii cercetători să-și dezvolte potențialul și să se integreze în comunitatea academică internațională, consolidând astfel reputația universității noastre în domeniul cercetării științifice. Prin aceste eforturi, aspir să aduc un aport valoros la avansarea cunoașterii în domeniul Finanțelor și la dezvoltarea unei cariere academice de succes.

Obținerea dreptului de a fi conducător de doctorat reprezintă un obiectiv esențial pentru mine. Aceasta ar fi o oportunitate favorabilă de a lucra îndeaproape cu tineri cercetători pasionați, care își doresc să își dezvolte o carieră în cercetarea științifică. Colaborarea în echipe de cercetare poate aduce rezultate remarcabile, deoarece beneficiază de contribuția și experiența cercetătorilor implicați. Prin intermediul unei echipe bine constituite, cu membri motivați și cu expertiză complementară, se poate realiza o cercetare de înaltă calitate și se pot obține rezultate relevante și recunoscute la nivel internațional. Sunt conștientă că munca în echipe de cercetare poate aduce beneficii semnificative. Cercetătorii din echipele formate pot contribui cu idei inovatoare, perspectiva lor poate aduce noi abordări și soluții, iar sinergia rezultată poate duce la rezultate remarcabile. Am avut experiențe anterioare în lucrul în astfel de echipe, iar rezultatele obținute, inclusiv publicarea articolelor în reviste indexate ISI Web of Science, au fost încurajatoare și m-au motivat să continui în această direcție.

Astfel, prin constituirea și consolidarea unor echipe de cercetare, îmi propun să contribui la dezvoltarea cercetării științifice în domeniul Finanțe. Prin colaborarea cu tineri cercetători ambițioși și cu specialiști de renume la nivel internațional, îmi doresc să realizăm progrese semnificative în înțelegerea și aplicarea conceptelor și teoriilor din domeniul financiar. Prin publicarea rezultatelor cercetării și prin participarea la conferințe și evenimente științifice, vom aduce contribuții valoroase la dezvoltarea cunoașterii în domeniul nostru și ne vom consolida reputația academică și profesională.

(B-iii) Referințe bibliografice

▪ Articole

1. Aivaz, K.A., Condrea, E., 2012, Some Empirical Evidence About the Effects of Macroeconomic Variables on the Exchange Rate in Romania, *Transformations in Business & Economics*, 11(2A), 435-450.
2. Alhassany, H., Faisal, F. 2018. Factors influencing the internet banking adoption decision in North Cyprus: An evidence from the partial least square approach of the structural equation modeling. *Financial Innovation*, 4(1), 29.
3. Amoah, J., Belás, J., Khan, K., Metzker, Z. 2021. Antecedents of Sustainable SMEs in the Social Media Space: A Partial Least Square-Structural Equation Modeling (PLS-SEM) Approach. *Management & Marketing. Challenges for the Knowledge Society*, 16(1), 26-46.
4. Annandale, D., Morrison-Saunders, A., Bouma, G., 2004. The impact of voluntary environmental protection instruments on company environmental performance. *Business Strategy and the Environment*, 13(1), 1-12.
5. Angelakopoulos, G., Mihiotis, A. 2011. E-banking: challenges and opportunities in the Greek banking sector. *Electronic Commerce Research*, 11, 297-319.
6. Ayo, C. k., Oni, A. A., Adewoye, O. J., Eweoya, I. O. 2016. E-banking users' behaviour: E-service quality, attitude, and customer satisfaction. *International Journal of Bank Marketing*, 34(3), 347–367.
7. Bauer, H. H., Hammerschmidt, M., Falk, T. 2005. Measuring the quality of e-banking portals. *International Journal of Bank Marketing*, 23(2), 153–175.
8. Breidbach, C. F., Keating, B. W., & Lim, C. 2019. Fintech: Research Directions to Explore the Digital Transformation of Financial Service Systems. *Journal of Service Theory and Practice*, 30, 79-102.
9. Bucea, E.A., Cruz-Jesus, F., Oliveira, T., Coelho, P. S. 2021. Assessing the role of age, education, gender and income on the digital divide: Evidence for the European Union. *Information Systems Frontiers*, 23, 1007–1021.
10. Busu, M., Vargas, M.V., Gherasim, I.A. 2020. An analysis of the economic performances of the retail companies in Romania. *Management & Marketing. Challenges for the Knowledge Society*, 15(1), 125-133.
11. Carranza, R., Diaz, E., Sanchez-Camacho, C., Martin-Consuegra, D. 2021. E-Banking adoption: An opportunity for customer value co-creation. *Frontiers in Psychology*, 11, 621248.

12. Chan, C. K., Fang, Y., Li, H. 2019. Relative advantage of interactive electronic banking adoption by premium customers: The moderating role of social capital. *Internet Research*, 30(2), 357–379.
13. Chilian, M.-N., Iordan, M., Pauna, C. B., 2016. Real and structural convergence in the Romanian counties in the pre-accession and post-accession periods. *ERSA conference papers from European Regional Science Association*
14. Cho, S.J., Young Chung, C., Young, J. 2019. Study on the Relationship between CSR and Financial Performance. *Sustainability*, 11(2), 343.
15. Cruz-Jesus, F., Oliveira, T., Bacao, F., Irani Z. 2016. Assessing the pattern between economic and digital development of countries. *Information Systems Frontiers*, 19, 835–854.
16. Daragmeh, A., Lentner, C., Sagi, J. 2021. FinTech payments in the era of COVID-19: Factors influencing behavioral intentions of “Generation X” in Hungary to use mobile payment. *Journal of Behavioral and Experimental Finance*, 32, 100574.
17. Dima, A.M., Vasilache, S. 2016. Credit Risk modeling for Companies Default Prediction using Neural Networks. *Journal for Economic Forecasting*, 3, 127-143.
18. Dong, J., Yin, L., Liu, X., Hu, M., Li, X., & Liu, L. 2020. Impact of internet finance on the performance of commercial banks in China. *International Review of Financial Analysis*, 72, 101579.
19. Engert, S., Rauter, R., Baumgartner, R.J. 2016. Exploring the integration of corporate sustainability into strategic management: a literature review. *Journal of cleaner production*, 112, 2833-2850.
20. Fitzgerald, M., Kruschwitz, N., Bonnet, D., Welch, M. 2014. Embracing digital technology: A new strategic imperative. *MIT Sloan Management Review; Cambridge*, 55, 1.
21. Fontes, E., Moreira, A., Carlos, V. 2021. The influence of ecological concern on green purchase behavior. *Management & Marketing. Challenges for the Knowledge Society*, 16(3), 246-267.
22. Fornell, C., Lacker, D.F. 1981. Structural equation models with unobservable variables and measurement error: Algebra and Statistics. *Journal of Marketing Research*, 18, 382–388.
23. Furst, K., Lang, W. W., Nolle, D. E. 2002. Internet banking. *Journal of Financial Services Research*, 22, 95–117.
24. Gheorghiu, G., Spătariu, E.C., Georgescu, C.E. 2017. Corporate Governance in Romania – A SMEs Perspective. *Transformations in Business & Economics*, 16(2A(41A)), 349-366.

25. Govindarajo, N.S., Kumar, D., Shaikh, E., Kumar, M., Kumar, P. 2021. Industry 4.0 and business policy development: Strategic imperatives for SME performance. *Etikonomi*, 20, 239–258.
26. Hanelt, A., Firk, S., Hildebrandt, B., Kolbe, L.M. 2021. Digital M&A, digital innovation, and firm performance: An empirical investigation. *European Journal of Information Systems*, 30, 3–26.
27. Hann, I.H., Hui, K.L., Lee, S.Y.T., Png, I.P. 2007. Overcoming online information privacy concerns: An information-processing theory approach. *Journal of Management Information Systems*, 24, 13–42.
28. Haryanti, T., Subriadi, A. P. 2020. Factors and theories for E-commerce adoption: A literature review. *International Journal of Electronic Commerce Studies*, 11(2), 87–106.
29. Henri, J.F., Journeault, M. 2008. Environmental Performance Indicators: An Empirical Study of Canadian Manufacturing Firms. *Journal of Environmental Management*, 87(1), 165-176,
30. Hla, D., Teru, S.P. 2015. Efficiency of accounting information system and performance measures. *International Journal of Multidisciplinary and Current Research*, 3,976–984
31. Homer-Dixon, T. 1995. The ingenuity gap: Can poor countries adapt to resource scarcity?. *Population and development review*, 21(3), 587-612.
32. Hu, Z., Ding, S., Li, S., Chen, L., Yang, S. 2019. Adoption intention of Fintech services for bank users: An empirical examination with an extended technology acceptance model. *Symmetry*, 11(3), 340.
33. Kareem, H.M., Dauwed, M., Meri, A., Jarrar, M.T., Al-Bsheish, M., Aldujaili, A.A. 2021. The role of accounting information system and knowledge management to enhancing organizational performance in Iraqi SMEs. *Sustainability*, 13(22).
34. Klassen, R.D., Whybark, D.C. 1999. The Impact of Environmental Technologies on Manufacturing Performance. *Academy of Management Journal*, 42, 599-615.
35. Lehene, C.F., 2021. Is control still an important managerial function? An examination of structural and control process factors in strategic alliances. *Management&Marketing. Challenges for the Knowledge Society*,16(4), 316-333.
36. León-Gómez, A., Santos-Jaén, J. M., Ruiz-Palomo, D., Palacios-Manzano, M. 2022. Disentangling the impact of ICT adoption on SMEs performance: The mediating roles of corpo-rate social responsibility and innovation. *Oeconomia Copernicana*, 13(3), 831-866.
37. Liebana-Cabanillas, F., Marinkovic, V., de Luna, I. R., Kalinic, Z. 2018. Predicting the determinants of mobile payment acceptance: A hybrid SEM-neural network approach. *Technological Forecasting and Social Change*, 129,

- 117–130.
38. Lozano, R., Nummert, B., Ceulemans, K. 2016. Elucidating the relationship between sustainability reporting and organisational change management for sustainability. *Journal of Cleaner Production*, 125, 168-188.
 39. Malaquias, R.F., Malaquias, F.F.O., Hwang, Y. 2016. Effects of information technology on corporate social responsibility: Empirical evidence from an emerging economy. *Computers in Human Behavior*, 59, 195–201.
 40. Malecki, E. J. 2003. Digital development in rural areas: Potentials and pitfalls. *Journal of Rural Studies*, 19(2), 201–214.
 41. Malik, P. K., Singh, R., Gehlot, A., Akram, S. V., Das, P. K. 2022. Village 4.0: Digitalization of village with smart internet of things technologies. *Computers & Industrial Engineering*, 165, 107938.
 42. McWilliams, A., Siegel, D. 2000. Corporate social responsibility and financial performance: Correlation or misspecification?. *Strategic Management Journal*, 21, 603-609.
 43. Melnyk, S.A., Sroufe, R.P., Calantone, R., 2003. Assessing the impact of environmental management systems on corporate and environmental performance. *Journal of Operations Management*, 21, 329-351.
 44. Mihalca, L., Ratiu, L., Brendea, G., Metz, D., Dragan, M., Dobre, F. 2021. Exhaustion while teleworking during COVID-19: a moderated-mediation model of role clarity, self-efficacy, and task interdependence. *Oeconomia Copernicana*, 12(2), 269-306.
 45. Minciu, M., Berar, F.A., Dobrea, R.C. 2020. New decision systems in the VUCA world. *Management & Marketing. Challenges for the Knowledge Society*, 15(2), 236-254.
 46. Montazemi, A. R., Qahri-Saremi, H. 2015. Factors affecting adoption of online banking: A metaanalytic structural equation modeling study. *Information & Management*, 52(2), 210–226.
 47. Munteanu, I., Popovici, N., Condrea, E., Grigorescu, A., Marin Barbu, C.A. 2021. ROC Curve-Enhanced Principal Component Analysis: Risk Assessment Of Financial Reporting Nonconformity And Corporate Internal Control. Evidence from Romanian SOEs. *Transformations in Business & Economics*, 20(2A(53A)), 495-514.
 48. Napoli, F. 2023 Corporate Digital Responsibility: A Board of Directors May Encourage the Environmentally Responsible Use of Digital Technology and Data: Empirical Evidence from Italian Publicly Listed Companies. *Sustainability*, 15(3), 2539.

49. Nimer, K., Uyar, A., Kuzey, C., & Schneider, F. 2022. E-government, education quality, internet access in schools, and tax evasion. *Cogent Economics & Finance*, 10(1), 2044587.
50. Pérez-Morote, R., Pontones-Rosa, C., Núñez-Chicharro, M. 2020. The effects of e-government evaluation, trust and the digital divide in the levels of e-government use in European countries. *Technological Forecasting and Social Change*, 154, 119973.
51. Raman, P., Aashish, K. 2021. To continue or not to continue: A structural analysis of antecedents of mobile payment systems in India. *International Journal of Bank Marketing*, 39(2), 242–271.
52. Rêgo, B.S., Jayantilal, S., Ferreira, J.J., Carayannis, E.G. 2021. Digital transformation and strategic management: A systematic review of the literature. *Journal of the Knowledge Economy*, 13, 3195–3222.
53. Rodrigues, L. F., Oliveira, A., Costa, C. J. 2016. Does ease-of-use contributes to the perception of enjoyment? A case of gamification in e-banking. *Computers in Human Behavior*, 61, 114–126.
54. Roy, A. 2016. Corporate Governance and Firm Performance: A Study of Indian Listed Firms. *Metamorphosis: A Journal of Management Research*, 15(1), 31-46.
55. Saganuwan, M.U., Ahmad, U.N.U. 2013. Technostress: Mediating accounting information system performance. *Information Management and Business Review*, 5(6), 270–277.
56. Sharma, R., Singh, G., Sharma, S. 2020. Modelling internet banking adoption in Fiji: A developing country perspective. *International Journal of Information Management*, 53, 102116.
57. Shin, J., Park, Y., Lee, D. 2018. Who will be smart home users? An analysis of adoption and diffusion of smart homes. *Technological Forecasting and Social Change*, 134, 246-253.
58. Shuell, T. J. 1986. Cognitive conceptions of learning. *Review of Educational Research*, 56, 411-436.
59. Spremic, M. 2017. Governing digital technology—how mature IT governance can help in digital transformation? *International Journal of Economics and Management Systems*, 2, 214–223.
60. Sullivan, R. J., Wang, Z. 2013. Internet banking: An exploration in technology diffusion and impact. *FRB Richmond Working Paper No. 13-10*.
61. Suryono, R. R., Budi, I., Purwandari, B. 2020. Challenges and trends of financial technology (Fintech): A systematic literature review. *Information*, 11(12), 590.

62. Szeles, M. R. 2018. New insights from a multilevel approach to the regional digital divide in the European Union. *Tele- communications Policy*, 42(6), 452–463.
63. Vyas, S. D. 2012. Impact of e-banking on traditional banking services. *arXiv*.
64. Wagner, M., 2005. How to reconcile environmental and economic performance to improve corporate sustainability: corporate environmental strategies in the European paper industry. *Journal of Environmental Management*, 76, 105-118.
65. Weimei, C. 2021. On the transition from financial accounting to management accounting in the era of artificial intelligence. *Advances in Vocational and Technical Education*, 3(4), 78-82.
66. Widayat, W., Masudin, I., Satiti, N. R. 2020. E-Money payment: Customers' adopting factors and the implication for open innovation. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, 6(3), 57.
67. Yingfei, Y., Mengze, Z., Zeyu, L., Ki-Hyung, B., Avotra, A.A.R.N., Nawaz, A. 2022. Green logistics performance and infrastructure on service trade and environment-measuring firm's performance and service quality. *Journal of King Saud University-Science*, 34(1), 101683.
68. Yip, A. W., Bocken, N. M. 2018. Sustainable business model archetypes for the banking industry. *Journal of Cleaner Production*, 174, 150–169.
69. Zhang, Y., Weng, Q., Zhu, N. 2018. The relationships between electronic banking adoption and its antecedents: A metaanalytic study of the role of national culture. *International Journal of Information Management*, 40, 76–87.
70. Zhe, B.O.M., Hamid, N.A. 2021. The impact of digital technology, digital capability and digital innovation on small business performance. *Research in Management of Technology and Business*, 2, 499–509.
71. Zhu, Q., Sarkis, J., 2004. Relationships between Operational Practices and Performance among Early Adopters of Green Supply Chain Management Practices in Chinese Manufacturing Enterprises. *Journal of Operations Management*, 22(3), 265-289.

▪ Cărți

72. Bennet, P.L., Larssen, L. 2006. *Risk management for IT projects: How to deal with over 150 issues and risks*, Elsevier Inc., Oxford.
73. Bentley, C. 2002. *PRINCE2 a practical handbook*, Ediția all-a, Linacre House, Butterworth-Heinemann, Jordan Hill, Oxford.
74. Bodea, C.N. 2002. *Handbook of project-based management*, Editura Economică, București.

75. Bodea, C.N. 2009. *Fundamente ale managementului proiectelor, suport de curs – Master Managementul informatizat al proiectelor*, ASE București.
76. Bodea, C.N., Bodea, V., Întorsureanu, I., Pocatilu, P., Lupu, R.A., Coman, D. 2000. *Managementul proiectelor*, Infocrec, București.
77. Chelcea, S. 2001. *Metodologia cercetării sociologice*, Editura Economică, București.
78. Chelcea, S. 2001. *Tehnici de cercetare sociologică - curs*, SNSPA, București.
79. Cooper, D., Grey, S., Raymond, G., Walker, P. 2005. *Project risk management guidelines: managing risk in large projects and complex procurements*, Broadleaf Capital International, John Wiley & Sons Inc., Hoboken.
80. Dima, A.M. 2018. *Doing business in Europe: economic integration processes, policies, and the business environment*, Springer International Publishing.
81. Duică, C.M. 2009. *Managementul proiectelor*, Bibliotheca, Târgoviște.
82. Duluc, A. 2003. *Leadership et confiance*, Dunod, Paris.
83. Golext, I. 2009. *Matematici speciale pentru management*. Editura Politehnica.
84. Homer-Dixon, T. 2022. *Commanding hope: The power we have to renew a world in peril*. Vintage Canada.
85. Iancu, A. 2007. *Problema convergenței economice*. Editura Granada.
86. Ivan, I., Boja, C. 2005. *Managementul calității proiectelor TIC*, Editura ASE, București
87. Kendrick, T. 2009. *Identifying and managing project risk: Essential tools for failure-proofing your project*, Ediția a II-a, Amacom, New York.
88. Henisz, W., Koller, T., Nuttal, R., 2019. *Five ways that ESG creates value*. McKinsey Quarterly, New York.
89. Kerzner, H. 2009. *Project management: A systems approach to planning, scheduling and controlling*, Ediția a X-a, John Wiley & Sons, Hoboken, New Jersey.
90. Kerzner, H., Saladis, P.F. 2006. *Project management workbook and PMP/CAPM exam study guide*, Ediția a IX-a, John Willey & Sons, New York.
91. Kets de Vries. M., 2007. *Leadership-Arta și măiestria de a conduce*, Codecs, București,
92. Lock, D. 2007. *Project management*, Ediția a IX-a, Gower, Hampshire.
93. Mărginean, I. 2000. *Proiectarea cercetării sociologice*, Polirom, Iași.
94. Mccollum, J.K., Bănac, C.S. 2007. *Management de proiect – O abordare practică (Project management – A practical approach)*, Editura Universitară.

95. Newton, R. 2006. *Managerul de proiect. Măiestrie în livrarea proiectelor*, traducere de Smaranda Nistor, Codecs, București.
96. Newton, R. 2007. *Managementul de proiect – pas cu pas. Cum să planificați și să conduceți un proiect de succes*, traducere de Mihai Dan Pavelescu, Meteor Press, București.
97. Opran, C. (coordonator), 2002. *Managementul proiectelor*, Comunicare.ro, București.
98. Opran, C., Stan, S. 2003. *Planificarea, elaborarea și implementarea proiectelor*, Comunicare.ro, București.
99. Opran, C., Paraipan, L., Stan, S. 2004. *Managementul riscului*, Comunicare.ro, București.
100. Opran, C., Stan, S. 2008. *Managementul proiectelor*, Comunicare.ro, București.
101. Purnuș, A. 2008. *Modelarea proiectelor. Studii de caz*, Spider Management Technologies Romania, București.
102. Purnuș, A. 2008. *Sisteme informatice de managementul proiectelor*, Conspress, București.
103. Purnuș, A. 2009. *Managementul proiectelor – suport de curs*, Spider Management Technologies Romania, București.
104. Schwalbe, K. 2010. *Information technology project management*, Ediția a VI-a, Course Technology, Cengage learning, Boston.
105. Stoian, M. 2001. *Pilotajul proiectelor de investiții în administrația publică*, Editura Economică, București.
106. Stoian, M. 2005. *Managementul proiectelor europene - suport de curs*, ASE - Departamentul de formare permanentă, București.
107. Sun, T. 2017. Accounting Information Systems outputs: XBRL, AI and in-memory technologies. In *The Routledge Companion to Accounting Information Systems*; Routledge: London, UK, pp. 108–119.
108. Trendov, M., Varas, S., Zeng, M. 2019. *Digital technologies in agriculture and rural areas: Status report*. FAO, Rome, Italy.
109. Vagu, P., Stegăroiu, I. 2006. *Leadershipul de la teorie la practică*, Bibliotheca, Târgoviște.
- **SITE**
110. Buzgure, D. 2022. *Mazars: “Responsible banking practices – comparability study”*. Available at: <<https://www.clubantreprenor.ro/2022/05/05/mazars-practici-bancare-responsabile-studiu-de-comparabilitate/>>

111. Dinu, C., 2022. *How banking relates to climate challenges and the integration of ESG factors*. Available at: <<https://greencommunity.ro/provocari-climatice-esg-sustenabilitate-banci/>>
112. European Banking Authority, 2022. *EBA Report Results from the 2021 Credit Risk Benchmarking Exercise EBA/REP/2022/04*. Available at: <https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Reports/2022/1027369/EBA%20Report%20on%20the%202021%20Credit%20Risk%20Benchmarking%20Exercise.pdf>
113. European Central Bank, 2022. *Annual Report 2021*. Available at: <<https://www.ecb.europa.eu/pub/annual/html/ecb.ar2021~14d7439b2d.en.html>>
114. European Banking Authority, 2021. *EBA-2020-D-3408, Annex I*. Available at: <<https://www.eba.europa.eu/eba-advises-commission-kpis-transparency-institutions%E2%80%99-environmentally-sustainable-activities>>
115. European Commission, Commission Delegated Regulation (EU) 2021/2178, 2021. Available at: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R2178>>
116. European Commission, Regulation (EU) 2020/852 establishing a framework to facilitate sustainable investment and amending Regulation (EU) 2019/2088, 2020 Available at: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R0852&from=RO>> [Accessed 1 March 2022].
117. European Commission, COM (2019) 640 final, European Green Deal, 2019. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75ed71a1.0020.02/DOC_1&format=PDF>
118. European Parliament, Council of the European Union, Directive 2014/95/EU, 2014. Available at: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0095&from=EN>>
119. Feldman, K. 2022. *Dispersion*. Available at: <https://www.isixsigma.com/dictionary/dispersion/>
120. UNDESA. 2020. *Inequality in a rapidly changing world. World Social Report 2020*, Available at: <<https://www.un.org/development/desa/dspd/wp-content/uploads/sites/22/2020/01/World-Social-Report-2020-FullReport.pdf>>